;

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
СЕКТОР ЗА МАТЕРИЈАЛНЕ РЕСУРСЕ
УПРАВА ЗА СНАБДЕВАЊЕ
ДИРЕКЦИЈА ЗА НАБАВКУ И ПРОДАЈУ
бр. 208 – 8
24.11.2015. године

Б е о г р а д

КОНКУРСНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

за јавну набавку добара у отвореном поступку

ЧИЗМЕ ВОЈНИЧКЕ УНИВЕРЗАЛНЕ

ЈАВНА НАБАВКА БРОЈ 76/2015

новембар 2015. године

На основу чл. 32. и 61. Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС" бр. 124/2012, 14/15 и 68/15, у даљем тексту: Закон), чл. 2. Правилника о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки и начину доказивања испуњености услова ("Сл. гласник РС" бр. 86/15), Одлуке о покретању поступка јавне набавке у отвореном поступку, ЈН број 76/2015, инт. бр. 208 - 3 од 03.10.2015. године и Решења о образовању комисије за јавну набавку број 76/2015, инт. бр. 208 - 4 од 03.10.2015. године, припремљена је:

Конкурсна документација за јавну набавку бр. 76/2015 – Чизме војничке универзалне

Конкурсна документација садржи:

Ред. бр.	Назив	страна
1.	ОПШТИ ПОДАЦИ О ЈАВНОЈ НАБАВЦИ	
2.	ПОДАЦИ О ПРЕДМЕТУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ	
3.	УСЛОВИ ВЕЗАНИ ЗА ПРЕДМЕТ ЈАВНЕ НАБАВКЕ	
4.	УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ (ИЗ ЧЛАНА 75. И 76. ЗАКОНА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА) И УПУТСТВО КАКО СЕ ДОКАЗУЈЕ ИСПУЊЕНОСТ ТИХ УСЛОВА	
5.	УПУСТВО ПОНУЂАЧУ КАКО ДА САЧИНИ ПОНУДУ	
6.	ОБРАЗАЦ ПОНУДЕ	
7.	ОБРАЗАЦ СТРУКТУРЕ ПОНУЂЕНЕ ЦЕНЕ С УПУТСТВОМ КАКО ДА СЕ ПОПУНИ	
8.	ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О ПОШТОВАЊА ОБАВЕЗА ИЗ ЧЛАНА 75. СТАВ 2. ЗАКОНА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА	
9.	ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ ПОНУЂАЧА ДА ЋЕ ОБАВЕСТИТИ НАРУЧИОЦА О ПРОМЕНИ КОЈА ЈЕ У ВЕЗИ СА ИСПУЊЕНОШЋУ УСЛОВА ИЗ ЈАВНЕ НАБАВКЕ	
10.	ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О НЕЗАВИСНОЈ ПОНУДИ	
11.	ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ ДА ПОНУЂЕНА ДОБРА У СВЕМУ ОДГОВАРАЈУ УСЛОВИМА КОНКУРСНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ	
12.	МОДЕЛ УГОВОРА	
13.	ИЗЈАВА ПОНУЂАЧА ДА ЋЕ ПРИЛОЖИТИ ИНСТРУМЕНТ ОБЕЗБЕЂЕЊА ЗА ДОБРО ИЗВРШЕЊЕ ПОСЛА – МЕНИЦЕ	
14.	МЕНИЧНО ПИСМО-ОВЛАШЋЕЊЕ (за озбиљност понуде)	
15.	МЕНИЧНО ПИСМО-ОВЛАШЋЕЊЕ (за добро извршење посла)	
16.	ОБРАЗАЦ ТРОШКОВА ПРИПРЕМЕ ПОНУДЕ	
17.	СПЕЦИФИКАЦИЈА ТЕХНИЧКИХ КАРАКТЕРИСТИКА СА СТАНДАРДИМА И ВЕЛИЧИНСКИМ БРОЈЕВИМА	

НАПОМЕНА:

Приликом израде понуде, молимо да предметну конкурсну документацију детаљно проучите и у свему поступите по њој. За додатне информације и објашњења, потребно је да се благовремено обратите наручиоцу.

Заитересована лица дужна су да прате портал Јавних набавки и интернет страницу наручиоца како би благовремено били обавештени о изменама, допунама и појашњењима конкурсне документације, јер је наручилац у складу са чл. 63. став 1. Закона дужан да све измене и допуне конкурсне документације објави на Порталу Јавних набавки и на интернет страници наручиоца. У складу са чл. 63. став 2. и 3. Закона о јавним набавкама, наручилац ће, додатне информације или појашњења у вези са припремањем понуде, објавити на порталу јавних набавки и на својој интернет страници.

1. ОПШТИ ПОДАЦИ О ЈАВНОЈ НАБАВЦИ

(1) Наручилац: Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за снабдевање, Дирекција за набавку и продају, Немањина 15, 11000 Београд, интернет страница www.nabavke.mod.gov.rs

(2) Врста поступка: отворени поступак у складу са чланом 32. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 124/12, 14/15 и 68/15) и осталим подзаконским актима којима се уређују поступци јавних набавки.

(3) Предмет јавне набавке број 76/2015 су добра – Чизме војничке универзалне

(4) Поступак јавне набавке се спроводи ради закључења уговора о јавној набавци.

(5) Контакт:
- Контакт особа: потпуковник Ратко Стојковић, дипл. инж.
- факс: 011/3006-330.

Понуда се подноси лично или путем поште у затвореној коверти која треба бити оверена печатом подносиоца понуде. На полеђини коверте наводи се тачан назив и адреса понуђача, број телефона, као и име и презиме особе за контакт.

Рок за подношење понуда је до 09,00 часова дана 25.12. 2015. године.
Понуда се подноси на адресу: Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за снабдевање, Дирекција за набавку и продају, Немањина бр. 15, деловодство у приземљу, канцеларија 015 (шалтер).
Благовременим ће се сматрати све понуде које стигну на наведену адресу до 09,00 **часова 25.12. 2015. године**, без обзира на начин на који су послате**.**

Понуде се подносе у затвореној коверти са назнаком:

“ПОНУДА ЗА НАБАВКУ БРОЈ 76/2015 – Чизме војничке универзалне – НЕ ОТВАРАТИ”

Отварање понуда ће се обавити у просторијама наручиоца: Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за снабдевање, Дирекција за набавку и продају, Београд, Немањина бр. 15, приземље, просторија број 011.

Отварање понуда је јавно, по редоследу пријема понуда, и обавиће се истог дана по истеку рока за подношење понуда, односно дана 25.12. 2015. године у 09,30 часова.

Отварање понуда је јавно и може присуствовати свако заинтересовано лице. У поступку отварања понуда могу активно учествовати само овлашћени представници понуђача. Представници понуђача дужни су да пре почетка отварања понуда Комисији за јавну набавку поднесу пуномоћје за учешће у поступку отварања понуда, које гласи на особу која присуствује отварању понуда, у противном наступају као јавност и не могу предузимати активне радње у поступку отварања понуда. Писано овлашћење мора имати заводни печат са бројем и датумом издавања, печат и потпис овлашћеног лица.

2. ПОДАЦИ О ПРЕДМЕТУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1) ОПИС ПРЕДМЕТА НАБАВКЕ

Предмет јавне набавке бр. 76/2015 у отвореном поступку су добра – **Чизме војничке универзалне.**

Назив и ознака из Општег речника набавке: Чизме – 18815000

Ред. бр.	НАЗИВ ДОБРА	Јед. мере	Коли-чина
ЧИЗМЕ ВОЈНИЧКЕ УНИВЕРЗАЛНЕ назив и ознаке из ОРН: Чизме – 18815000			
1.	Чизме војничке универзалне М-10А	пар	8.000

Понуда се подноси за целокупне количине добара.

Уколико се не поднесе за све количине добара, понуда неће бити разматрана и биће одбијена као неприхватљива.

3. УСЛОВИ ВЕЗАНИ ЗА ПРЕДМЕТ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1) ТЕХНИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Тражене минималне техничке карактеристике добара су наведене у делу 17. конкурсне документације), и морају бити испуњене. Средства која су предмет набавке морају бити из текуће производње, нова, не отпакована, обележена и не коришћена што понуђач доказује оригиналном произвођачком спецификацијом.

У супротном понуда ће бити одбијена као неодговарајућа, односно неприхватљива.

2) КВАЛИТЕТ, УСЛОВИ ИЗРАДЕ

Понуђена добра по квалитету морају у потпуности одговарати прописима о квалитету, стандардима и техничким спецификацијама наведеним у делу 17. конкурсне документације.

- Наручилац не обезбеђује добављачу основни и помоћни репроматеријал за израду уговорених добара;
- Добављач са којим се закључи уговор у обавези је да изради предметна добра у складу са СОРС (део 17. конкурсне документације), односно овереним узорцима.
- Одступања у квалитету су дозвољена само у оквиру задатих толеранција у СОРС. Вандредни пријем и пријем уз бонификацију се неће вршити по било ком основу;
- Са узорцима тражених добара овлашћени представници понуђача се могу упознати у Одсеку за ИнМС – ВТИ Жарково, Ратка Ресановића бр. 1, уз претходну најаву на телефон 011/2051-699 или 011/2051-551;
- Овлашћени представници понуђача са узорцима се могу упознати најкасније до 5 дана пре отварања понуда и не могу их преузимати на реверс;
- За тражено добро добављач је у обавези да изврши оверу сопствених узорака за серијску производњу и квалитативни пријем.

ОВЕРА УЗОРАКА

Начин овере узорака детаљније је објашњен у члану 3. модела уговора, део 14. Конкурсне документације.

3) КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА – КВАЛИТАТИВНИ И КВАНТИТАТИВНИ ПРИЈЕМ

Преглед величинских бројева, количина и стандарди наведени су у делу 17. конкурсне документације.

Добављач преузима потпуну одговорност за квалитет израде уговорених добара и обавезује се да ће произведена добра у свему одговарати квалитету који је прописан у СОРС 8805/13 (део 17. конкурсне документације, а што је и саставни део уговора), односно овереним узорцима за производњу.

Квалитативни пријем врши Војна контрола квалитета СМР МО у Републици Србији
Квантитативни пријем врши комисија или лице које одреди прималац.

Начин квалитативног и квантитативног пријема детаљније је објашњен у члану 4. модела уговора, део 14. Конкурсне документације.

4) АМБАЛАЖА, ТРАНСПОРТ И НАЧИН ПАКОВАЊА:

Предметна добра се испоручују у амбалажи добављача која се не враћа и не плаћа посебно.
Амбалажа и начин паковања детаљније је објашњен у члану 9. модела уговора, део 14. Конкурсне документације.
Организацију транспорта до крајњих корисника врши добављач о свом трошку.

4. УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ (ИЗ ЧЛАНА 75. И 76. ЗАКОНА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА) И УПУТСТВО КАКО СЕ ДОКАЗУЈЕ ИСПУЊЕНОСТ ТИХ УСЛОВА

Да би **понуђач** могао да учествује у поступку јавне набавке бр. 76/2015 мора да испуни следеће услове:

Обавезни услови:

1) да је регистрован код надлежног органа, односно уписан у одговарајући регистар (члан 75. став 1. тачка 1) Закона), што доказује достављањем:

- за правно лице - Извода из регистра Агенције за привредне регистре, односно Извода из регистра надлежног Привредног суда;
- за предузетника - Извода из регистра Агенције за привредне регистре, односно Извода из одговарајућег регистра;

2) да он и његов(и) законски заступник(ци) нису осуђивани за неко од кривичних дела као члан(ови) организоване криминалне групе, да нису осуђиван(и) за кривична дела против привреде, кривична дела против животне средине, кривично дело примања или давања мита, кривично дело преваре (члан 75. став 1. тачка 2) Закона) што доказује достављањем доказа не старијих од 2 (два) месеца пре отварања понуда:

а) за правна лица

- Извода из казнене евиденције надлежног суда односно надлежне полицијске управе, односно Уверењем основног суда на чијем подручју се налази седиште домаћег правног лица, односно седиште представништва или огранка страног правног лица којим се потврђује да правно лице није осуђивано за кривична дела против привреде, кривична дела против животне средине, кривично дело примања или давања мита и кривично дело преваре;
- Извода из казнене евиденције Посебног одељења за организовани криминал Вишег суда у Београду којим се потврђује да правно лице није осуђивано за неко од кривичних дела организованог криминала;
- Извода из казнене евиденције, односно Уверењем надлежне полицијске управе МУП-а којим се потврђује да законски заступник понуђача није осуђиван за кривична дела против привреде, кривична дела против животне средине, кривично дело примања или давања мита, кривично дело преваре и неко од кривичних дела организованог криминала (захтев се може поднети према месту рођења или месту пребивалишта законског заступника). Уколико Понуђач има више законских заступника, дужан је да достави доказ за сваког од њих;

б) за предузетнике и физичка лица

- Извода из казнене евиденције, односно Уверењем надлежне полицијске управе МУП-а којим се потврђује да није осуђиван за неко од кривичних дела као члан организоване криминалне групе, да није осуђиван за кривична дела против привреде, кривична дела против животне средине, кривично дело примања или давања мита, кривично дело преваре (захтев се може поднети према месту рођења или месту пребивалишта).

3) да је измирио доспеле порезе, доприносе и друге јавне дажбине у складу са прописима Републике Србије или стране државе када има седиште на њеној територији (члан 75. став 1. тачка 4) Закона) што доказује достављањем доказа, не старијих од 2 (два) месеца пре отварања понуда:

за правна лица, за предузетнике и физичка лица

- Уверења Пореске управе Министарства финансија и привреде да је измирио доспеле порезе и доприносе и
- Уверења надлежне управе локалне самоуправе да је измирио обавезе по основу изворних локалних јавних прихода,

4) да је поштовао обавезе које произилазе из важећих прописа о заштити на раду, запошљавању и условима рада, заштити животне средине, као и да нема забрану обављања делатности која је на снази у време подношења понуде (члан 75. став 2. Закона) што доказује достављањем:

- Обрасца Изјаве бр. 8. Конкурсне документације, потписаног од стране овлашћеног лица Понуђача и овереног печатом;

Додатни услови (члан 76. став 2. Закона)**:**

1) да располаже *финансијским капацитетом*, што значи да треба:

- за средња и велика правна лица– да има позитиван пословни резултат (пословни добитак) или позитиван укупан финансијски резултат (нето добитак) исказан у билансу успеха за 2014. годину и мишљење овлашћеног ревизора за 2014. годину које није негативно;
- за микро, мала правна лица и предузетнике– да има позитиван пословни резултат (пословни добитак) или позитиван укупан финансијски резултат (нето добитак) исказан у билансу успеха за 2014. годину.

При томе, потребно је да Понуђач достави као доказ:

- **За средња и велика правна лица:** биланс стања и биланс успеха за последње три године (2012., 2013. и 2014. годину) и Извештај овлашћеног ревизора за 2014. годину ;
- **За микро и мала правна лица:** биланс стања и биланс успеха за последње три године (2012., 2013. и 2014. годину) са приложеним доказом о разврставању;
- **За предузетнике:** биланс успеха за 2012., 2013. и 2014. годину

ИЛИ

- Извештај о бонитету за јавне набавке који издаје Агенција за привредне регистре (АПР) за 2012., 2013. и 2014. годину. Уколико Извештај о бонитету не садржи податке за 2014. годину потребно је доставити и биланс стања и биланс успеха за 2014. годину (**важи за сва правна лица**) односно биланс успеха за 2014. годину **(важи за предузетника)**– НАПОМЕНА за средња и велика правна лица: Уколико Извештај о бонитету за јавне набавке који издаје Агенција за привредне регистре (АПР) не садржи извештај овлашћеног ревизора за 2014. годину потребно је приложити посебно извештај овлашћеног ревизора за 2014. годину.

Докази о испуњености услова могу бити и неоверене фотокопије.

Испуњеност обавезних и додатног услова понуђач може доказати достављањем изјаве дате под пуном материјалном и кривичном одговорношћу да испуњава наведене услове (члан 77. став 4. Закона).

Уколико понуђач достави изјаву из члана 77. став 4. Закона, наручилац ће пре доношења одлуке о додели уговора од понуђача чија је понуда оцењена као најповољнија затражити да у року од 5 дана од дана пријема писаног позива наручиоца (позив наручиоца ће бити упућен на факс понуђача) достави копију захтеваних доказа о испуњености услова. Наручилац може затражити захтеване доказе и од осталих понуђача.

Ако понуђач у наведеном року не достави захтеване доказе, наручилац ће његову понуду одбити као неприхватљиву.

Уколико понуђач наступа са подизвођачем, дужан је да за подизвођача достави доказе да испуњава обавезне услове наведене у тачкама 1) до 3).

У случају подношења заједничке понуде, сваки понуђач из групе понуђача мора испунити напред наведене обавезне услове, а додатни услов понуђачи из групе понуђача испуњавају заједно. Саставни део заједничке понуде је споразум којима се понуђачи из групе међусобно и према наручиоцу обавезује на извршење предметне јавне набавке (део 6- **V** конкурсне документације).

Напомена: Понуђач који је у складу са чланом 78. став 3. Закона поднео захтев за упис у Регистар понуђача, може **као доказ испуњености обавезних услова (од 1) – 3) доставити Решење АПР-а о усвајању регистрационе пријаве уписа понуђача**. Исто може учинити понуђач за свог подизвођача, односно сваки понуђач из групе понуђача.
Уколико претрагом података из Регистра понуђача, наручилац утврди брисање привредног субјекта из Регистра, понуда ће бити одбијена као неприхватљива.

Понуђач који је регистрован у Регистру који води АПР није дужан да доставља Извод о регистрацији привредног субјекта издат од стране Агенције за привредне регистре, јер су подаци из истог јавно доступни на интернет страници АПР-а.

Понуђач може у својој понуди, уместо достављања доказа којима доказује испуњеност појединих услова, навести интернет страницу на којој су подаци о испуњености услова јавно доступни.

Уколико је доказ о испуњености услова електронски документ, понуђач доставља копију електронског документа у писаном облику, у складу са законом којим се уређује електронски документ.

Ако се у држави у којој понуђач има седиште не издају напред наведени захтевани докази (из члана 77. Закона), понуђач може, уместо доказа, приложити своју писану изјаву, дату под кривичном и материјалном одговорношћу оверену пред судским или управним органом, јавним бележником или другим надлежним органом те државе. Ако понуђач има седиште у другој држави, наручилац може да провери да ли су документи којима понуђач доказује испуњеност тражених услова издати од стране надлежних органа те државе.

Понуђач је дужан да без одлагања писмено обавести наручиоца о било којој промени у вези са испуњеношћу услова из поступка јавне набавке, која наступи до доношења одлуке, односно закључења уговора, и да је документује на прописани начин.

5. УПУТСТВО ПОНУЂАЧИМА КАКО ДА САЧИНЕ ПОНУДУ

1) ПОДАЦИ О ЈЕЗИКУ НА КОЈЕМ ПОНУДА МОРА ДА БУДЕ САСТАВЉЕНА:

Понуда и остала документација која се односи на понуду и достављају уз понуду морају бити јасна и недвосмислена и читко написана на српском језику.

Документа којим се доказује усаглашеност са техничком спецификацијом могу бити и на енглеском језику.

Уколико су документа на неком другом страном језику, понуђач поред тог документа, мора да достави и превод на српски језик, оверен од стране судског тумача. Ако се доставља каталог, проспект или нека друга званична штампана публикација произвођача добара која се нуде, превод је потребан само за део који се односи на техничке карактеристике добара која се нуде, а не на комплетан каталог и сл, а ако се доставља изјава произвођача превод је потребан за комплетну изјаву.

2) НАЧИН НА КОЈИ ПОНУДА МОРА ДА БУДЕ САЧИЊЕНА

Пожељно је да сва документа поднета у понуди **буду повезана траком** у целину и запечаћена (осим средстава финансијског обезбеђења за озбиљност понуде), тако да се не могу накнадно убацивати, одстрањивати или замењивати појединачни листови, односно прилози, а да се видно не оштете листови или печат.

Понуђач понуду подноси лично или путем поште у затвореној коверти или кутији, затворену на начин да се приликом отварању понуде може са сигурношћу утврдити да се први пут отвара.

На полеђини коверте или на кутији треба да се наведе тачан назив и адреса понуђача, број телефона и име и презиме особе за контакт.

У случају да понуду подноси група понуђача, на коверти или кутији је потребно навести да се ради о групи понуђача и навести називе и адресе свих учесника у заједничкој понуди.

Понуду доставити на адресу: **Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за снабдевање, Дирекција за набавку и продају, Немањина бр. 15, приземље-деловодство, канцеларија 015**.

На коверти мора бити наведено:

"ПОНУДА ЗА ЈАВНУ НАБАВКУ – ЧИЗМЕ ВОЈНИЧКЕ УНИВЕРЗАЛНЕ – ЈН БРОЈ 76/2015 – ЗА КОМИСИЈУ, НЕ ОТВАРАТИ"

Понуда се сматра благовременом уколико је примљена од стране наручиоца до рока одређеног за подношење понуда.

Наручилац ће, по пријему одређене понуде, на коверти, односно кутији у којој се понуда налази, обележити време пријема и евидентирати број и датум понуде према редоследу приспећа. Уколико је понуда достављена непосредно наручилац ће понуђачу предати потврду пријема понуде. У потврди о пријему наручилац ће навести датум и сат пријема понуде.

Понуду коју наручилац није примио у року одређеном за подношење понуда, односно која је примљена по истеку дана и сата до којег се могу понуде подносити, сматраће се **неблаговременом**. По окончању поступка отварања понуда, наручилац ће је вратити неотворену понуђачу, са назнаком да је поднета неблаговремено.

Понуда мора да садржи:

Поред наведених доказа којима се доказује испуњеност услова за учешће у поступку из чл. 75. и 76. Закона (наведених у делу 4. конкурсне документације), односно изјаве о испуњавању истих, понуђач је дужан да достави и:

- Попуњен, потписан и оверен оригиналан **образац понуде** (**део 6. конкурсне документације, 6-I и 6-II**);
- Попуњен, потписан и оверен **образац структуре понуђене цене с упутством како да се попуни** (**део 7. конкурсне документације**)**,**
- **Попуњене, потписане и печатом оверене изјаве:**
  - **Изјаву** понуђача о поштовању обавеза из чл. 75. ст. 2. Закона (**део 8. конкурсне документације**);
  - **Изјаву** понуђача да ће обавестити наручиоца о промени у вези са испуњеношћу услова из јавне набавке (**део 9. конкурсне документације**);
  - **Изјаву** о независној понуди (**део 10. конкурсне документације**);
  - **Изјаву** понуђача да понуђена добра у свему одговарају условима конкурсне документације (**део 11. конкурсне документације**). Уколико понуђач није и произвођач, уз Изјаву се прилаже **Изјава произвођача** (на свом меморандуму) да понуђена добра у свему одговарају условима конкурсне документације тј. захтеваном квалитету из техничке спецификације;
  - **Изјаву** понуђач**а** да ће приликом потписивања уговора приложити инструменте обезбеђења за добро извршење посла-менице **(део 13. конкурсне документације**);
- **Модел уговора –** понуђач је дужан да попуни, овери и парафира прву страницу (подаци о предузећу), парафира и овери печатом сваку страницу и стави печат и потпис на последњу страницу чиме потврђује да се слаже са Моделом уговора (део 12). Понуђачи који подносе заједничку понуду или наступају са подизвођачем/има попуњавају и члан 1.1. односно 1.2. Модела.
- **Инструменте финансијског обезбеђења за озбиљност понуде**:
  - **Менично писмо – овлашћење** да се меница у износу од 3% од укупне вредности понуде без ПДВ-а, без сагласности понуђача може поднети на наплату (**део 14. конкурсне документације**). За прихватљивост понуде је довољно да је менично овлашћење само потписано и оверено у складу са картоном депонованих потписа;
  - **2 (две) бланко сопствене менице** – само потписане и оверене у складу са картоном депонованих потписа**,** при чему потпис и печат не смеју прећи бели руб (маргину) меничног бланкета. Приложене менице се враћају изабраном понуђачу по закључењу уговора, а осталим понуђачима по доношењу Одлуке наручиоца;

- **Штампани извод са интернет странице НБС-а регистра меница и овлашћења** на коме се види да су достављене менице регистроване **<u>или</u> копију Захтева за регистрацију меница**;
- **Копију важећег картона депонованих потписа** овлашћених лица код банке, на којој се јасно виде депоновани потписи и печат фирме понуђача, **<u>оверену оригиналним печатом банке са датумом овере</u> (овера не старија од месец дана од дана отварања понуда).**

НАПОМЕНА: Печати и потписи на меницама и меничном овлашћењу треба да буду у складу са картоном депонованих потписа. Број текућег рачуна на меничном овлашћењу (уколико је попуњен) треба такође да буде у складу са картоном депонованих потписа.

У случају да понуђач није изабран као најповољнији, менице за озбиљност понуде се враћају понуђачу.
Понуђач је дужан да након пријема Одлуке о додели уговора, лично преузме менице од наручиоца, а лице које преузима менице мора да има писано овлашћење за преузимање меница (овлашћење мора да садржи и бројеве меница које се преузимају).

<u>У случају да наступа са подизвођачем</u>, понуђач треба да достави и :
- попуњен, потписан и оверен **образац 6-III (поред Обрасца понуде, део 6-I и 6-II конкурсне документације)**,
- **доказе о испуњености услова из члана 75. Закона о јавним набавкама за подизвођача** односно **изјаву** (понуђача), **под пуном материјалном и кривичном одговорношћу да подизвођач испуњава наведене услове**

<u>У случају подношења заједничке понуде,</u> за сваког члана групе понуђача доставља се и:
- попуњен, потписан и оверен **образац 6-IV и 6-V (поред Обрасца понуде, део 6-I конкурсне документације)**,
- **докази о испуњености услова из члана 75. и 76. Закона о јавним набавкама** односно **изјава понуђача о испуњењу наведених услова**

Попуњене, потписане и печатом оверене изјаве:
- **Изјаву** понуђача о поштовању обавеза из чл. 75. ст. 2. Закона (**део 8. конкурсне документације**);
- **Изјаву** понуђача да ће обавестити наручиоца о промени у вези са испуњеношћу услова из јавне набавке (**део 9. конкурсне документације**);
- **Изјаву** о независној понуди (**део 10. конкурсне документације**);
- **Изјаву** понуђача да понуђена добра у свему одговарају условима конкурсне документације (**део 11. конкурсне документације**);
- **Изјаву** понуђача да ће приликом потписивања уговора приложити инструменте обезбеђења за добро извршење посла-менице (**део 14. конкурсне документације**);

Уколико Понуђач не достави претходно наведена документа, Наручилац ће његову понуду одбити као неприхватљиву.

3) <u>ПОСЕБНИ ЗАХТЕВИ ЗА ИЗРАДУ ПОНУДЕ</u>

Понуђач треба да достави понуду у **писаном облику** и на оригиналном обрасцу понуде**.**

Понуда се саставља тако што понуђач уписује тражене податке у оригиналне обрасце који су саставни део конкурсне документације и прилаже тражена документа.

4) ПОНУДА СА ВАРИЈАНТАМА

Подношење понуде са варијантама није дозвољено.

5) ВАЖЕЊЕ ПОНУДЕ

Понуда мора да важи **најмање 90 (деведесет) дана** од дана отварања понуда.

У случају истека рока важења понуде, наручилац је дужан да у писаном облику затражи од понуђача продужење рока важења понуде.

Понуђач који прихвати захтев за продужење рока важења понуде не може мењати понуду. **У случају да понуђач наведе краћи рок важења понуде, понуда ће бити одбијена као неприхватљива.**

6) НАЧИН ИЗМЕНЕ, ДОПУНЕ И ОПОЗИВА ПОНУДЕ

У року за подношење понуде понуђач може да измени, допуни или опозове своју понуду, **у писаном облику,** непосредно или препоручено поштом са повратницом.
Понуђач је дужан да јасно назначи који део понуде мења односно која документа накнадно доставља.

Измену, допуну или опозив понуде треба доставити на адресу: **Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за снабдевање, Дирекција за набавку и продају, Немањина бр. 15, приземље-деловодство, канцеларија 015**, са назнаком:

"ИЗМЕНА/ДОПУНА ПОНУДЕ ЗА ЈАВНУ НАБАВКУ – ЧИЗМЕ ВОЈНИЧКЕ УНИВЕРЗАЛНЕ– ЈН БРОЈ 76/2015 – ЗА КОМИСИЈУ, НЕ ОТВАРАТИ"

или

"ОПОЗИВ ПОНУДЕ ЗА ЈАВНУ НАБАВКУ – ЧИЗМЕ ВОЈНИЧКЕ УНИВЕРЗАЛНЕ– ЈН БРОЈ 76/2015 – ЗА КОМИСИЈУ, НЕ ОТВАРАТИ"

или

"ИЗМЕНА И ДОПУНА ПОНУДЕ ЗА ЈАВНУ НАБАВКУ – ЧИЗМЕ ВОЈНИЧКЕ УНИВЕРЗАЛНЕ– ЈН БРОЈ 76/2015 – ЗА КОМИСИЈУ, НЕ ОТВАРАТИ"

На полеђини коверте или на кутији треба да се наведе тачан назив и адреса понуђача, број телефона и име и презиме особе за контакт.

У случају да понуду подноси група понуђача, на коверти или кутији је потребно навести да се ради о групи понуђача и навести називе и адресе свих учесника у заједничкој понуди.

По истеку рока за подношење понуда понуђач не може да повуче нити да мења своју понуду.

7) УЧЕСТВОВАЊЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ ПОНУДИ ИЛИ КАО ПОДИЗВОЂАЧ

Понуђач може да поднесе само једну понуду.

Понуђач који је самостално поднео понуду не може истовремено да учествује у заједничкој понуди или као подизвођач, нити исто лице може учествовати у више заједничких понуда.

У Обрасцу понуде (**део 6. конкурсне документације**), понуђач наводи на који начин подноси понуду, односно да ли подноси понуду самостално, или као заједничку понуду, или подноси понуду са подизвођачем.

8) ПОНУДА СА ПОДИЗВОЂАЧЕМ

Уколико понуђач подноси понуду са подизвођачем дужан је да у Обрасцу понуде (**део 6. конкурсне документације**) наведе да понуду подноси са подизвођачем.

Понуђач је дужан да достави (**поред Обрасца понуде, део 6-I и 6-II**) попуњен, потписан и оверен **образац 6-III** , као и **доказе о испуњености услова из члана 75. Закона о јавним набавкама за подизвођача** односно **изјаву** (понуђача), **под пуном материјалном и кривичном одговорношћу да подизвођач испуњава наведене услове**

Уколико има више подизвођача, потребно је наведене **образац 6-III и изјаву о испуњености услова из члана 75. Закона о јавним набавкама за подизвођача,** за сваког подизвођача посебно.

Понуђач који наступа са подизвођачем/има дужан је да попуни члан 1. тачка 1.2. модела уговора и наведе све подизвођаче.

Понуђач је дужан да у понуди наведе, да ли ће извршење јавне набавке делимично поверити подизвођачу и да наведе проценат укупне вредности набавке који ће поверити подизвођачу, а који **не може бити већи од 50% укупне вредности набавке**, и део предмета набавке који ће извршити преко подизвођача.

Уколико уговор о јавној набавци буде закључен између наручиоца и понуђача који подноси понуду са подизвођачем, тај подизвођач ће бити наведен и у уговору о јавној набавци.

Понуђач у потпуности одговара наручиоцу за извршење обавеза из поступка јавне набавке, односно, за извршење уговорних обавеза, без обзира на број подизвођача.

Понуђач је дужан да наручиоцу на његов захтев, омогући приступ код подизвођача ради утврђивања испуњености услова.

У случају закључења уговора добављач не може ангажовати као подизвођача лице које није навео у понуди. У супротном, наручилац ће реализовати средство обезбеђења и раскинути уговор, осим ако би раскидом уговора наручилац претрпео знатну штету.

Добављач може ангажовати као подизвођача лице које није навео у понуди, ако је на страни подизвођача након подношења понуде настала трајнија неспособност плаћања, ако то лице испуњава све услове одређене за подизвођача и уколико добије претходну сагласност наручиоца.

9) ЗАЈЕДНИЧКА ПОНУДА

Понуду може поднети група понуђача – заједничка понуда (члан 81. став 1. Закона), у ком случају се доставља (**поред Обрасца понуде, део 6-I**) попуњен, потписан и оверен **образац 6-IV, образац 6-V**. Уколико има више понуђача у заједничкој понуди, потребно је **образац 6- IV** копирати и попунити за сваког члана групе посебно.

Докази о испуњености услова из члана 75. и 76. Закона о јавним набавкама, односно **изјава понуђача под пуном материјалном и кривичном одговорношћу о испуњењу наведених услова**, такође се достављају за сваког члана групе посебно.

У моделу уговора у члану 1. тачка 1.1. обавезно се морају навести (остали) чланови групе понуђача.

Образац понуде 6-V <u>је споразум</u> којим се понуђачи из групе међусобно и према наручиоцу обавезују на извршење јавне набавке, а који обавезно садржи податке о:

1) члану групе који ће бити носилац посла, односно који ће поднети понуду и који ће заступати групу понуђача пред наручиоцем;
2) понуђачу који ће у име групе понуђача потписати уговор;
3) понуђачу који ће у име групе понуђача дати средство обезбеђења;
4) понуђачу који ће издати рачун;
5) рачуну на који ће бити извршено плаћање;
6) опис послова сваког од понуђача из групе понуђача у извршењу уговора.

Понуђачи који поднесу заједничку понуду одговарају неограничено солидарно према наручиоцу.

Сваки понуђач из групе понуђача мора да испуни обавезне услове за учешће у поступку јавне набавке, а додатне услове испуњавају заједно.

Задруга може поднети понуду самостално, у своје име, а за рачун задругара или заједничку понуду у име задругара, и у том случају се примењују одредбе члана 81. став 8. 9. и 10. Закона о јавним набавкама.

10) <u>НАЧИН И УСЛОВИ ПЛАЋАЊА, ГАРАНТНИ РОК, КАО И ДРУГЕ ОКОЛНОСТИ ОД КОЈИХ ЗАВИСИ ПРИХВАТЉИВОСТ ПОНУДЕ</u>

<u>Захтеви у погледу начина, рока и услова плаћања</u>

Рок плаћања не може бити краћи од **30 дана** од дана испоруке у складиште примаоца.

Уколико је рок плаћања краћи од траженог, понуда ће бити одбијена као неприхватљива.

Понуђачу није дозвољено да захтева аванс.

Плаћање врше крајњи примаоци на терет Управе за општу логистику СМР МО, шифра програма 1701, шифра пројекта 0003, књиговодствена шифра "953" конто 4261.
Плаћање се врши уплатом на рачун понуђача.
Начин плаћања детаљније је објашњен у члану 7. модела уговора, део 14. Конкурсне документације.

<u>Захтеви у погледу гарантног рока и рекламације</u>

Гарантни рок за тражена добра је најмање 24 месеца, што је дато и у техничким спецификацијама.

Уколико је понуђени гарантни рок краћи од траженог, понуда ће бити одбијена као неприхватљива.

Гарантни рок почиње да тече од дана испоруке уговорених добара.

Прималац ће, у случају евентуалних недостатака у квалитету, количини и очигледних грешака, као и накнадног испољавања скривених мана (све оно што није било могуће утврдити у редовном поступку контроле квалитета) или рекламације било које врсте у почетној фази употребе добара и у периоду гарантног рока за сваки утврђени недостатак упознати и Војну контролу квалитета СМР МО, о чему ће сачинити комисијски записник који ће достави добављачу са захтевом за отклањање недостатка добара код којих је дошло до одступања у квалитету односно квантитету. Добављач је у обавези да о свом трошку, у року који не може бити дужи од 20 дана од добијања писаног захтева, отклони недостатке, односно да испоручи друга условна добра и да о томе обавести Војну контролу квалитета СМР МО.

Уколико добављач није у могућности да отклони недостатке, односно да испоручи нова добра, комисија наручиоца ће извршити процену штете коју је добављач у обавези да надокнади купцу.

Гарантни рок и рекламација детаљније су објашњени у члану 5. модела уговора, део 14. Конкурсне документације.

Захтеви у погледу начина и рока испоруке

Рок испоруке за предметна добра не може бити дужи **од 120 (стодвадесет) дана** од дана потписивања уговора.

Уколико је понуђени рок испоруке дужи од траженог понуда ће бити одбијена као неприхватљива.

Место и начин испоруке детаљније су објашњени у члану 6. модела уговора, део 14. Конкурсне документације.

11) ВАЛУТА И НАЧИН НА КОЈИ МОРА ДА БУДЕ НАВЕДЕНА И ИЗРАЖЕНА ЦЕНА У ПОНУДИ:

Цена добра, које су предмет набавке, треба да буде изражена **искључиво** у динарској вредности, са и без пореза на додату вредност, са урачунатим свим трошковима које понуђач има у реализацији предметне јавне набавке, с тим да ће се за оцену понуде узимати у обзир цена без пореза на додату вредност. Износ ПДВ исказати одвојено, у процентима и динарској вредности.

Цена је фиксна и не може се мењати до коначне реализације уговора.

Понуду исказати попуњавањем Обрасца понуде, који је достављен у делу 6 конкурсне документације и Обрасца структуре цене у делу 9. конкурсне документације.

Цена се односи на јединицу мере за понуђено добро и подразумева испоруку у складиште примаоца Наручиоца.

Ако је у понуди исказана неуобичајено ниска цена, наручилац ће поступити у складу са чланом 92. Закона.

Обавеза је понуђача да изврши рачунску проверу своје понуде.

Уколико се утврди рачунска грешка наручилац ће поступити сходно члану 93. став 4. и 6. Закона о јавним набавкама.
У случају разлике између јединичне и укупне цене, меродавна је јединична цена.

12) ПОДАЦИ О ДРЖАВНОМ ОРГАНУ ИЛИ ОРГАНИЗАЦИЈИ, ОДНОСНО ОРГАНУ ИЛИ СЛУЖБИ ТЕРИТОРИЈАЛНЕ АУТОНОМИЈЕ ИЛИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ГДЕ СЕ МОГУ БЛАГОВРЕМЕНО ДОБИТИ ИСПРАВНИ ПОДАЦИ О ПОРЕСКИМ ОБАВЕЗАМА, ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЗАШТИТИ ПРИ ЗАПОШЉАВАЊУ, УСЛОВИМА РАДА И СЛ., А КОЈИ СУ ВЕЗАНИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ УГОВОРА О ЈАВНОЈ НАБАВЦИ

Подаци о пореским обавезама се могу добити у Пореској управи, Министарства финансија, ул. Саве Машковића бр. 3-5, 11000 Београд, www.poreskauprava.gov.rs.

Подаци о заштити животне средине се могу добити у Агенцији за заштиту животне средине, ул. Руже Јовановић 27а, 11160 Београд, www.sepa.gov.rs и у Министарству пољопривреде и заштите животне средине, ул. Омладинских бригада 1, Пословна зграда СИВ 3, 11070 Нови Београд, www.mpzzs.gov.rs.

Подаци о заштити при запошљавању и условима рада се могу добити у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, ул. Немањина бр.22–26, 11000 Београд, www.minrzs.gov.rs.

13) ПОДАЦИ О ВРСТИ, САДРЖИНИ, НАЧИНУ ПОДНОШЕЊА, ВИСИНИ И РОКОВИМА ОБЕЗБЕЂЕЊА ИСПУЊЕЊА ОБАВЕЗА ПОНУЂАЧА

Понуђач је дужан да обезбеди испуњење својих уговорних обавеза, достављањем следећих средстава:
Инструменти финансијског обезбеђења **за испуњење уговорних обавеза:**

- **Две бланко сопствене менице**– само потписане и оверене у складу са картоном депонованих потписа. Потпис и печат не смеју да захвате бели руб (маргину) меничног бланкета. У складу са Законом о платном промету ("Сл. гласник РС" бр 31/11) менице морају бити регистроване у Регистру меница и овлашћења који се води код НБС,
- **Менично овлашћење** да се меница, без сагласности добављача, може поднети пословној банци на наплату у износу од **10% од укупне вредности уговора без ПДВ-а**, у случају неиспуњења уговорних обавеза, значајних кашњења у испоруци или једностраног раскида уговора,
- **Извод са интернет странице НБС**- Регистра меница и овлашћења на коме се види да је регистрованим меницама основ издавања „УГОВОР О ПРОМЕТУ РОБЕ И УСЛУГА“ – у складу са Одлуком о ближим условима, садржини и начину вођења Регистра меница и овлашћења ("Сл. гласник" РС бр. 56/11),
- **Копија картона депонованих потписа** овлашћених лица код банке на којој се јасно виде депоновани потписи и печат фирме понуђача, оверена оригиналним печатом банке са датумом овере **(**овера не старија од месец дана од дана отварања понуде**).**

НАПОМЕНА: Печати и потписи на меницама и меничном овлашћењу треба да буду у складу са картоном депонованих потписа. Број текућег рачуна на меничном овлашћењу (уколико је попуњен) треба такође да буде у складу са картоном депонованих потписа.

Напред наведена средства финансијског обезбеђења се враћају изабраном понуђачу након коначне реализације уговора и истека гарантног рока.

Понуђач је дужан да након престанка важења уговора, односно коначне реализације уговора, лично преузме менице од наручиоца, а лице које преузима менице мора да има писано овлашћење за преузимање меница (овлашћење мора да садржи и бројеве меница које се преузимају).

14) ЗАШТИТА ПОВЕРЉИВОСТИ ПОДАТАКА КОЈЕ НАРУЧИЛАЦ СТАВЉА ПОНУЂАЧИМА НА РАСПОЛАГАЊЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И ЊИХОВЕ ПОДИЗВОЂАЧЕ

Предметна набавка не садржи поверљиве информације које наручилац ставља на располагање.

Подаци које понуђач оправдано означи као **"поверљиво"**, биће коришћени само за намене позива и неће бити доступни ником изван круга лица која буду укључена у поступак јавне набавке. Ови подаци неће бити објављени приликом отварања понуда нити у наставку поступка или касније.

Комисија Дирекције за набавку и продају Управе за снабдевање СМР МО Београд ће као поверљиве третирати оне документе који у десном горњем углу великим словима имају исписано "Поверљиво", а испод тога потпис лица које је потписало понуду. Ако се поверљивим сматра само поједини податак у документу, поверљиви део мора бити подвучен црвено, а у истом реду уз десну ивицу мора бити исписано "Поверљиво".
Уколико је понуђач на начин горе наведен означио поверљивост докумената, наручилац је дужан да чува као поверљиве све податке о понуђачима садржане у понуди које је као такве, у складу са законом, понуђач означио у понуди (члан 14. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама).
Комисија Дирекције за набавку и продају Управе за снабдевање СМР МО Београд не одговара за поверљивост података који нису означени на наведени начин.

Неће се сматрати поверљивом докази о испуњености обавезних услова, цена и други подаци из понуде који су од значаја за примену елемената критеријума и рангирање понуде (члан 14. став 2. Закона о јавним набавкама).

15) ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ ИЛИ ПОЈАШЊЕЊА, ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ КОНКУРСНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Заинтересовано лице може, у писаном облику путем поште на адресу Дирекција за набавку и продају Управе за снабдевање СМР МО, Немањина 15 Београд или факсом на број 011/300-6330 тражити од наручиоца додатне информације или појашњења у вези припремања понуде, као и указати на уочене евентуалне недостатке и неправилности у КД, најкасније 5 (пет) дана пре истека рока за подношење понуде.

Наручилац ће у року од 3 (три) дана од дана пријема захтева за додатним информацијама или појашњењима конкурсне документације**,** одговор објавити на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници.

Захтев за додатним информацијама или појашњењима упућују се са напоменом "Захтев за додатним информацијама или појашњењима конкурсне документације, ЈН бр. 76/2015".

Ако наручилац измени или допуни конкурсну документацију 8 (осам) или мање дана пре истека рока за подношење понуда, дужан је да продужи рок за подношење понуда и објави обавештење о продужењу рока за подношење понуда.

По истеку рока предвиђеног за подношење понуда наручилац не може да мења нити да допуњује конкурсну документацију.

Тражење додатних информација и појашњења у вези са припремањем понуде телефоном није дозвољено.

Комуникација у поступку јавне набавке врши се искључиво на начин одређен чл. 20. Закона.

16) ДОДАТНА ОБЈАШЊЕЊА ОД ПОНУЂАЧА ПОСЛЕ ОТВАРАЊА ПОНУДЕ И КОНТРОЛА КОД ПОНУЂАЧА ОДНОСНО ЊЕГОВОГ ПОДИЗВОЂАЧА

После отварања понуда наручилац може приликом стручне оцене понуда да у писаном облику захтева од понуђача додатна објашњења која ће му помоћи при прегледу, вредновању и упоређивању понуда, а може да врши контролу (увид) код понуђача, односно његовог подизвођача (члан 93. Закона).

Уколико наручилац оцени да су потребна додатна објашњења или је потребно извршити контролу (увид) код понуђача, односно његовог подизвођача, наручилац ће понуђачу оставити примерени рок да поступи по позиву наручиоца, односно да омогући наручиоцу контролу (увид) код понуђача, као и код његовог произвођача.

Наручилац може уз сагласност понуђача да изврши исправке рачунских грешака уочених приликом разматрања понуде по окончаном поступку отварања.

У случају разлике између јединичне и укупне цене, меродавна је јединична цена.

Ако се понуђач не сагласи са исправком рачунских грешака, наручилац ће његову понуду одбити као неприхватљиву.

17) ВРСТА КРИТЕРИЈУМА ЗА ДОДЕЛУ УГОВОРА

Избор најповољније понуде ће се извршити применом критеријума **"најнижа понуђена цена"**.

У ситуацији када постоје понуде понуђача који нуде предметна добра домаћег порекла и понуде понуђача који нуде добра страног порекла, примењује се одредба члана 86. Закона.

Понуђач који нуди добра домаћег порекла може као саставни део понуде поднети и доказ о домаћем пореклу добара. Доказ је Уверење о домаћем пореклу робе које издаје Привредна комора Србије (Правилник о начину доказивања испуњености услова да су понуђена добра домаћег порекла, "Сл. гласник РС" бр. 33/13).

Када понуђач достави доказ да нуди добра домаћег порекла, наручилац ће, пре рангирања понуда, позвати све остале понуђаче чије су понуде оцењене као прихватљиве да се изјасне да ли нуде добра домаћег порекла и да доставе доказ.

18) ЕЛЕМЕНТИ КРИТЕРИЈУМА НА ОСНОВУ КОЈИХ ЋЕ НАРУЧИЛАЦ ИЗВРШИТИ ДОДЕЛУ УГОВОРА У СИТУАЦИЈИ КАДА ПОСТОЈЕ ДВЕ ИЛИ ВИШЕ ПОНУДА СА ИСТОМ ПОНУЂЕНОМ ЦЕНОМ

Уколико две или више понуда имају исту најнижу понуђену цену, као најповољнија биће изабрана понуда оног понуђача који је понудио краћи рок испоруке. У случају истог понуђеног рока испоруке, као најповољнија биће изабрана понуда оног понуђача који је понудио дужи рок плаћања.

У случају да две или више понуда имају исту понуђену цену, рок испоруке и рок плаћања, наручилац ће изабрати најповољнију понуду тј. доделити уговор путем **жреба**.

Сви понуђачи који су поднели понуде биће позвани да присуствују поступку жреба. Неодазивање неког од понуђача не спречава поступак жреба

19) ПОШТОВАЊЕ ОБАВЕЗА КОЈЕ ПРОИЗИЛАЗЕ ИЗ ВАЖЕЋИХ ПРОПИСА

Понуђач је дужан да у оквиру своје понуде достави изјаву дату под кривичном и материјалном одговорношћу да је поштовао све обавезе које произилазе из важећих прописа о заштити на раду, запошљавању и условима рада, заштити животне средине, као и да нема забрану обављања делатности која је на снази у време подношења понуде. **(део 8. конкурсне документације**).

20) ОДБИЈАЊЕ ПОНУДЕ

На основу чланова 106. и 107. став 1. Закона о јавним набавкама **наручилац је дужан да,** пошто прегледа и оцени понуде**, одбије све неприхватљиве понуде.**

Наручилац **може одбити понуду** уколико поседује доказ из члана 82. став 3. Закона да је понуђач у претходне три године пре објављивања позива за подношење понуда поступио у случајевима наведеним у члану 82. став 1. и 2. Закона.

Наручилац **може одбити понуду** ако поседује доказ из члана 82. става 3. тачка 1) Закона, који се односи на поступак који је спровео или уговор који је закључио и други наручилац ако је предмет јавне набавке истоврстан.

21) ОБУСТАВЉАЊЕ ПОСТУПКА

Наручилац је дужан да на основу члана 109. Закона о јавним набавкама обустави поступак јавне набавке уколико нису испуњени услови за доделу уговора из члана 107. став 3. Закона о јавним набавкама.

Наручилац може да обустави поступак и из објективних и доказивих разлога, који се нису могли предвидети у време покретања поступка у складу са чланом 109. Закона о јавним набавкама.

Предметну одлуку наручилац ће образложити и навести разлоге обуставе поступка.

22) ОДЛУКА О ДОДЕЛИ УГОВОРА

Комисија за јавну набавку наручиоца саставља писани извештај о стручној оцени понуда, на основу којег наручилац доноси одлуку о додели уговора.

Одлука о додели уговора биће донета у року од 25 (двадесет пет) дана од дана отварања понуда.

Наручилац је дужан да одлуку о додели уговора **објави** на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници у року од 3 (три) дана од дана доношења одлуке.

23) ЗАШТИТА ПРАВА У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Захтев за заштиту права може да поднесе понуђач, односно заинтересовано лице, који има интерес за доделу уговора, у конкретном поступку јавне набавке и који је претрпео или би могао да претрпи штету због поступања наручиоца противно одредбама Закона.

Захтев за заштиту права подноси се наручиоцу, а копија се истовремено доставља Републичкој комисији.

Захтев за заштиту права се може поднети у току целог поступка јавне набавке, против сваке радње наручиоца, осим уколико Законом није другачије одређено. О поднетом захтеву за заштиту права наручилац објављује обавештење о поднетом захтеву за заштиту права на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници, најкасније у року од 2 (два) дана од дана пријема захтева.

Уколико се захтевом за заштиту права оспорава врста поступка, садржина позива за подношење понуда или конкурсне документације, захтев ће се сматрати благовременим уколико је примљен од стране наручиоца **најкасније 7 (седам) дана пре истека рока за подношење понуда**, без обзира на начин достављања и уколико је подносилац захтева у складу са чланом 63. став 2. Закона указао наручиоцу на евентуалне недостатке и неправилности, а наручилац исте није отклонио. Захтев за заштиту права којим се оспоравају радње које наручилац предузима пре истека рока за подношење понуда, а након истека рока из члана 149. став 3., сматраће се благовременим уколико је поднет најкасније до истека рока за подношење понуда.
После доношења одлуке о додели уговора из чл. 108. Закона или одлуке о обустави поступка јавне набавке из чл. 109. Закона, рок за подношење захтева за заштиту права је **10 (десет) дана од дана објављивања одлуке на Порталу јавних набавки.**

Захтев за заштиту права мора да садржи (члан 151. став 1. Закона):
1) назив и адресу подносиоца захтева и лице за контакт;
2) назив и адресу наручиоца;
3) податке о јавној набавци која је предмет захтева, односно о одлуци наручиоца;
4) повреде прописа којима се уређује поступак јавне набавке;
5) чињенице и доказе којима се повреде доказују;
6) потврду о уплати таксе;
7) потпис подносиоца.

Упутство о потврди из члана 151. став 1. тачка 6) Закона

Као доказ о уплати таксе којом се потврђује да је уплата таксе извршена, а која се прилаже уз захтев за заштиту права приликом подношења захтева наручиоцу**, како би се захтев сматрао потпуним, наручилац ће прихватити**

1. **Потврду о извршеној уплати таксе** која садржи следеће елементе

1) да је издата од стране банке и да садржи печат банке;

2) да представља доказ о извршеној уплати таксе, што значи да потврда мора да садржи податак да је налог за уплату таксе, односно налог за пренос средстава реализован, као и датум извршења налога;

3) таксу у износу од **120.000,00 динара** (уколико се оспорава одређена радња наручиоца пре отварања понуда или након отварања понуда);

4) број жиро рачуна: 840-30678845-06;

5) шифру плаћања: 153 или 253,

6) позив на број: подаци о броју или ознаци јавне набавке поводом које се захтев подноси;

7) сврху уплате: такса за ЗЗП, назив наручиоца, број или ознака јавне набавке поводом које се захтев подноси (напомена: значајно је податке уписати наведеним редоследом);

8) корисник: буџет Републике Србије;

9) назив уплатиоца, односно назив подносиоца захтева за заштиту права за којег је извршена уплата таксе;

10) потпис овлашћеног лица банке.

2. **Налог за уплату, први примерак,** оверен потписом овлашћеног лица и печатом банке или поште, који садржи и све друге елементе из потврде о извршеној уплати таксе наведене под тачком 1.

3. **Потврду издату од стране Републике Србије, Министарство дфинансија, Управе за трезор,** потписану и оверену печатом, која садржи све елементе из потврде о извршеној уплати таксе из тачке 1, осим оних наведених под 1) и 10), за подносиоце захтева за заштиту права који имају отворен рачун у оквиру припадајућег консолидованог рачуна трезора, а који се води у Управи за трезор (корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и други корисници јавних средстава).

4. **Потврду издату од стране Народне банке Србије,** која садржи све елементе из потврде о извршеној уплати таксе из тачке 1, за подносиоце захтева за заштиту права (банке и други субјекти) који имају отворен рачун код Народне банке Србије у складу са законом и другим прописом.

Ако поднети захтев не садржи све обавезне елементе из члана 151. став 1. Закона, наручилац ће такав захтев одбацити закључком.

Захтевом за заштиту права не могу се оспоравати радње наручиоца предузете у поступку јавне набавке ако су подносиоцу захтева били или могли бити познати разлози за његово подношење пре истека рока за подношење захтева из члана 149. став 3. и 4, а подносилац захтева га није поднео пре истека тог рока.

Ако је у истом поступку јавне набавке поново поднет захтев за заштиту права од стране истог подносиоца захтева, у том захтеву се не могу оспоравати радње наручиоца за које је подносилац захтева знао или могао знати приликом подошења претходног захтева.

Захтев за заштиту права не задржава даље активности наручиоца у поступку јавне набавке, у складу са одредбама члана 150. Закона.

Подносилац захтева је дужан да поступа у складу са одредбама члана 156. Закона.

Поступак заштите права регулисан је одредбама чл. 138.- 167. Закона.

24) РОК У КОЈЕМ ЋЕ УГОВОР БИТИ ЗАКЉУЧЕН

Наручилац је дужан да уговор о јавној набавци достави понуђачу којем је уговор додељен у року од осам дана од дана протека рока за подношење захтева за заштиту права

У случају да је поднета само једна понуда наручилац може закључити уговор пре истека рока за подношење захтева за заштиту права, у складу са чланом 112. став 2. тачка 5) Закона.

Позив за закључење уговора ће бити достављен факсом с тим што је потребно да понуђач на истом позиву потврди датум пријема, да исти овери печатом и врати га факсом наручиоцу.

Ако понуђач којем је додељен уговор одбије да закључи уговор о јавној набавци, наручилац може закључити уговор са првим следећим најповољнијим понуђачем, у складу са чланом 113. став 3. Закона.

25) ТРОШКОВИ ПРИПРЕМАЊА ПОНУДЕ

Понуђач може да у оквиру понуде достави укупан износ и структуру трошкова припремања понуде (**део 16. конкурсне документације**).

Трошкове припреме и подношења понуде сноси искључиво понуђач и не може тражити од наручиоца накнаду трошкова.

6. ОБРАЗАЦ ПОНУДЕ

6-I ПОНУДА

Понуда број _____ (навести број понуде) од _____ (датум), за јавну набавку - Чизме војничке универзалне, ЈН бр. 76/2015.

Понуду дајемо: (обавезно заокружити)

а) самостално	б) са подизвођачем	в) заједничка понуда
попуњава се и доставља део **6-I и 6-II**	попуњава се и доставља део **6-I, 6-II и 6-III**	попуњава се и доставља део **6-I, 6-IV и 6-V**

НАПОМЕНА:
Понуђач мора да попуни Образац понуде, да га потпише и овери печатом.

У случају заједничке понуде образац понуде потписују (парафирају) и оверавају печатом сви чланови групе понуђача.

Место и датум: Понуђач:

_____ _____
(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____
(читак отисак печата) (потпис)

УСЛОВИ ПОНУДЕ:

Р. бр.	НАЗИВ ДОБРА	Јед. мере	Коли-чина	Цена по јед. мере (без ПДВ)	Укупно динара
ЧИЗМЕ ВОЈНИЧКЕ УНИВЕРЗАЛНЕ М-10А назив и ознаке из ОРН: Чизме – : Чизме, ОРН: 18815000.					
1.	Чизме војничке универзалне М-10А _____ Произвођач (назив и земља порекла)	пар	8.000		
				Укупна вредност понуде без ПДВ	
				Вредност ПДВ-а	
				Укупна вредност понуде са ПДВ-ом	
Понуда важи _____ (најмање 90 дана) дана од дана отварања понуде.					
Рок плаћања (не може бити краћи од 30 дана) је _____ дана од дана испоруке у складиште примаоца.					
Рок испоруке је _____ дана (не може бити дужи од 120 дана) од дана потписивања уговора.					
Рок за отклањање недостатака у квалитету и квантитету приликом пријема је _____ (не може бити дужи од 20 дана) дана од дана сачињавања Записника о недостацима.					
Гарантни рок је _____ (најмање 24 месеца) месеци од дана испоруке добара у складиште примаоца.					
Рок за решавање рекламације је _____ (не може бити дужи од 20 дана) дана од дана пријема писане рекламације.					
Квалитет, начин транспорта и амбалажа, место испоруке и остали услови су у свему према условима из конкурсне документације.					

НАПОМЕНА: Понуђач је дужан да обавезно упише Произвођача предметних добара. Уколико се не упише назив произвођача, наручилац ће поступити сходно Закону.

Место и датум: Понуђач:

_____ _____
(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____
(читак отисак печата) (потпис)

6-II ПОДАЦИ О ПОНУЂАЧУ

НАЗИВ ПОНУЂАЧА:	
АДРЕСА ПОНУЂАЧА: **Место и општина**	
МАТИЧНИ БРОЈ ПОНУЂАЧА:	
ПОРЕСКИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ БРОЈ ПОНУЂАЧА (ПИБ):	
ИМЕ ОСОБЕ ЗА КОНТАКТ:	
ЕЛЕКТРОНСКА АДРЕСА ПОНУЂАЧА (e-mail):	
ТЕЛЕФОН:	
ТЕЛЕФАКС:	
БРОЈ РАЧУНА ПОНУЂАЧА И НАЗИВ БАНКЕ: **(број рачуна за који се доставља картон депонованих потписа)**	
ЛИЦЕ ОВЛАШЋЕНО ЗА ПОТПИСИВАЊЕ УГОВОРА: **(име, презиме и функција одговорног лица)**	

Место и датум: Понуђач:

_____ _____
(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____
(читак отисак печата) (потпис)

6-III ПОДАЦИ О ПОДИЗВОЂАЧУ

1)	**НАЗИВ ПОДИЗВОЂАЧА:**	
	АДРЕСА ПОДИЗВОЂАЧА: **Место и општина**	
	МАТИЧНИ БРОЈ:	
	ПОРЕСКИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ БРОЈ (ПИБ):	
	ИМЕ ОСОБЕ ЗА КОНТАКТ:	
	ПРОЦЕНАТ УКУПНЕ ВРЕДНОСТИ КОЈИ ЋЕ ИЗВРШИТИ ПОДИЗВОЂАЧ:	
	ДЕО ПРЕДМЕТА НАБАВКЕ КОЈИ ЋЕ ИЗВРШИТИ ПОДИЗВОЂАЧ	
2)	**НАЗИВ ПОДИЗВОЂАЧА:**	
	АДРЕСА ПОДИЗВОЂАЧА: **Место и општина**	
	МАТИЧНИ БРОЈ:	
	ПОРЕСКИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ БРОЈ (ПИБ):	
	ИМЕ ОСОБЕ ЗА КОНТАКТ:	
	ПРОЦЕНАТ УКУПНЕ ВРЕДНОСТИ КОЈИ ЋЕ ИЗВРШИТИ ПОДИЗВОЂАЧ:	
	ДЕО ПРЕДМЕТА НАБАВКЕ КОЈИ ЋЕ ИЗВРШИТИ ПОДИЗВОЂАЧ	

Напомена:

Табелу "Подаци о подизвођачу" попуњавају само они понуђачи који подносе понуду са подизвођачем, а уколико има већи број подизвођача од места предвиђених у табели, потребно је да се наведени образац копира у довољном броју примерака, да се попуни и достави за сваког подизвођача.

Место и датум: Понуђач:

_____ _____

(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____

(читак отисак печата) (потпис)

6-IV ПОДАЦИ О УЧЕСНИКУ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ ПОНУДИ

1)	**НАЗИВ УЧЕСНИКА У ЗАЈЕДНИЧКОЈ ПОНУДИ:**	
	АДРЕСА: **Место и општина**	
	МАТИЧНИ БРОЈ:	
	ПОРЕСКИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ БРОЈ (ПИБ):	
	ИМЕ ОСОБЕ ЗА КОНТАКТ:	
2)	**НАЗИВ ПОДИЗВОЂАЧА:**	
	АДРЕСА ПОДИЗВОЂАЧА: **Место и општина**	
	МАТИЧНИ БРОЈ:	
	ПОРЕСКИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ БРОЈ (ПИБ):	
	ИМЕ ОСОБЕ ЗА КОНТАКТ:	

Напомена:

Табелу "Подаци о учеснику у заједничкој понуди" попуњавају само они понуђачи који подносе заједничку понуду, а уколико има већи број учесника у заједничкој понуди од места предвиђених у табели, потребно је да се наведени образац копира у довољном броју примерака, да се попуни и достави за сваког.

Место и датум: Понуђач:

_____ _____
(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____
(читак отисак печата) (потпис)

6-V СПОРАЗУМ

КОЈИМ СЕ ПОНУЂАЧИ ИЗ ГРУПЕ МЕЂУСОБНО И ПРЕМА НАРУЧИОЦУ ОБАВЕЗУЈУ НА ИЗВРШЕЊЕ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

У вези са позивом за подношење понуда објављеном на Порталу јавних набавки и интернет страници Министарства одбране, за јавну набавку добара број 76/2015 – Чизме војничке универзалне, у отвореном поступку, достављамо **Споразум којим се међусобно и према наручиоцу обавезујемо на извршење јавне набавке** према следећем:

<table>
<tr><td rowspan="2">1.</td><td>Члан групе који је носилац посла, односно који подноси понуду и који ће заступати групу понуђача пред наручиоцем је</td></tr>
<tr><td>Назив:

Адреса:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">2.</td><td>Члан групе који ће у име групе понуђача потписати уговор је</td></tr>
<tr><td>Назив:

Адреса:</td></tr>
<tr><td rowspan="4">3.</td><td>Члан групе који у име групе понуђача даје средство обезбеђења за озбиљност понуде је</td></tr>
<tr><td>Назив:

Адреса:</td></tr>
<tr><td>Члан групе који ће у име групе понуђача дати средство обезбеђења за добро извршење посла је</td></tr>
<tr><td>Назив:

Адреса:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">4.</td><td>Члан групе који ће издати рачун је</td></tr>
<tr><td>Назив:

Адреса:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">5.</td><td>Рачун на који ће бити извршено плаћање је</td></tr>
<tr><td>Број рачуна:

Банка:</td></tr>
<tr><td rowspan="3">6.</td><td colspan="2">Опис послова сваког од понуђача из групе понуђача у извршењу уговора</td></tr>
<tr><td>Назив члана групе понуђача</td><td>Опис послова члана групе понуђача у извршењу уговора</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>

У _____, дана _____ године, Споразум потписали

Назив члана групе понуђача: Потпис одговорног лица и печат члана групе понуђача:

1. _____ М.П. _____ потпис

2. _____ М.П. _____ потпис

3. _____ М.П. _____ потпис

4. _____ М.П. _____ потпис

5. _____ М.П. _____ потпис

7. ОБРАЗАЦ СТРУКТУРЕ ПОНУЂЕНЕ ЦЕНЕ СА УПУТСТВОМ КАКО ДА СЕ ПОПУНИ

Ред. бр.	Назив добра	Коли-чина	Јединична цена без ПДВ-а	Јединична цена са ПДВ-ом	Укупна цена без ПДВ-а	Укупна цена са ПДВ-ом
1	2	3	4	5	6 (3*4)	7 (3*5)
1.						
				УКУПНО:		

Понуђач треба да попуни образац структуре цене на следећи начин:
У колони 1 - унети редни број добра
У колони 2 – кратак опис добра
У колони 3 – уписати количину
У колону 4 - уписати колико износи јединачна цена без ПДВ-а
У колони 5 - уписати колико износи јединачна цена са ПДВ-ом
У колону 6 – уписати укупну цену без ПДВ-а и то тако што се помножи јединична цена без ПДВ-а (наведену у колони 4.) са траженом количином (која је наведена у колони 3). На крају уписати укупну цену добра без ПДВ-а.
У колони 7 - уписати укупну цену са ПДВ-а и то тако што се помножи јединична цена са ПДВ-ом (наведена у колони 5.) са траженом количином (која је наведена у колони 3). На крају уписати укупну цену добра са ПДВ-а.

При попуњавању обрасца водити рачуна да **збир попуњених ставки** структуре цене даје **тачну вредност** из колона 6 и 7 овог обрасца. Такође, водити рачуна да вредности исказане у овом обрасцу буду **исте као вредности унете у Образац понуде** (део 6. КД).

Место и датум: Понуђач:

_____ _____
(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____
(читак отисак печата) (потпис)

8. ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О ПОШТОВАЊУ ОБАВЕЗА ИЗ ЧЛ. 75. СТ. 2. ЗАКОНА

И З Ј А В Љ У Ј Е М

под кривичном, материјалном и моралном одговорношћу, да смо поштовали и испунили обавезе које произилазе из важећих прописа о заштити на раду, запошљавању, условима рада, заштити животне средине, као и да немамо забрану обављања делатности која је на снази у време подношења понуде.

Место и датум: Понуђач:

_____ _____
(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____
(читак отисак печата) (потпис)

9. ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ ПОНУЂАЧА ДА ЋЕ ОБАВЕСТИТИ НАРУЧИОЦА О ПРОМЕНИ КОЈА ЈЕ У ВЕЗИ СА ИСПУЊЕНОШЋУ УСЛОВА ИЗ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

И З Ј А В Љ У Ј Е М

под кривичном, материјалном и моралном одговорношћу да ћемо без одлагања обавестити наручиоца о било којој промени у вези са испуњеношћу услова из поступка јавне набавке, а која наступи до доношења одлуке, односно закључења уговора, односно током важења уговора о јавној набавци, и да ћемо о томе доставити доказ.

Место и датум: Понуђач:

_____ _____
(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____
(читак отисак печата) (потпис)

10. ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О НЕЗАВИСНОЈ ПОНУДИ

ИЗЈАВЉУЈЕМ

под пуном кривичном и материјалном одговорношћу да понуду за јавну набавку бр. 76/2015 подносим независно, без договора са другим понуђачима или заинтересованим лицима.

Место и датум: Понуђач:

_____ _____
(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____
(читак отисак печата) (потпис)

11. ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ ДА ПОНУЂЕНА ДОБРА У СВЕМУ ОДГОВАРАЈУ УСЛОВИМА КОНКУРСНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

И З Ј А В Љ У Ј Е М

под пуном моралном, кривичном и материјалном одговорношћу да понуђена добра у отвореном поступку јавне набавке број 76/2015 – Чизме војничке универзалне, у свему одговарају условима конкурсне документације тј. захтеваном квалитету из техничке спецификације која је дефинисана у делу 17. конкурсне докуметације.

Место и датум: Понуђач:

_____ _____

(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____

(читак отисак печата) (потпис)

12. МОДЕЛ УГОВОРА

(ПОПУНИТИ ПРВУ СТРАНУ, СВАКУ СТРАНИЦУ ПАРАФИРАТИ И ОВЕРИТИ ПЕЧАТОМ, ПОСЛЕДЊУ СТРАНИЦУ ОВЕРИТИ ПЕЧАТОМ И ПОТПИСАТИ)

МОДЕЛ УГОВОРА број 208 - 24 - ____ - 15

закључен између:

РЕПУБЛИКА СРБИЈА – МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ – СЕКТОР ЗА МАТЕРИЈАЛНЕ РЕСУРСЕ- УПРАВА ЗА СНАБДЕВАЊЕ- ДИРЕКЦИЈА ЗА НАБАВКУ И ПРОДАЈУ Београд, Немањина бр. 15, коју заступа директор пуковник др Александар Буквић, дипл. инж. - у даљем тексту **Наручилац**,
Матични број: 07093608
ПИБ: 102116082
Бр. потврде о евиденцији ПДВ-а: 135328814
Телефон: 011/2059-178; 011/2059-019
Телефакс: 011/300-63-30
Текући рачун број: 840-1620-21

и

Предузећа _____ које заступа _____, - у даљем тексту **Добављач,**
Матични број: _____
ПИБ: _____
Бр. потврде о евиденцији ПДВ-а: _____
Телефон: _____
Телефакс: _____
Текући рачун број: _____

Правни основ:
Јавна набавка бр. 76/2015, Чизме војничке универзалне; Одлука о додели уговора бр. 208 - ___ од _____.2015. године, и понуда понуђача бр._____ од _____2015. године

ПРЕДМЕТ УГОВОРА

Ч л а н 1.

Наручилац и Добављач су се сагласили да је предмет уговора

Р.бр.	НАЗИВ ДОБРА и произвођач (Земља порекла)	Јед. мере	Коли-чина	Цена по јед. мере (без ПДВ)
1.	.....			КАО У ОБРАСЦУ ПОНУДЕ

Добављач се обавезује да за Наручиоца у складу са важећим прописима и овим уговором, испоручи добра по врсти, количини, цени, квалитету и роковима, а Наручилац, односно његов прималац преузме и плати испоручено.

Ч л а н 1.1.

(ПОПУЊАВА СЕ САМО У СЛУЧАЈУ ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОНУДЕ)

Уговорне стране су сагласне да Добављач наступа као члан групе понуђача, чији су чланови групе следећи: _____

_____

Ч л а н 1.2.

(ПОПУЊАВА СЕ САМО У СЛУЧАЈУ ПОНУДЕ СА ПОДИЗВОЂАЧЕМ/ИМА)

Уговорне стране су сагласне да Добављач наступа са подизвођачем/има:

_____

_____

Ц Е Н А

Ч л а н 2.

Цене из члана 1. овог уговора односе се на испоручену јединицу мере и подразумевају испоруку у складиште примаоца.

Цене су без пореза на додату вредност и фиксне су, не могу се мењати до коначне реализације уговора.

Укупна вредност уговора без ПДВ-а износи (**као у понуди**), а укупна вредност уговора са обрачунатим ПДВ – ом је (**као у понуди**)**,**

КВАЛИТЕТ И УСЛОВИ ИЗРАДЕ

Ч л а н 3.

Наручилац нема обавезу да добављачу обезбеди основни и помоћни репроматеријал за израду уговорених добара.

Добављач је у обавези да изради добра у складу са Техничком спецификацијом односно СОРС, и овереним узорцима за производњу. Техничка спецификација је саставни део овог уговора (Прилог бр.1.).

Одступања у квалитету су дозвољена само у оквиру задатих толеранција у СОРС. Вандредни пријем и пријем уз бонификацију се неће вршити по било ком основу.

За уговорена добра добављач је у обавези да изврши оверу сопствених узорака за серијску производњу и квалитативни пријем.

- ***Овера узорака***

Оверу узорака готових добара врши Одсек за ИнМС ВТИ Жарково, Ратка Ресановића бр. 1 (контакт телефони: 011/2051-699 или 011/2051-551). Овера узорака се врши на основу званичног захтева добављача који се доставља на адресу: Одсек за ИнМС Војнотехнички институт – Београд, Ратка Ресановића бр. 1. У захтеву добављач наводи датум достављања узорака, број уговора, назив и количину узорака.

Овера узорака добара врши се органолептички и иста је бесплатна.
Добављач са којим се закључи уговор, узорке добара, а са којима су понуђачи могли да се упознају пре достављања понуда за јавну набавку, може преузети на реверс у Одсеку за ИнМС–ВТИ Жарково. Преузети узорци служиће добављачу као смерница за израду сопствених узорака.

Добављач је у обавези да узорке које је преузео на реверс, по извршеној овери сопствених узорака за производњу и квалитативни пријем, врати Одсеку за ИнМС–ВТИ Жарково.
За оверу узорака добара добављач је дужан да достави од сваког уговореног добра по један пар обуће.
По извршеној овери Одсек за ИнМС – ВТИ Жарково (контакт телефони: 011/2051-699, 2051-551) је у обавези да оверене узорке (један полупар) пломбира и изда добављачу ради серијске производње и квалитативног пријема. Други полупар овереног узорка остаје у власништву Одсека за ИнМС – ВТИ Жарково.

Крајњи рок за органолептичку оверу узорака је 60 дана од дана потписивања уговора, а добављач у дефинисаном року може и више пута доставити узорке на оверу. Уколико добављач не изврши органолептичку оверу узорака у наведеном року, наручилац задржава право да покрене поступак за раскид уговора.

Рок за оверу узорака од стране Одсека за ИнМС ВТИ, односно за обавештење о одбијању овере са разлозима одбијања је највише 5 радних дана од дана достављања узорака, за сваки покушај овере узорка. Уколико је овера узорака трајала дуже, Одсек за ИнМС дужан је да достави обавештење УОЛ СМР МО, УСн СМР МО и добављачу о броју дана кашњења при овери узорака и рок испоруке се продужава за тај број дана у кашњењу овере узорака.

КВАЛИТАТИВНИ И КВАНТИТАТИВНИ ПРИЈЕМ

Ч л а н 4.

Добављач преузима потпуну одговорност за квалитет израде уговорених добара и обавезује се да ће произведена добра у свему одговарати квалитету који је прописан у СОРС8805/13 (техничка спецификација која је саставни део уговора), односно овереним узорцима за производњу.

Квалитативни пријем врши Војна контрола квалитета СМР МО, у Републици Србији.

Добављач се обавезује да у року не дужем од 15 дана од дана потписивања уговора изради План производње-термин план реализације уговора и исти достави ВКК СМР МО. План производње-термин план реализације уговора је документ којим се идентификује предмети-добра производње, потребни ресурси и рокови за реализацију уговора. Форма Плана производње-термин плана реализације уговора није прецизно дефинисана и њу добављач прилагођава сопственим потребама и захтевима Уговора.

Добављач се обавезује да пре почетка реализације уговора изради и са надлежним проверавачем ВКК СМР МО усагласи План квалитета и/или План контролисања добара која су предмет уговора. План квалитета је документ којим се за специфични производ, процес или уговор утврђује које се процедуре и одговарајући ресурси морају применити, ко мора да их примени и када. План контролисања је документ добављача и представља плански и технички документ Плана квалитета или плана контроле квалитета којим се дефинише мерење, контролисање и испитивање једне или више карактеристика производа или процеса са вођењем записа о квалитету ради утврђивања усаглашености са специфираним захтевима. Форма План квалитета и План контролисања добара није прецизно дефинисана и њу добављач прилагођава сопственим потребама и захтевима Уговора.

Добављач је у обавези да благовремено обавести Војну контролу квалитета СМР МО, писано телефаксом на број **011/2505-880** или E-mailom на адресу vkk@mod.gov.rs о припремљености добара, која су предмет уговора, за извршење пријема при чему наводи број уговора, место извршења пријема (искључиво у Републици Србији), количину и врсту добара која ће бити припремљена за пријем. Војна контрола квалитета СМР МО је у обавези да отпочне контролу квалитета добара у року од 5 радних дана од захтеваног дана за пријем. Један примерак захтева за квалитативни пријем добављач доставља и Управи за општу логистику СМР МО у писаној форми, телефаксом на број 011/3006-299.

ВКК СМР МО је дужна да изврши органолептички квалитативни пријем у року од 10 дана од захтеваног дана за пријем. Уколико ВКК из било којих разлога у датом року не изврши квалитативни пријем, ВКК о томе писаним путем обавештава добављача, УСн СМР МО и УОЛ СМР МО са образложењем кашњења, а добављачу се продужава рок испоруке за број дана кашњења.

Добављач се обавезује да проверавачу ВКК СМР МО, без надокнаде, обезбеди услове потребне за контролу квалитета предмета уговора, укључујући простор и услуге административног и техничког особља, телефонске везе и материјално обезбеђење радног простора.

Добављач има обавезу да приликом сваког квалитативног пријема стави на увид и располагање обједињени преглед уговорених и припремљених количина за испоруку, по врсти и количини добара. Пре отпочињања квалитативног пријема, добављач је у обавези да проверавачу квалитета ВКК омогући проверу да ли су припремљене количине у складу са уговореним. Обједињени преглед уговорених и примљених добара, оверен од стране проверавача квалитета ВКК СМР МО је саставни део Записника о пријему.

Добављач је у обавези да издвоји добра која су предмет уговора, од осталих добара намењених тржишту у посебну просторију или део магацинског простора. Прегледане и примљене количине добара, проверавач/и ВКК СМР МО видно обележава/ју са одговарајућим печатом.

- **КВАЛИТАТИВНИ ПРИЈЕМ**

Наручилац врши органолептичку и лабораторијску провера квалитета репроматеријала и готовог добра према СОРС 8805/13 **(лабораторијска провера квалитета репроматеријала и готовог добра се врши према важећим SRPS стандардима).**

- Квалитативни пријем репроматеријала – коже

Број узорака коже за испитивања се одређује према броју кожа припремљених за испоруку, и то:

Број кожа	Органолептички преглед*	Број узорака за лабораторијску проверу у I степену	Број узорака за лабораторијску проверу у II степену
до 100 комада	20	2	2
од 101 – 500 комада	40	3	3
од 501- 1.000 комада	60	4	4
од 1.001- 2.000 комада	70	5	5
од 2001- 3.000 комада	80	6	6
од 3.001- 4.000 комада	90	7	7

* узорци коже за органолептички преглед су цели комади коже без сечења.

Органолептичка контрола квалитета коже обавља се на издвојеном броју узорака узетих из партија кожа припремљених за пријем.

Утврђују се сва својства коже која се могу запазити визуелним посматрањем, опипавањем, мерењем дебљине и сл.

Ако проверавач ВКК СМР МО оцени да квалитет коже припремљене за испоруку у органолептичком погледу не одговара, одбија се пријем целе количине коже и узорци за лабораторијско испитивање се не узимају.

Уколико проверавач ВКК СМР МО оцени да кожа припремљена за испоруку одговара уговореном квалитету у органолептичком изгледу, издваја узорке за лабараторијска испитивања обележава, пломбира, пакује у погодну амбалажу уз пропратни акт и картицу са подацима о кожи упућује надлежној лабораторији на испитивање, а контраузорци за суперанализу остају на чувању код добављача до суперанализе или истека гарантног рока. Узорци коже за лабораторијска испитивања узимају се из количине кожа издвојених за органолептички преглед.

Транспорт узорака на лабораторијску анализу и /или суперанализу извршиће добављач о свом трошку.

Величина једног узорка и контраузорка коже је 15 x 45 цм.

Величина узорка за лабораторијска испитивања осталог репроматеријала који се лабораторијски испитује према СОРС 8805/13, издваја се и упућује надлежној лабораторији у следећим количинама:

Укупна количина репроматеријала за испоруку	Број узорака за лабораторијску проверу у I степену	Број узорака за лабораторијску проверу у II степену
до 500 пари	2	2

од 500-1000 пари	3	3
од 1000- 2000 пари	4	4

Један узорак чини 1 (један) полупар. На сваких даљих 1000 пари узима се по 1(један) узорак (један полупар за испитивање у I степену и један полупар за испитивање у II степену.

ВКК СМР МО је дужна да изврши органолептички квалитативни пријем основног репроматеријала у року од 7 дана од захтеваног дана за пријем. Уколико се из било којих разлога у датом року не изврши квалитативни пријем, ВКК СМР МО о томе писаним путем обавештава добављача, УСн СМР МО и УОЛ СМР МО са образложењем кашњења, а добављачу се продужава рок испоруке за број дана кашњења.

Добављач је у обавези да издвоји репроматеријал од осталих добара намењених тржишту у посебну просторију или део магацинског простора.

Проверавач/и ВКК СМР МО сачињава/ју записник о извршеном органолептичком квалитативном пријему репроматеријала и уколико је репроматеријал услован у органолептичком погледу, сачињавају пропратни акт (у два примерка) за лабораторијску проверу квалитета.

Ако ВКК СМР МО приликом органолептичког пријема репроматеријала уочи недостатке и наложи њихово отклањање и ако се приликом поновљеног органолептичког квалитативног пријема уоче исти или нови недостаци, та количина репроматеријала се добављачу ставља на располагање и њен пријем се више неће разматрати нити вршити.

Уколико добављач није сагласан са налазом проверавача при органолептичком квалитативном пријему може захтевати поновни комисијски органолептички квалитативни пријем. Исти врши мешовита комисија коју сачињавају два члана добављача, два члана наручиоца и један неутрални члан (стручно лице из предметне области), које споразумно одређују ВКК СМР МО и добављач. Комисија има задатак да потврди или демантује првобитни налаз органолептичког квалитативног пријема проверавача и не може да доноси било какве одлуке које су у супротности са Уговором. Трошкове поновљеног комисијског пријема сноси ће страна чије су тврдње оспорене.

Добављач преузима на чување контраузорке репроматеријала до супер анализе или истека гарантног рока.

У случајевима кад нека од уговорних страна није сагласна са налазима лабораторије у I степену, уговорне стране ће споразумно ангажовати независну акредитовану лабораторију.

Резултати супер анализе су коначни а трошкове ангажовања лабораторије за супер анализу сноси ће страна чије су тврдње оспорене.

Након добијања извештаја о лабораторијском испитивању, надлежни орган Војне контроле квалитета СМР МО доноси решење о пријему односно одбијању репроматеријала, са разлозима одбијања. Решење се доноси у року од 5 радних дана од датума када је лабораторијска анализа заведена у деловодни протокол ВКК СМР МО. Уколико се решење не донесе у назначеном року, ВКК СМР МО о томе писаним путем обавештава добављача, УСн СМР МО и УОЛ СМР МО са образложењем кашњења, а добављачу се продужава рок испоруке за број дана кашњења.

По добијању решења о квалитативном пријему репроматеријала добављач може отпочети серијску прозводњу

Прегледане и примљене количине репроматеријала проверавач/и ВКК СМР МО видно обележава/ју са одговарајућим печатом.

Уколико се уговорена добра производе ван Републике Србије, добављач је у обавези да достави ВКК СМР МО (контакт тел.011/2051-488) записник о органолептичком квалитативном пријему и узорковању репроматеријала оверен од стране овлашћене институције са којом је добављач закључио уговор и запечаћене узорке и контраузорке који су узорковани и запечаћени од стране овлашћене институције, с тим да записник и остала пратећа документација уз узорке морају бити преведени на српски језик и оверени од стране овлашћеног судског тумача. Узорци се достављају на лабораторијску проверу квалитета о трошку добављача (искључиво у Републици Србији), а контраузорци оверени од стране ВКК СМР МО остају на чувању код добављача.

- Квалитативни пријем готовог добра

ВКК СМР МО је дужна да изврши органолептички квалитативни пријем готовог добра у року од 10 дана од захтеваног дана за пријем. Уколико ВКК СМР МО из било којих разлога у датом року не изврши квалитативни пријем, ВКК СМР МО о томе писаним путем обавештава добављача, УСн СМР МО и УОЛ СМР МО са образложењем кашњења, а добављачу се продужава рок испоруке за број дана кашњења.

Проверавач ВКК СМР МО је у обавези да методом случајног узорковања издвоји најмање 10% од припремљених добара за испоруку ради органолетичког квалитативног пријема. Проверавач може по слободној процени узорковати и већу количину припремљених добара за органолептички квалитативни пријем.

Ако ВКК СМР МО приликом органолептичког пријема готовог добра уочи недостатке и наложи њихово отклањање и ако се приликом поновљеног органолептичког квалитативног пријема уоче исти или нови недостаци, та количина готовог добра се добављачу ставља на располагање и њен пријем се више неће разматрати нити вршити.

Уколико добављач није сагласан са налазом проверавача при органолептичком квалитативном пријему готовог добра, може захтевати поновни комисијски органолептички квалитативни пријем. Исти врши мешовита комисија коју сачињавају два члана добављача, два члана наручиоца и један неутрални члан (стручно лице из предметне области), које споразумно одређују ВКК СМР МО и добављач. Комисија има задатак да потврди или демантује првобитни налаз органолептичког квалитативног пријема проверавача и не може да доноси било какве одлуке које су у супротности са Уговором. Резултати комисијског органолептичког квалитативног пријема су коначни за обе стране, а трошкове поновљеног комисијског органолептичког квалитативног пријема сносиће страна чије су тврдње оспорене.

Проверавач/и ВКК СМР МО сачињава/ју записник о извршеном органолептичком квалитативном пријему готовог добра и уколико је готово добро условно у органолептичком погледу, сачињавају пропратни акт (у два примерка) за лабораторијску проверу квалитета, картицу са подацима о чизми војничкој универзалној М-10А и упућује надлежној лабораторији на испитивање.

За лабораторијска испитивања готове обуће (јачина лепљења ђонова, квалитет репроматеријала) величина узорка одређена је у СОРС 8805/13.

Добављач је у обавези да увећа број уговорених добара за број узорака који се издваја за лабораторијску проверу(испитивања у првом и другом степену). Контраузорци остају на чувању код добављача и исти је у обавези је да их чува до истека гарантног рока.

Транспорт узорака на лабораторијску анализу и /или суперанализу извршиће добављач о свом трошку.

У случајевима кад нека од уговорних страна није сагласна са налазима лабораторије у I степену, уговорне стране ће споразумно ангажовати независну акредитовану лабораторију.

Резултати суперанализе су коначни а трошкове ангажовања лабораторије за суперанализу сносиће страна чије су тврдње оспорене.

Након добијања извештаја о лабораторијском испитивању, надлежни орган Војне контроле квалитета СМР МО доноси решење о пријему, односно одбијању готовог добра са разлозима одбијања. Решење се доноси у року од 5 радних дана од датума када је лабораторијска анализа заведена у деловодни протокол ВКК СМР МО. Уколико се решење не донесе у назначеном року, ВКК СМР МО о томе писаним путем обавештава добављача, УСн СМР МО и УОЛ СМР МО са образложењем кашњења, а добављачу се продужава рок испоруке за број дана кашњења.

Један примерак оригинал Решења и Записника о пријему/одбијању добара које је донела ВКК СМР МО обавезно се доставља УОЛ СМР МО ради праћења реализације Уговора.

Забрањује се испорука добара пре добијања Решења о квалитативном пријему од стране Војне контроле квалитета СМР МО. Добављач је дужан да сваком крајњем примаоцу, уз отпремницу, достави оригинал Решење и Записник о квалитативном пријему.

Лабораторијска провера квалитета репроматеријала и готовог добра се врши према важећим SRPS стандардима

Квантитативни пријем врши комисија или лице које одреди крајњи прималац, према важећим прописима и наређењима. Квантитативни пријем (утврђивање присуства печата ВКК СМР МО на транспортном паковању, контролисање до 10% испоручене количине и провера садржаја транспортног паковања и његове усаглашености са декларацијом на транспортном паковању) врши се у складишту крајњег примаоца уговорених добара о чему се сачињава и комисијски записник о квалитативном и кванитативном пријему.

У случају да се на месту пријема констатује одступање у количини и оштећења на испорученим добрима, крајњи прималац је дужан да сачини записник који ће потписати овлашћени представник добаваљача и тиме потврдити утврђене недостатке.

Рок за отклањање недостатака у квалитету и квантитету приликом пријема је **(као у понуди)** дана од дана сачињавања Записника о недостацима.

ГАРАНЦИЈА И РЕКЛАМАЦИЈА

Ч л а н 5.

Гарантни рок за уговорена добра је **(као у понуди)** месеца од дана испоруке добара у складиште примаоца.

Прималац ће, у случају евентуалних недостатака у квалитету, количини и очигледних грешака као и накнадног испољавања скривених мана (све оно што није било могуће утврдити у редовном поступку контроле квалитета) или рекламације било које врсте у почетној фази употребе добара и у периоду гарантног рока за сваки утврђени недостатак упознати добављача и Војну контролу квалитета СМР МО, о чему ће сачинити комисијски

записник који ће достави добављачу са захтевом за поправку/замену добара код којих је дошло до одступања у квалитету.
Добављач је у обавези да о свом трошку, у року од **(као у понуди)** дана од добијања писаног захтева, отклони недостатке, односно да испоручи друга условна добра и да о томе обавести Војну контролу квалитета СМР МО. Уколико добављач није у могућности да отклони недостатке, односно да испоручи нова добра, комисија наручиоца ће извршити процену штете коју је добављач у обавези да надокнади наручиоцу.

Код решавања рекламације наручилац може захтевати суперанализу контра узорака или узорковање нових узорка из складишта примаоца.

МЕСТО, РОК И НАЧИН ИСПОРУКЕ

Ч л а н 6.

Добављач се обавезује да испоруку предметних добара изврши у року од **(као у понуди)** дана од дана потписивања уговора, а према диспозицији која је прилог Уговора.

Испоруку уговорених добара до примаоца врши добављач сопственим превозом и о свом трошку. Начин и врсту превоза одређује добављач.

Испорука се сматра извршеном даном предаје добара примаоцу након потписивања записника о квалитативно и квантитативном пријему, и након издавања отпремице коју је потписало лице или комисија за пријем Наручиочевог примаоца.

Добављач је у обавези да најави испоруку уговорених добара најмање 3 (три) дана пре испоруке и то телефоном и у писаном облику путем телефакса.

❖ Место испоруке, лица за контакт, контакт телефон:
- ВП 2078-5 Младеновац, Хадук Вељкова бб, потпуковник Радовић Ненад, 064-8329-841,
- ВП 2079-4 Ниш, Чегарска бб насеље Пантелеј, поручник Марко Цветковић, 018/508-716 или 064-8874-289.

Наручилац, односно Управа за општу логистику СМР МО, задржава право да:
а) без сагласности добављача измени диспозицију – место испоруке, као и количине по месту испоруке, с тим да су укупно уговорене количине непромењиве, о чему ће писаним путем обавестити добављача;
б) без сагласности добављача измени структуру величинских бројева у року 20 (двадесет) дана од дана закључења уговора, о чему ће писаним путем обавестити добављача;
в) уз сагласност добављача измени структуру величинских бројева, након 20 (двадесет) дана од дана закључења уговора, о чему ће бити сачињен анекс уговора.

Н АЧИН ПЛАЋАЊА

Ч л а н 7.

За сва добра исплату уговорених добара врше примаоци у року од **(као у понуди)** дана од дана пријема добара у складиште примаоца на терет УОЛ СМР МО, шифра програма 1701, шифра пројекта 0003, књиговодствена шифра "953" конто 4261.

Добављач је дужан да одмах, а најкасније 7 дана по испоруци добара достави примаоцу исплатну документацију, коју чине следећа **оригинална** документа:

- рачун за исплату, у два примерка,
- отпремница потписана од стране примаоца добара,
- записник о квалитативном пријему ВКК СМР МО;
- решење о квалитативном пријему ВКК СМР МО,

а Дирекцији за набавку и продају Управе за снабдевање СМР МО један примерак рачуна и отпремнице са напоменом "ЗА ЕВИДЕНЦИЈУ".

Уколико Добављач не достави примаоцу исплатну документацију у року из претходног става, рок плаћања се продужава за онолико дана колико је Добављач каснио са достављањем исплатне документације.

У рачуну морају бити наведени сви елементи: број уговора и датум, број и датум отпреме - товарног листа, назив добра из члана 1. овог уговора, испоручена количина, појединачна цена и укупан износ, текући рачун добављача и друго што је битно за исплату и евиденцију.

Уколико је дошло до кашњења у испоруци добара из разлога наведених у члану 3. и 4. уговора, добављач је дужан да то документује достављањем уз рачун и копије потврде о кашњењу добијене од Одсека за ИнМС – ВТИ, или ВКК СМР МО. За број дана кашњења по овом основу неће се обрачунавти и наплаћивати уговорна казна..

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

Ч л а н 8.

Порез на додату вредност се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на додату вредност („Сл. Гласник РС“ број 84, 86/04, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 6/14 и 68/14).

АМБАЛАЖА И НАЧИН ПАКОВАЊА

Ч л а н 9.

Трошкове амбалаже сноси добављач и амбалажа је неповратна.

Добра се пакују како је прописано у СОРС 8805/13, с тим што се у сваку парску амбалажу ставља и **један резервни пар пертли**.

Амбалажне кутије се шинују једном по ширини и једном по дужини.

Транспортне-амбалажне кутије морају бити нове и не смеју садржати било какве додатне штампане или писане натписе, етикете и сл.

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Ч л а н 10.

Уколико добављач не изврши испоруку добара у уговореном року дужан је да наручиоцу плати уговорну казну у висини од 2‰ (промила) од укупне вредности добара без ПДВ-а испоручених са закашњењем, за сваки дан закашњења.

Уговорна казна може бити највише 5% од укупне вредности уговора. Наплату уговорне казне врши Наручилац одбијањем од рачуна при исплати обавезе претходног обавештења.

Ако добављач не изврши у било ком проценту, било коју уговорну обавезу, једнострано раскине уговор, закасни са испоруком добара преко рока који је покривен напред наведеним казненим одредбама, наручилац има право да депоновани инструмент обезбеђења извршења уговорних обавеза, меницу, поднесе на наплату Банци код које добављач има отворен текући рачун, на износ од 10 % од укупне вредности уговора.

Наручилац има право да једнострано раскине уговор, уколико добављач не изврши уговорне обавезе, закасни са испоруком добара преко рока који је покривен напред наведеним казненим одредбама, а депоновани инструмент обезбеђења извршења уговорних обавеза, меницу на износ од 10 % од укупне вредности уговора (без обавезе претходног обавештења добављача), поднесе на наплату банци код које добављач има отворен текући рачун.

ВИША СИЛА

Члан 11.

Под појмом више силе подразумавају се околности које су наступиле после закључења уговра и које уговорним стране нису биле нити могле бити познате у моменту закључења уговора и нису се могле спречити, избећи или предвидети. Наступање више силе мора зависити од спољних и ванредних догађаја насталих мимо воље и моћи уговорних страна.

Под вишом силом се подразумевају екстремни и ванредни догађаји и то пре свега: пожар, поплава, подземне воде, земљотрес, клизишта, епидемија, експлозија, природне и саобраћајне катастрофе, рат и ратна дејста (објављен и необјављен), грађански немири, општа мобилизација, генерални штрајк, акти органа власти, међународних органа и организација од утицаја на извршење обавеза, као и сви други догађаји и околности које надлежни суд прогласи за случајеве више силе.

Последица више силе огледа се у потпуној или делимичној спречености уговорних страна да изврше уговорене обавезе. За време трајања дејства више силе одлаже вршење обавеза уговорних страна по овом уговору.

Уговорна страна погођена вишом силом дужна је да одмах, писаним путем обавести другу страну о настанку и престанку више силе, прилажући о томе одговарајући доказ.

Уговорне стране могу бити ослобођене од одговорности за ниспуњавање обавеза током трајања више силе (о чему ће се сачинити анекс), у оном обиму у којем су деловањем више силе биле онемогућене да те обавезе изврше, при чему су обавезне да предузму одговарајуће мере како би се у насталој ситуацији интерес сваке стране што више заштитио.

РЕШАВАЊЕ СПОРОВА

Ч л а н 12.

Уговорне стране су се сагласиле да евентуалне спорове, поводом овог уговора, решавају споразумно.
У случају да се не постигне сагласност о спорним питањима за решавање спорова надлежан је Привредни суд у Београду.

ИЗМЕНА, ДОПУНА И РАСКИД УГОВОРА

Ч л а н 13.

Овај Уговор може бити измењен или допуњен, односно раскинут, у писаној форми само сагласношћу обе уговорне стране.
Наручилац задржава право да једнострано раскине уговор из разлога наведених у члану 10. овог уговора.

ТАЈНОСТ ПОДАТАКА

Ч л а н 14.

Уговорне стране дужне су да се придржавају Закона о тајности података ("Сл. гласник РС", бр 104/09).

Наручилац може захтевати заштиту поверљивости података које Добављачу ставља на располагање.

Лице које је примило податке одређене као поверљиве дужно је да их чува и штити, без обзира на степен те поверљивости**.**

ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Ч л а н 15.

За све што није изричито прецизирано овим уговором примењују се одредбе Закона о облигационим односима ("Сл. СФРЈ" бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, и "Сл. СРЈ" бр. 31/93, 22/99 и 44/99).

Добављач је дужан да без одлагања обавестити наручиоца о било којој промени, а која наступи током важења овог уговора а тиче се истог и да о томе доставити доказ.

Уговор је састављен у три истоветна примерка, по један примерак за сваку уговорну страну, а један примерак за потребе Војне контроле квалитета.

Наручилац задржава право да уговор умножи и изворно достави у потребном броју својим крајњим корисницима.

Уговор ступа на снагу даном потписивања.

Уговор је потписан дана _____. године.

ДОБАВЉАЧ:

_____

_____
(штампано име и презиме одговорног лица)

_____
(потпис и печат)

ЗА НАРУЧИОЦА:
Д И Р Е К Т О Р
п у к о в н и к
др Александар Буквић, дипл.инж.

_____
(потпис и печат)

13. ИЗЈАВА ПОНУЂАЧА ДА ЋЕ ПРИЛОЖИТИ ИНСТРУМЕНТ ОБЕЗБЕЂЕЊА ЗА ДОБРО ИЗВРШЕЊЕ ПОСЛА – МЕНИЦЕ

Беспоговорно се обавезујемо да ћемо приликом закључења уговора издати Наручиоцу инструмент обезбеђења уговорних обавеза – **2 (две) бланко сопствене менице (само потписане и оверене у складу са картоном депонованих потписа)**, као гаранцију испуњења уговорне обавезе, односно као гаранцију за добро извршење посла.

Сагласни смо да се, по захтеву Наручиоца, издати инструмент обезбеђења плаћања може поднети банци гаранту код које се води наш рачун и то у случају да једнострано раскинемо уговор или закаснимо са испуњењем уговорне обавезе.

Сагласни смо да уз бланко оверене менице, приложимо и:
- Копију картона депонованих потписа овлашћених лица коју је издала банка код које се води наш текући рачун, на којој се јасно виде депоновани потписи и печат наше фирме, оверену оригиналним печатом банке са датумом овере (овера не старија од 30 дана од дана отварања понуда).

- Менично овлашћење (само потписано и оверено печатом) да се менице, без наше сагласности, могу поднети пословној банци на наплату у износу од 10% од укупне вредности уговора без ПДВ-а, у случају неиспуњења уговорних обавеза, значајних кашњења у испоруци или једностраног раскида уговора.

- **Извод са интернет странице НБС** регистра меница и овлашћења као доказ о регистрацији меница чији је основ издавања **"УГОВОР О ПРОМЕТУ РОБЕ И УСЛУГА"**, у складу са Одлуком о ближим условима, садржини и начину вођења регистра меница и овлашћења ("Сл. гласник РС" бр. 56/11).

Место и датум: Понуђач:

_____ _____
(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____
(читак отисак печата) (потпис)

Напомена: Изјава се прилаже уз понуду а менице за испуњење уговорне обавезе се достављају приликом потписивања уговора.

14. МЕНИЧНО ПИСМО – ОВЛАШЋЕЊЕ

(ДОСТАВЉА СЕ УЗ ПОНУДУ)

На основу Закона о меници („Сл. Лист ФНРЈ“ бр. 104/46, „Сл. Лист СФРЈ“ бр. 16/65, 54/70, 57/89 и „Сл. Лист СРЈ“ бр. 46/96), Закона о платном промету („Сл. Лист СРЈ“ број 3/02, 5/03 и „Сл. Гласник РС“ бр. 43/04, 62/06,111/09, 31/11), Одлуке о облику, садржини и начину коришћења јединствених инструмената платног промета („Сл. гласник РС" бр. 57/04, 82/04, 98/2013 и 104/2014), Одлуке о начину вршења принудне наплате с рачуна клијента („Сл. гласник РС“ бр. 14/2014) и Одлуке о ближим условима, садржини и начину вођења регистра меница и овлашћења („Сл. гласник РС“ бр. 56/11),

_____, _____, ПИБ:_____ даје
(*навести фирму*) (*место*)

МЕНИЧНО ПИСМО-ОВЛАШЋЕЊЕ
за корисника бланко-сопствене менице

Дирекцији за набавку и продају Управе за снабдевање Сектора за материјалне ресурсе Министарства одбране да депоновану бланко-сопствену меницу може предати Банци на наплату, у износу од 3% од укупне вредности понуде без ПДВ-а, по основу неиспуњења обавеза по понуди број _____ од ___.___.2015. године и то на терет рачуна који је отворен код Банке: _____
(навести банку и број текућег рачуна)

На основу овог овлашћења Дирекција за набавку и продају Управе за снабдевање Сектора за материјалне ресурсе Министарства одбране може попунити меницу са клаузулом “без протеста, без трошкова” на износ од _____ дин. по основу напред наведене понуде, а у случају: *(3% вредности понуде без ПДВ-а)*

а) да Понуђач повуче своју понуду у току периода важности понуде и

б) да Понуђач, у случају да Корисник гаранције прихвати његову понуду:

- не потпише Уговор о јавној набавци _____ (*навести врсту добара, партију*), сагласно прихваћеним условима из конкурсне документације;
- не достави гаранцију за добро извршење посла сагласно условима из конкурсне документације.

Дужник се одриче права:

- на повлачење овог овлашћења;
- на опозив овог овлашћења:
- на стављање приговора на задужење по овом основу за наплату;
- на сторнирање задужења по овом основу за наплату.

Менице су потписане од стране овлашћеног лица (прилог: оверена копија картона депонованих потписа овлашћених лица за располагање средствима на рачунима).

Прилог: - 2 (две) бланко сопствене менице серијски број _____и_____.
- оверена копија картона депонованих потписа овлашћених лица за располагање средствима на рачуну.

Место и датум: Понуђач:

_____ _____
(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____
(читак отисак печата) (потпис)

15. МЕНИЧНО ПИСМО - ОВЛАШЋЕЊЕ

На основу Закона о меници („Сл. Лист ФНРЈ“ бр. 104/46, „Сл. Лист СФРЈ“ бр. 16/65, 54/70, 57/89 и „Сл. Лист СРЈ“ бр. 46/96), Закона о платном промету („Сл. Лист СРЈ“ број 3/02, 5/03 и „Сл. Гласник РС“ бр. 43/04, 62/06,111/09, 31/11), Одлуке о облику, садржини и начину коришћења јединствених инструмената платног промета („Сл. гласник РС" бр. 57/04, 82/04, 98/2013 и 104/2014), Одлуке о начину вршења принудне наплате с рачуна клијента („Сл. гласник РС“ бр. 14/2014) и Одлуке о ближим условима, садржини и начину вођења регистра меница и овлашћења („Сл. гласник РС“ бр. 56/11),

_____, _____, ПИБ:_____ даје
(*навести фирму*) (*место*)

МЕНИЧНО ПИСМО-ОВЛАШЋЕЊЕ
за корисника бланко-сопствене менице

Дирекцији за набавку и продају Управе за снабдевање Сектора за материјалне ресурсе Министарства одбране бланко-сопствену меницу _____
(*навести серијски број менице*)
да депоновану сопствену меницу може предати Банци на наплату, по основу неиспуњења обавеза по уговору о јавној набавци број _____ од ___.___.2015. године и то на терет рачуна који је отворен код Банке:
_____.
(*навести банку и број текућег рачуна*)
На основу овог овлашћења Дирекција за набавку и продају Управе за снабдевање Сектора за материјалне ресурсе Министарства одбране може попунити меницу са клаузулом “без протеста, без трошкова” на износ од _____ динара (10% укупне вредности уговора без ПДВ-а), по основу напред наведеног уговора.
Дужник се одриче права:

- на повлачење овог овлашћења;
- на опозив овог овлашћења;
- на стављање приговора на задужење по овом основу за наплату;
- на сторнирање задужења по овом основу за наплату.

Менице су потписане од стране овлашћених лица (прилог: оверена копија картона депонованих потписа овлашћених лица за располагање средствима на рачунима).

Прилог: - 2 (две) бланко сопствене менице серијски број _____и_____.
- оверена копија картона депонованих потписа овлашћених лица за располагање средствима на рачуну.

Место и датум: Понуђач:

_____ _____
(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____
(читак отисак печата) (потпис)

Напомена: доставља се са меницама и картоном депонованих потписа приликом потписивања Уговора

16. ОБРАЗАЦ ТРОШКОВА ПРИПРЕМЕ ПОНУДЕ

У складу са чланом 88. став 1. Закона, понуђач _____, доставља укупан износ и структуру трошкова припремања понуде, како следи у табели:

Ред. Бр.	Врста трошка	Износ без ПДВ-а	Износ са ПДВ-ом
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
	УКУПАН ИЗНОС ТРОШКОВА ПРИПРЕМАЊА ПОНУДЕ:		

Трошкове припреме и подношења понуде сноси искључиво понуђач и не може тражити од наручиоца накнаду трошкова.
Ако је поступак јавне набавке обустављен из разлога који су на страни наручиоца, наручилац је дужан да понуђачу надокнади трошкове израде узорака или модела, ако су израђени у складу са техничким спецификацијама наручиоца и трошкове прибављања средстава обезбеђења, под условом да је понуђач тражио накнаду тих трошкова у својој понуди.

НАПОМЕНА: ***Достављање овог обрасца није обавезно.***

Место и датум: Понуђач:

_____ _____
(штампано име и презиме одговорне особе)

М.П. _____
(читак отисак печата) (потпис)

Укупно страна 33

СТАНДАРД ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ Обавезна примена од:. 03.05.2014.	ЧИЗМЕ ВОЈНИЧКЕ УНИВЕРЗАЛНЕ М-10	СОРС 8805/13
	Решење инт.бр. 224-1 од 28.03.2014. „Службени војни лист“, бр. 07/14.	4315
Дескриптори: Обућа војна, цивилна и специјална, ЧВУ, М-10		Одбрана Службена тајна Интерно

Страна

1. **Предмет стандарда** 2
2. **Подручје примене** 2
3. **Квалитет материјала** 2
3.1. Калупи 2
3.2. Ђонови 2
3.3. Кожа за горњиште (без језика, поставе и крагне) 2
3.4. Кожа за језике 2
3.5. Кожа за крагну 2
3.6. Постава 2
3.7. Метални делови (хакнице и прстенчићи) 2
3.8. Пертле 2
3.9. Конац синтетички обућарски 2
3.10. Термопластични материјали 2
3.11. Трака за херметизацију 2
3.12. Лепак обућарски 2
3.13. Амортизујућа подлога 2
3.14. Сунђер 2
4. **Облик и спољни изглед, мере, конструкција и начин израде** 2
4.1. Облик и спољни изглед 2
4.2. Мере 2
4.3. Конструкција 2
4.4. Начин израде 2
5. **Квалитет израђених ЧВУ М-10** 2
5.1. Отпорност од продирања воде 2
5.2. Отпорност према суровим условима околине 2
5.3. Поузданост и трајност 2
6. **Означавање, паковање, начин чувања и асортиман** 2
6.1. Означавање 2
6.2. Паковање и складиштење 2
6.3. Асортиман величинских бројева 2
7. **Проверавање квалитета** 2
7.1. Органолептичка провера квалитета 2
7.2. Лабораторијска провера квалитета 2
8. **Веза са другим стандардима** 2

1. издање	ДИРЕКЦИЈА ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ, КОДИФИКАЦИЈУ И МЕТРОЛОГИЈУ	ВТИ	Измена:

НАПОМЕНА: Прештампавање у целости или у изводима дозвољено је само уз одобрење ДСКМ

1. Предмет стандарда

Овим стандардом прописује се квалитет материјала, спољни изглед, начин израде, означавање, паковање, чување и проверавање квалитета Чизама војничких универзалних М-10 (у даљем тексту: ЧВУ М-10).

ЧВУ М-10 се израђују у две варијанте:

- **ЧВУ М-10А** (са кожном поставом),
- **ЧВУ М-10Б** (са чарапом од вишеслојних текстилних материјала са клима мембраном).

Као допуна овог стандарда користи се оверени узорак ЧВУ М-10.

2. Подручје примене

ЧВУ М-10 је основна теренска обућа опште намене, намењена за употребу у саставу комплета униформе војничке Војске Србије или у другим случајевима, лицима за која се то пропише.

Овај стандард се примењује за серијску производњу, контролу квалитета и пријем ЧВУ М-10.

3. Квалитет материјала

3.1. Калупи

За израду ЧВУ М-10 је неопходна примена калупа који испуњавају анатомске захтеве за војничку теренску обућу опште намене, посебно у вези са потребном дужином и ширином табанице калупа и обимом у пределу прстију.

За производњу ЧВУ М-10 се прописује примена серије калупа произведених у центиметарском (у даљем тексту: „cm“) систему развођења. Распон величинских бројева калупа се прописује зависно од потреба купца и одредби купопродајног уговора.

Пропорционални раст, односно смањење димензија свих величинских бројева калупа у односу на референтни средњи број, мора да одговара задатом кораку на машини за израду калупа, чиме се обезбеђује одрживост анатомских и других особина калупа у свим величинским бројевима. Употреба серије калупа, према асортиману бројева и назначеним мерама у табели 1, одобрава се пре почетка производње, приликом овере узорака и контролом димензија на референтном узорку у величинском броју 43/9 (275/106).

Основне мере серије калупа израђених у „cm“ систему развођења, који се користе за производњу ЧВУ М-10 приказане су на слици 1 и прописане су у табели 1.

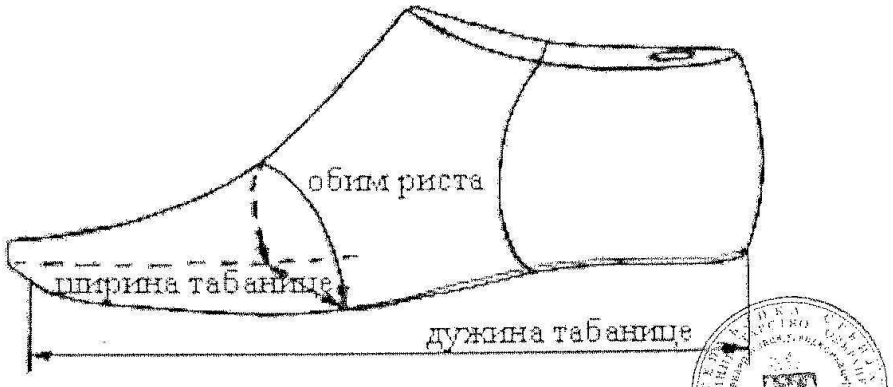

Слика 1 – Основне димензије калупа

Табела 1 - Основне мере калупа ЧВУ М-10

Величински број у „cm“ систему мера	Величински број у „француском“ систему мера	Дужина табанице (mm)	Бројна ознака у „француском“систему мера					
			Ширина табанице (mm)			Обим риста (mm)		
			8	9	10	8	9	10
235	36	245	97			243		
240	37	250	97			244		
245	38	255	97			245		
250	39	260	99			248		
255	39.5	265	99			249		
260	40	270	99	100		250	251	
265	41	275	100	102	103	252	254	255
270	42	280	103	104	105	256	257	258
275	43	285	105	106	107	259	260	261
280	44	290	107	109	110	262	264	265
290	45	300	110	112	113	271	273	274
295	46	305	113	114	115	275	276	277
300	47	310		116	117		280	281
305	48	315		117	119		282	284

3.2. Ђонови

3.2.1. Димензије и изглед

За ЧВУ М-10 израђују се гуменополиуретански ђонови у црној боји, тако да газећи део буде гумени, а остали део од полиуретана. Димензије и изглед ђона за величински број 275-43, приказани су на слици 2. Димензије ђонова за остале величинске бројеве се градирају сразмерно димензијама приказаним на слици 2, тако да се не промени спољашњи визуелни изглед ђона и обезбеди потребан распон структуре величинских бројева из табеле 1.

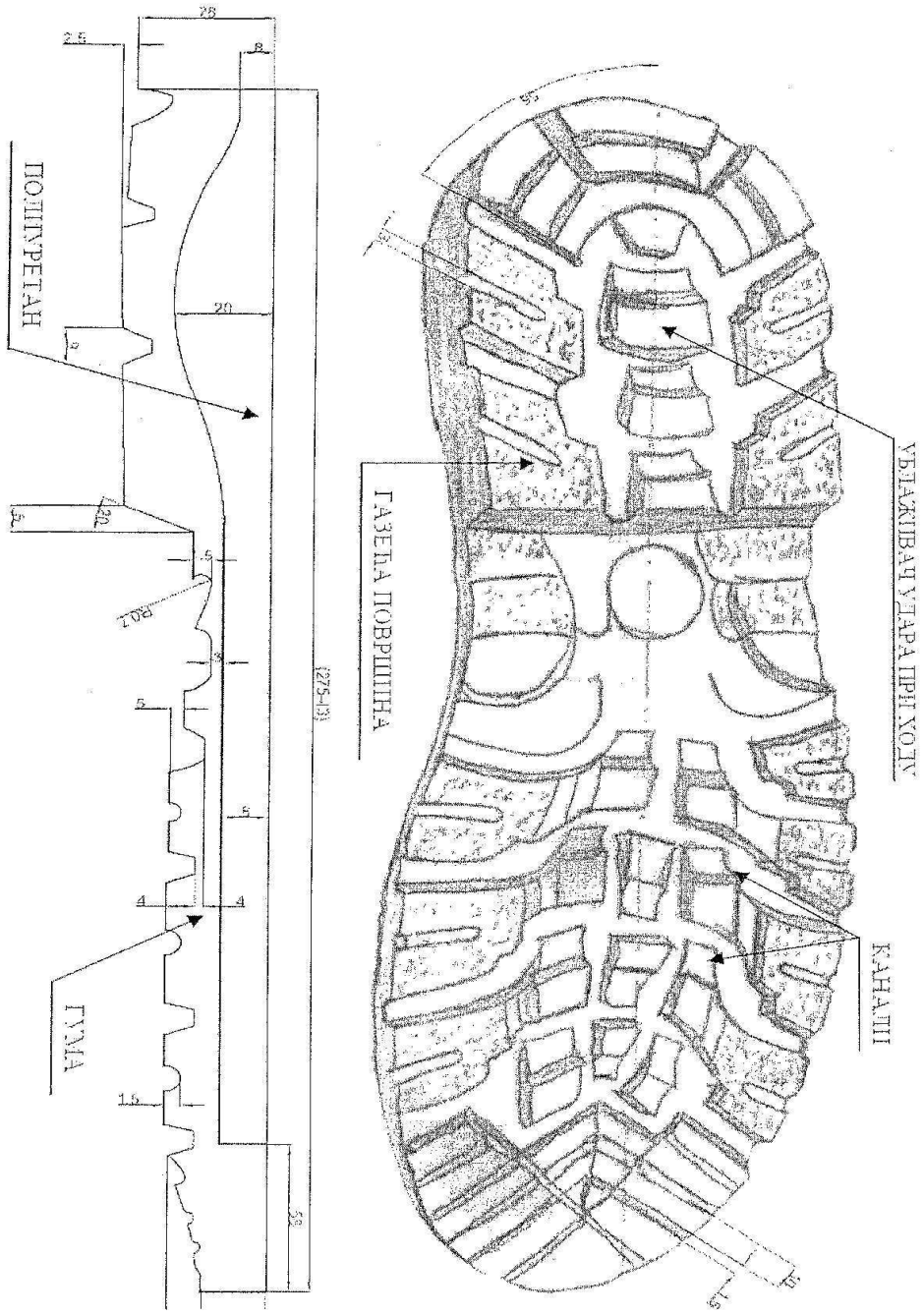

Слика 2 – Димензије и изглед ђона ЧВУ М-10 (за величински број 275-43)

3.2.2. Област крампона

Област крампона на ђону ЧВУ М-10, приказана на слици 3 као осенчена област, која покрива најмање 70 % ђона, мора имати крампоне који су отворени са стране.

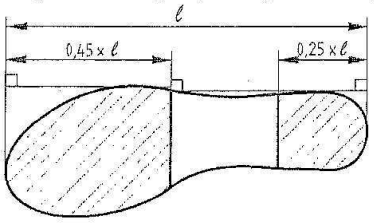

Слика 3 — Област крампона

3.2.3. Дебљина ђона са крампонима

Дебљина ђонова са крампонима за наведене вишеслојне ђонове не сме бити мања од 4 mm према SRPS EN ISO 20344:2008, тачка 8.1.

3.2.4. Висина крампона

Висина крампона за вишеслојне ђонове не сме бити мања од 2,5 mm према SRPS EN ISO 20344:2004, тачка 8.1.

3.2.5. Гумени део ђона

Гумени део ђона се израђује од гуменог материјала слабијег карактеристичног мириса у црној боји, следећих карактеристика:

- густина.....1,1 до 1,20 g/cm^3 према SRPS ISO 2781,
- тврдоћа..... 65 до 70 HShA према SRPS G.S2.125,
- губитак масе хабањем ..... највише 95 mm^3 према SRPS G.S2.301,
- чврстоћа према цепању..... најмање 40 N/mm према методи А, SRPS G.S2.735:1970,
- отпорност према савијању .....повећање зареза 4 mm према SRPS EN ISO 20344:2008, тачка 8.4.2.3.

3.2.6. Полиуретански део ђона

Полиуретански део ђона се израђује од полиуретанске масе црне боје, следећих карактеристика:

- густина..... 0,3 до 0,9 g/cm^3 према SRPS ISO 2781,
- тврдоћа..... од 50 до 90 HShA према SRPS G.S2.421.

3.2.7. Чврстоћа цепања

Чврстоћа цепања епрувета лепљених делова склопа ђона за ЧВУ М-10, линије сечења епрувета приказане на сл.4, не сме бити мања од (према SRPS EN ISO 20344:2008, тачка 8.2):

- 7 N/mm за материјал са густином већом од 0,9 g/cm^3,
- 4 N/ mm за материјал са густином мањом или једнаком 0,9 g/cm^3.

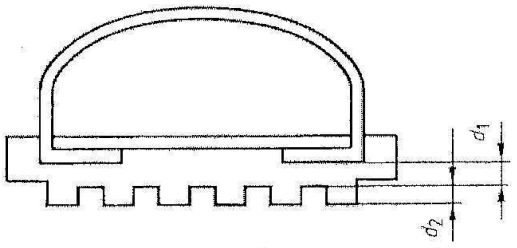

Слика 4 — Линије сечења епрувета за одређивање чврстоће цепања лепљених делова склопа ђона ЧВУ М-10

3.3. Кожа за горњиште (без језика, поставе и крагне)

Горњиште ЧВУ М-10 се израђује од природне коже говеђе или јунеће, семихром хидрофобиране, половице са пресованим лицем у црној боји, дебљине (2,2 ± 0,2) mm према СОРС 1049.

3.4. Кожа за језике

Језици за горњишта се израђују од коже бокс за језике, половице са глат или пресованим лицем израђене у црној боји, дебљине (1,3 ± 0,1) mm према СОРС 1051.

3.5. Кожа за крагну

Крагна ЧВУ М-10 се израђује од коже говеђе или јунеће обућарске напе са глат лицем у црној боји, дебљине (1,1 - 1,3) mm према SRPS G.B1.056 са одговарајућом сунђерастом испуном.

3.6. Постава

3.6.1. Кожна постава (ЧВУ М-10А)

Постава за оглав, сарице и газећи део омекшане табанице ЧВУ М-10А исеца се од готове коже поставне, израђене у нијансама беж или смеђе боје, према овереном узорку, дебљине (1,1-1,3) mm, према СОРС 0472.

3.6.2. Текстилна постава (материјал за израду чарапе ЧВУ М-10Б)

Чарапа за поставу оглава у пределу стопала до изнад скочног зглоба код ЧВУ М-10Б израђује се од наменских вишеслојних текстилних материјала са мембраном, следећих карактеристика:

- лице је од текстилних материјала (ткани, неткани, плетени или комбинација),
- изолација је дебљине 2 mm од полиуретанске пене или других одговарајућих наменских материјала,
- водонепропустљивост у смеру наличја према лицу (пре прања) је најмање 10.000 mm/H_2O према SRPS EN 20811,
- пропустљивост водене паре у смеру од лица према наличју према ASTM E96/E96M–05 је најмање 3200 g/m^2/24h.

3.6.3. Текстилна постава (материјал за израду поставе у пределу сарица ЧВУ М-10Б)

Постава сарица ЧВУ М-10Б, која је у пределу листа ноге – изнад скочног зглоба спојена прошивањем са остатком чарапе (према овереном узорку), израђује се од синтетичке плетенине у црној боји, следећих карактеристика:

- површинска маса ..... 225 g/m^2 према SRPS F.S2.016,
- отпорност на хабање .. 35.000 циклуса без оштећења..према SRPS EN ISO 12947-2,
- пропустљивост ваздуха .....најмање 140 m^3/min/ m^2 према SRPS EN ISO 9237,
- отпорност на цепање: - по вертикали ... најмање 40 N према SRPS EN ISO 13937-1,
  - по хоризонтали ..... најмање 30 N према SRPS EN ISO 13937-1.

Квалитет материјала се доказује уз потврду о квалитету примењеног материјала.

3.7. Метални делови (хакнице и прстенчићи)

Металне хакнице и прстенчићи за провлачење пертли (везица) се уграђују у сваки пар ЧВУ М-10 по следећем:

- за величинске бројеве од 36 до 41 по 20 хакница и 20 прстенчића,
- за величинске бројеве од 42 до 48 по 24 хакнице и 24 прстенчића.

Хакнице се израђују од челика са декоративним површинским слојем у црној боји, који је накнадно заштићен лаком, уз потврду о квалитету примењеног материјала и декоративног слоја заштите.

Прстенчићи се израђују од месинга и заштићују електрохемијским оксидним слојем у црној боји са накнадном заштитом лаком, уз потврду о квалитету примењеног материјала и декоративног слоја заштите.

3.8. Пертле

Пертле (везице) се израђују од синтетичког предива црне боје, кружног попречног пресека, варене на крајевима у дужини од 10 до 15 mm и морају бити следећих карактеристика:

- дужина једне пертле ..... најмање 2000 mm (према SRPS F.S2.015),
- пречник пертли ..... најмање Ø 4,5 mm (према SRPS F.S2.015),
- прекидна сила ..... најмање 100 daN (према SRPS EN ISO 13934-1),
- отпорност на хабање..најмање 15000 циклуса-без оштећења (према SRPS F.S2.023),
- смањена запаљивост ....време дејства пламена 15 s, време горења 0 s (према SRPS F.S9.060),

Квалитет пертли се доказује уз потврду о квалитету примењеног материјала.

3.9. Конац синтетички обућарски

За шивење искројених делова ЧВУ М-10 користе се следеће врсте конца синтетичког обућарског:

- конац за шивење липне кроз бранзол и искројених делова горњишта (подужне масе Nm=30/3 или Nm=40/3),
- конац за шивење "good year" (1,4 mm),
- конац за шивење руба кедера кроз међуђон (1,2 mm),

Квалитет конца синтетичког обућарског се доказује уз потврду о квалитету примењеног материјала.

3.10. Термопластични материјали

За израду капне ЧВУ М-10 за заштиту прстију користи се материјал од термопластике, дебљине (1,3 – 1,5) mm.

За израду луба ЧВУ М-10 за заштиту пете користи се материјал од термопластике, дебљине (1,5 – 1,7) mm.

Квалитет термопластичних материјала за ЧВУ М-10 се доказује уз потврду о квалитету примењеног материјала.

3.11. Трака за херметизацију

За заштиту шавова чарапе од четворослојног текстилног материјала са клима мембраном код ЧВУ М-10Б, користи се трака за херметизацију.

Квалитет траке за херметизацију чарапе ЧВУ М-10Б се доказује уз потврду о квалитету примењеног материјала.

3.12. Лепак обућарски

За лепљење гумених делова склопа ђона и појединих делова склопа горњишта, користи се неопренско лепило, које обезбеђује прописану јачину везе унутар склопова ЧВУ М-10.

3.13. Амортизујућа подлога

Амортизујућа подлога за уложну табаницу дебљине (3 – 4) mm, израђује се од водоодбојних полимерних материјала, на коју се налепљује кожа за поставу (за ЧВУ М-10А) или се кашира текстилном тканином црне боје (за ЧВУ М-10Б).

3.14. Сунђер

За испуну међуслоја горњишта, језика и крагне користи се сунђер меки некаширани, одговарајуће дебљине, квалитета према овереном узорку.

4. Облик и спољни изглед, мере, конструкција и начин израде

4.1. Облик и спољни изглед

Облик ЧВУ М-10 одговара дизајну и моделима војне теренске обуће са сарама средње висине. ЧВУ М-10 се затварају везивањем пертлама преко високог затвореног језика кроз хакнице за брзо притезање. Скочни зглобови, стопала изнад риста (језик) и на нивоу комплетног горњег отвора сара (крагна), додатно су заштићени залепљеном међуподставом од одговарајућег сунђера. Табани су заштићени уложном табаницом са налепљеном подставом преко амортизујуће подлоге.

Спољни изглед ЧВУ М-10 приказан је на слици 5.

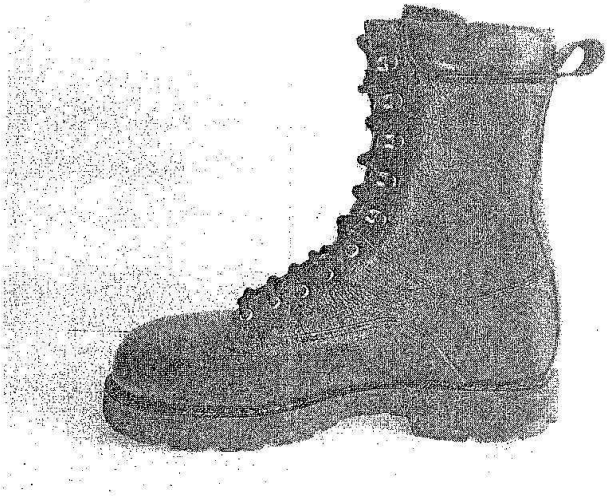

Слика 5 – Спољни изглед ЧВУ М-10

4.2. Мере

4.2.1. Спољне димензије

Спољне димензије ЧВУ М-10 приказане су на слици 6 и прописане у табели 2.

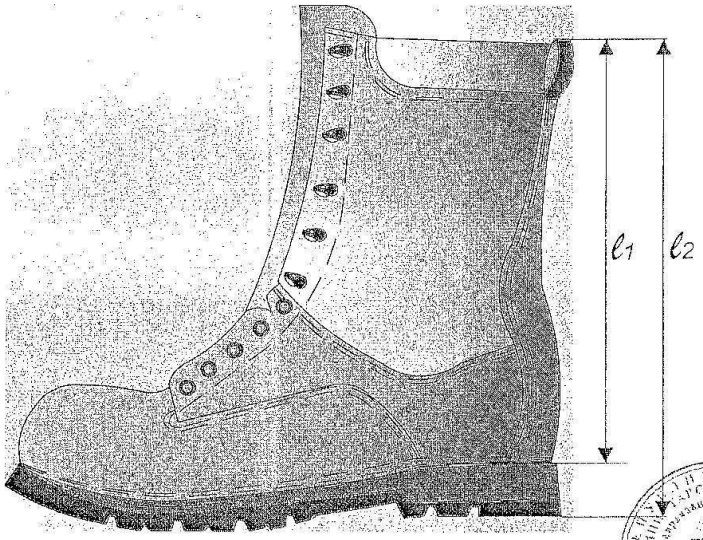

Слика 6 — Изглед и спољне димензије ЧВУ М-10

Табела 2 - Спољне димензије ЧВУ М-10

Величински број у „cm“ систему мера	Величински број у „француском“ систему мера	Димензије ЧВУ М-10 (mm)		
		l1	*l2*	Толеранција
235	36	215	250	5
240	37	218	253	5
245	38	221	256	5
250	39	223	258	5
255	39.5	223	258	5
260	40	228	263	5
265	41	231	266	5
270	42	236	271	5
275	43	240	275	5
280	44	248	283	5
290	45	253	288	5
295	46	257	292	5
300	47	260	295	5
305	48	263	298	5

4.2.2. Маса

Маса једног пара ЧВУ М-10 у средњем величинском броју 43/9 (275/106) износи до 2100 g.

Раст масе по једном целом величинском броју може да износи до 5 % од масе суседног мањег величинског броја.

Толеранција одступања масе једног пара ЧВУ М-10 износи до 5 % преко највеће дозвољене масе у сваком величинском и ширинском броју.

4.3. Конструкција

4.3.1. Конструкција, монтажа и прошивање ђона

Ђон ЧВУ М-10 је монтажни вишеслојни израђен од саставних делова. Конструкција, шема прошивања и саставни делови ђона приказани су на слици 7.

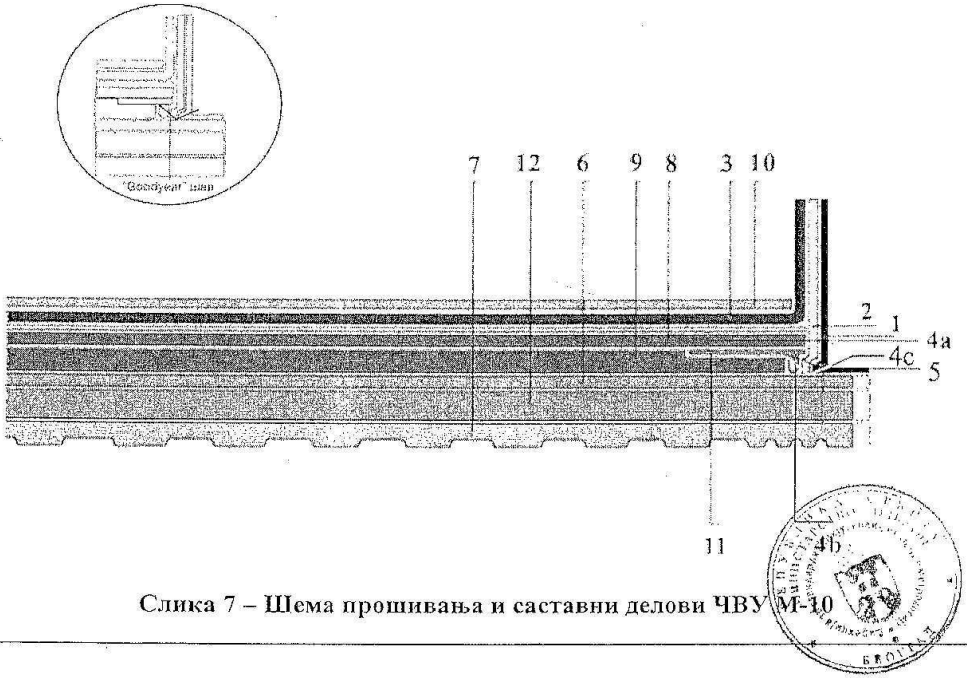

Слика 7 – Шема прошивања и саставни делови ЧВУ М-10

На слици 7. приказани су делови склопа ЧВУ М-10, којом се објашњава технологија монтаже саставних делова ђона, технологија прошивања, технолошки поступак израде и конструкције:

1) лице, кожа семихром хидрофобирана,
2) термопластично ојачање прстију и пете,
3) четворослојна текстилна постава (чарапа) са клима мембраном или кожна постава,
4) конац обућарски синтетички:
   а) - конац за шивење липне кроз бранзол (100 PES,подужне масе Nm=30/3),
   б)- конац за шивење "good year" (1,4 mm),
   ц) - конац за шивење руба кедера кроз међуђон (1,2 mm),
5) опшивни руб – према узорку,
6) гумени међуђон дебљине 3 mm,
7) гумени ђон,
8) темељна табаница пластична (2,5 mm – 2,7 mm),
9) испуна филц, предњи део (4 mm), задњи део гленк лепенка (4 mm) са челичним гленком,
10) уложна табаница каширана,
11) липна (25 mm x 4 mm),
12) полиуретански слој ђона.

4.3.2. Конструкција и поступак израде

Конструкција ЧВУ М-10 се заснива на стручним принципима обућарског моделарства и захтевима технологије. Полазећи од конструкције горњих и доњих делова модела ЧВУ М-10 у средњем величинском броју, израђују се одговарајући шаблони сваког саставног дела у свим предвиђеним величинским бројевима према утврђеном кораку развођења на градир машини, на основу којих се израђују серије ножева за исецање саставних делова чизама из коже и других прописаних репроматеријала, према табелама мера које су утврђене овим стандардом.

Одвијање прописаног технолошког поступка израде, након припреме саставних делова обуће, обезбеђује репродуковање свих квалитативних и функционалних особина усвојеног модела на комплетан сортимент величина. Серије наведених шаблона, поред осталог, представљају конструкциону документацију сваког појединачног величинског броја овог модела војничке обуће и чувају се код произвођача.

Конструкциона документација и потребни алати за саставне делове горњишта и доњишта ЧВУ М-10 израђује се према захтевима који су дефинисани овим стандардом.

Усаглашеност конструкционе документације са овим стандардом контролише се у поступку међуфазне контроле производње.

4.3.3. Саставни делови горњишта и доњишта

Саставни делови горњишта и доњишта израђени према напред дефинисаним табелама мера, обезбеђују пропорционалан однос свих саставних делова обуће, чиме се постиже потребан квалитет и функционалност обуће.

Изглед саставних делова и димензија ЧВУ М-10 приказани су на сликама од 8. до 25. и табелама од 3. до 20.

- **Оглава и платнена међупостава ЧВУ М-10,** слика 8 и табела 3:

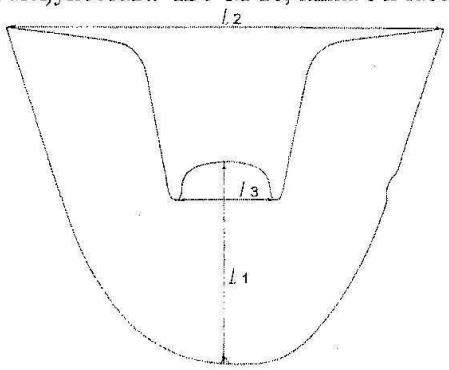

Слика 8 – Изглед оглава и платнене међупоставе ЧВУ М-10

Табела 3 – Табела пропорционалног раста оглаве и платнене међупоставе

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“		
		l1	l 2	l 3
235	97	12,50	26,9	5,90
	~		~	~
	~		~	~
240	97	12,65	27,2	6,00
	~		~	~
	~		~	~
245	97	12,80	27,5	6,10
	~		~	~
	~		~	~
250	99	12,95	27,8	6,20
	~		~	~
	~		~	~
255	99	13,10	28,1	6,30
	~		~	~
	~		~	~
260	99	13,25	28,4	6,40
	100		28,7	6,50
	~		~	~
265	100	13,40	28,7	6,50
	102		29,0	6,60
	103		29,3	6,70
270	103	13,55	29,0	6,60
	104		29,3	6,70
	105		29,6	6,80
275	105	13,70	29,3	6,70
	106		29,6	6,80
	107		29,9	6,90
280	107	14,00	29,6	6,80
	109		29,9	6,90
	110		30,2	7,00
290	110	14,50	30,2	7,00
	112		30,5	7,10
	113		30,8	7,20
295	113	14,90	30,5	7,10
	114		30,8	7,20
	115		31,1	7,30
300	~	15,20	~	~
	116		31,1	7,40
	117		31,4	7,50
305	~	15,50	~	~
	117		31,4	7,50
	119		31,7	7,60

- **Спољашња и унутрашња затка горњице ЧВУ М-10**, слика 9 и табела 4:

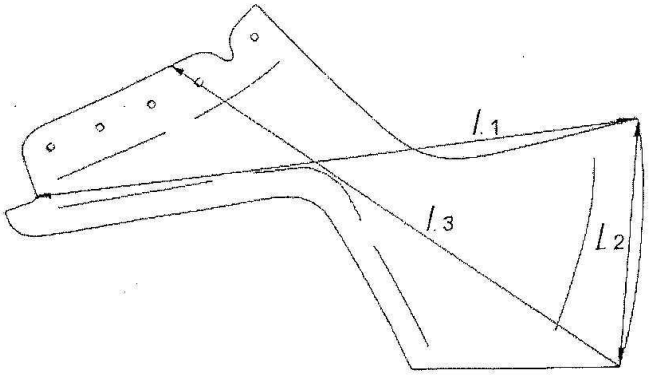

Слика 9 – Изглед спољашње и унутрашње затке горњице ЧВУ М-10

Табела 4 – Табела раста спољашње и унутрашње затке горњице

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“		
		l 1	l 2	l 3
235	97	19,90	8,50	18,60
	~		~	~
	~		~	~
240	97	20,25	8,60	18,80
	~		~	~
	~		~	~
245	97	20,60	8,70	19,00
	~		~	~
	~		~	~
250	99	20,95	8,80	19,20
	~		~	~
	~		~	~
255	99	21,30	8,90	19,40
	~			~
	~			~
260	99	21,65	9,00	19,60
	100			19,80
	~			~
265	100	22,00	9,10	19,80
	102			20,00
	103			20,20
270	103	22,35	9,20	20,00
	104			20,20
	105			20,40
275	105	22,70	9,30	20,20
	106			20,40
	107			20,60
280	107	23,05	9,40	20,40
	109			20,60
	110			20,80
290	110	23,75	9,60	20,80
	112			21,00
	113			21,20
295	113	24,10	9,70	21,00
	114			21,20
	115			21,40
300	~	24,45	9,80	~
	116			21,40
	117			21,60
305	~	24,80	9,90	~
	117			21,60
	119			22,80

- **Спољашња и унутрашња сарица ЧВУ М-10,** слика 10 и табела 5:

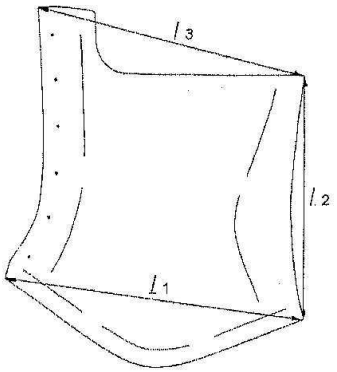

Слика 10 – Изглед спољашње и унутрашње сарице ЧВУ М-10

Табела 5 – Табела раста спољашње и унутрашње сарице

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“		
		l 1	l 2	l 3
235	97	13,90	11,85	12,80
	~		~	~
	~		~	~
240	97	14,10	12,00	13,00
	~		~	~
	~		~	~
245	97	14,30	12,15	13,20
	~		~	~
	~		~	~
250	99	14,50	12,30	13,40
	~		~	~
	~		~	~
255	99	14,70	12,45	13,60
	~	~		
	~	~		
260	99	14,90	12,60	13,80
	100	15,10		
	~	~		
265	100	15,30	12,75	14,00
	102	15,50		
	103	15,70		
270	103	15,50	12,90	14,20
	104	15,70		
	105	15,90		
275	105	15,70	13,05	14,40
	106	15,90		
	107	16,10		
280	107	15,90	13,20	14,60
	109	16,10		
	110	16,30		
290	110	16,30	13,50	15,00
	112	16,50		
	113	16,70		
295	113	16,50	13,65	15,20
	114	16,70		
	115	16,90		
300	~	~	13,80	15,40
	116	16,90		
	117	17,10		
305	~	~	13,95	15,60
	117	17,10		
	119	17,30		

- **Петни каиш ЧВУ М-10,** (у слободном делу потезача петног каиша је на наличју прошивено ојачање од кепер траке, црне боје) слика 11 и табела 6:

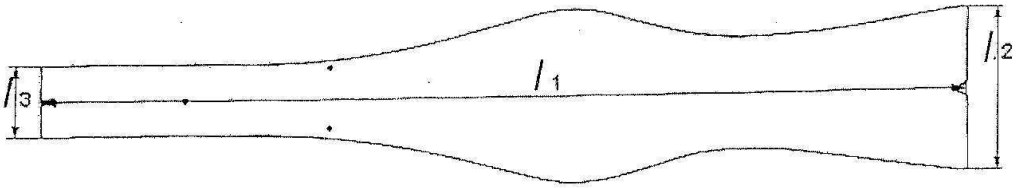

Слика 11 – Изглед петног каиша ЧВУ М-10

Табела 6 – Табела раста петног каиша

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“		
		l1	l2	l3
235	97	28,60	5,10	2,50
	~			
	~			
240	97	29,00		
	~			
	~			
245	97	29,40		
	~			
	~			
250	99	29,80		
	~			
	~			
255	99	30,20	5,40	
	~			
	~			
260	99	30,60		
	100			
	~			
265	100	31,00		
	102			
	103			
270	103	31,40	5,70	
	104			
	105			
275	105	31,80		
	106			
	107			
280	107	32,20		
	109			
	110			
290	110	33,00	6,00	
	112			
	113			
295	113	33,40		
	114			
	115			
300	~	33,80	6,30	
	116			
	117			
305	~	34,20		
	117			
	119			

- **Крагна ЧВУ М-10,** слика 12 и табела 7:

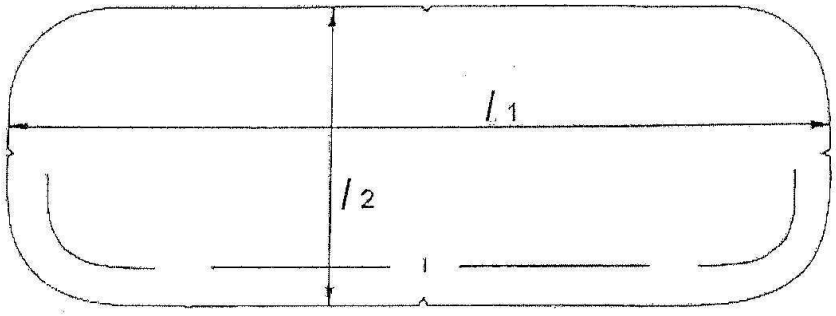

Слика 12 – Изглед крагне ЧВУ М-10

Табела 7 – Табела раста крагне

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“	
		l 1	l 2
235	97 ~ ~	21,90	8,30
240	97 ~ ~	22,30	8,40
245	97 ~ ~	22,70	8,50
250	99 ~ ~	23,10	8,60
255	99 ~ ~	23,50	8,70
260	99 100 ~	23,90	8,80
265	100 102 103	24,30	8,90
270	103 104 105	24,70	9,10
275	105 106 107	25,10	9,20
280	107 109 110	25,50	9,30
290	110 112 113	25,50	9,50
295	113 114 115	26,70	9,60
300	~ 116 117	27,10	9,70
305	~ 117 119	27,50	9,80

- **Језик – предњи део ЧВУ М-10,** слика 13 и табела 8:

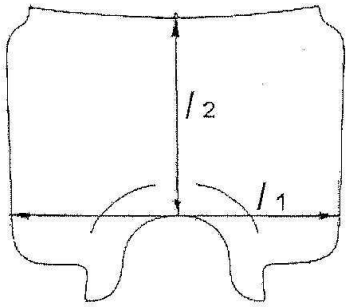

Слика 13 – Изглед језика у предњем делу ЧВУ М-10

Табела 8 – Табела раста језика у предњем доњем делу

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“	
		l 1	l 2
235	97	10,30	6,10
	~	~	
	~	~	
240	97	10,40	6,20
	~	~	
	~	~	
245	97	10,50	6,30
	~	~	
	~	~	
250	99	10,60	6,40
	~	~	
	~	~	
255	99	10,70	6,50
	~	~	
	~	~	
260	99	10,80	6,60
	100	10,90	
	~	~	
265	100	10,90	6,70
	102	11,00	
	103	11,10	
270	103	11,00	6,80
	104	11,10	
	105	11,20	
275	105	11,10	6,90
	106	11,20	
	107	11,30	
280	107	11,20	7,00
	109	11,30	
	110	11,40	
290	110	11,40	7,20
	112	11,50	
	113	11,60	
295	113	11,50	7,30
	114	11,60	
	115	11,70	
300	~	~	7,40
	116	11,80	
	117	11,90	
305	~	~	7,50
	117	12,00	
	119	12,10	

- **Језик ЧВУ М-10,** слика 14 и табела 9:

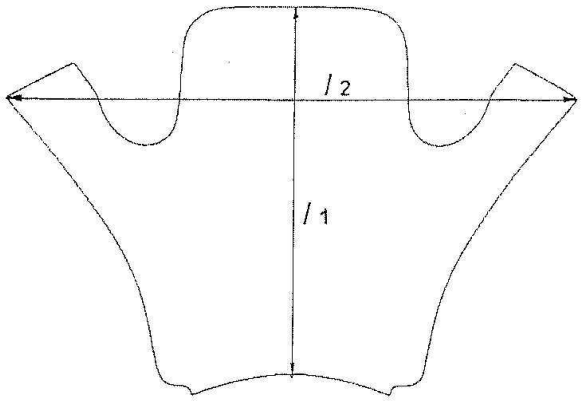

Слика 14 – Изглед језика ЧВУ М-10

Табела 9 – Табела раста језика

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“	
		l 1	l 2
235	97	15,80	8,90
	~		
	~		
240	97	16,05	9,00
	~		
	~		
245	97	16,30	9,10
	~		
	~		
250	99	16,55	9,20
	~		
	~		
255	99	16,80	9,30
	~		~
	~		~
260	99	17,05	9,40
	100		9,50
	~		~
265	100	17,30	9,50
	102		9,60
	103		9,70
270	103	17,55	9,60
	104		9,70
	105		9,80
275	105	17,80	9,70
	106		9,80
	107		9,90
280	107	18,05	9,80
	109		9,90
	110		10,00
290	110	18,55	10,00
	112		10,10
	113		10,20
295	113	18,80	10,10
	114		10,20
	115		10,30
300	~	19,05	~
	116		10,30
	117		10,40
305	~	19,30	~
	117		10,50
	119		10,60

- **Постава предњег дела ЧВУ М-10А,** слика 15 и табела 10:

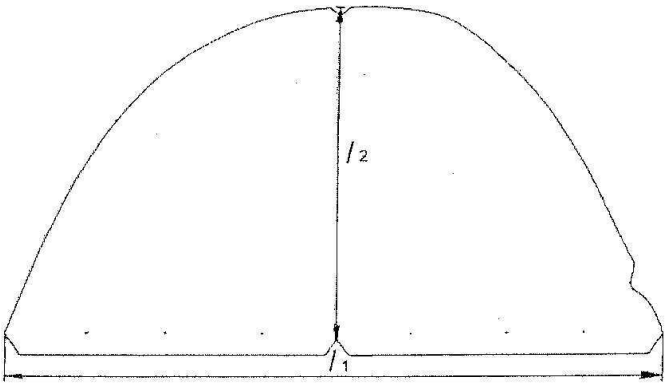

Слика 15 – Изглед поставе предњег дела ЧВУ М-10А

Табела 10 – Табела раста поставе предњег дела

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“	
		l 1	l 2
235	97	19,80	12,50
	~	~	
	~	~	
240	97	20,00	12,65
	~	~	
	~	~	
245	97	20,20	12,80
	~	~	
	~	~	
250	99	20,40	12,95
	~	~	
	~	~	
255	99	20,60	13,10
	~	~	
	~	~	
260	99	20,80	13,25
	100	21,00	
	~	~	
265	100	21,00	13,40
	102	21,20	
	103	21,40	
270	103	21,20	13,55
	104	21,40	
	105	21,60	
275	105	21,40	13,70
	106	21,60	
	107	21,80	
280	107	21,60	14,00
	109	21,80	
	110	22,00	
290	110	22,00	14,50
	112	22,20	
	113	22,40	
295	113	22,20	14,90
	114	22,40	
	115	22,60	
300	~	~	15,20
	116	22,60	
	117	22,80	
305	~	~	15,50
	117	22,80	
	119	23,00	

- **Постава саре ЧВУ М-10Б**, слика 16 и табела 11:

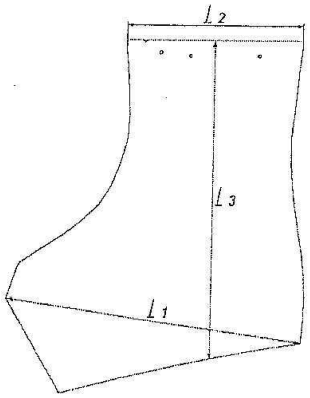

Слика 16. – Изглед поставе саре ЧВУ М-10Б

Табела 11 – Табела раста поставе саре

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“		
		l 1	l 2	l 3
235	97	18,7	11,05	20,8
	~			
	~			
240	97	19,1	11,30	21,1
	~			
	~			
245	97	19,5	11,55	21,4
	~			
	~			
250	99	19,9	11,80	21,7
	~			
	~			
255	99	20,3	12,05	22,0
	~			
	~			
260	99	20,7	12,30	22,3
	100			
	~			
265	100	21,1	12,55	22,6
	102			
	103			
270	103	21,5	12,80	22,9
	104			
	105			
275	105	21,9	13,05	23,2
	106			
	107			
280	107	22,3	13,30	23,5
	109			
	110			
290	110	23,1	13,80	24,1
	112			
	113			
295	113	23,5	14,05	24,4
	114			
	115			
300	~	23,9	14,30	24,7
	116			
	117			
305	~	24,3	14,55	25,0
	117			
	119			

- **Постава језика ЧВУ М-10А**, слика 17 и табела 12:

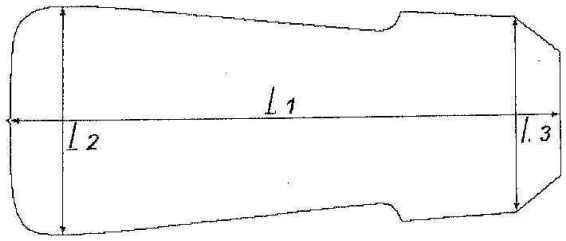

Слика 17. – Изглед поставе језика ЧВУ М 10А

Табела 12 – Табела раста поставе језика

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“		
		l 1	l 2	l 3
235	97	23,0	8,05	9,65
	~			~
	~			~
240	97	23,5	8,20	9,80
	~			~
	~			~
245	97	24,0	8,35	9,95
	~			~
	~			~
250	99	24,5	8,50	10,10
	~			~
	~			~
255	99	25,0	8,65	10,25
	~			~
	~			~
260	99	25,5	8,80	10,40
	100			10,55
	~			~
265	100	26,0	8,95	10,55
	102			10,70
	103			10,85
270	103	26,5	9,10	10,70
	104			10,85
	105			11,00
275	105	27,0	9,25	10,85
	106			11,00
	107			11,15
280	107	27,5	9,40	11,00
	109			11,15
	110			11,30
290	110	28,5	9,70	11,30
	112			11,45
	113			11,60
295	113	29,0	9,85	11,45
	114			11,60
	115			11,75
300	~	29,5	10,0	~
	116			11,75
	117			11,90
305	~	30,0	10,15	~
	117			11,90
	119			12,05

- **Постава задњег дела (петни део и сара) ЧВУ М-10А,** слика 18 и табела 13:

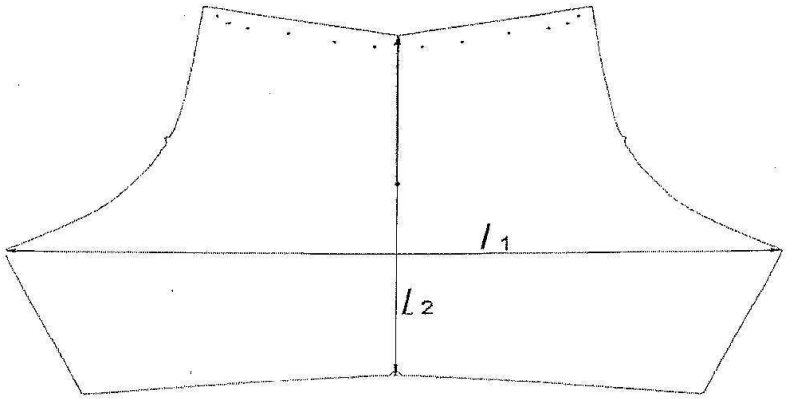

Слика 18 – Изглед поставе задњег дела ЧВУ М-10А

Табела 13 – Табела раста поставе задњег дела

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“	
		l 1	l 2
235	97 ~ ~	29,60	21,15
240	97 ~ ~	30,30	21,40
245	97 ~ ~	31,00	21,65
250	99 ~ ~	31,70	21,90
255	99 ~ ~	32,40	22,15
260	99 100 ~	33,10	22,40
265	100 102 103	33,80	22,65
270	103 104 105	34,50	22,90
275	105 106 107	35,20	23,15
280	107 109 110	35,70	23,40
290	110 112 113	36,20	23,90
295	113 114 115	36,80	24,15
300	~ 116 117	37,20	24,40
305	~ 117 119	37,60	24,65

- **Постава предњег дела језика ЧВУ М-10А,** слика 19 и табела 14:

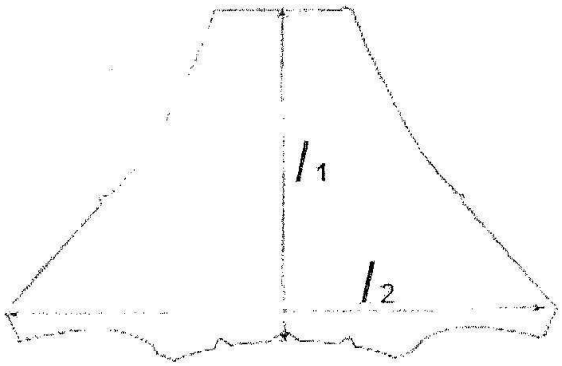

Слика 19 – Изглед поставе предњег дела језика ЧВУ М-10А

Табела 14 – Табела раста поставе предњег дела језика

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“	
		l 1	l 2
235	97	15,80	17,10
	~		
	~		
240	97	16,20	17,40
	~		
	~		
245	97	16,60	17,70
	~		
	~		
250	99	17,00	18,00
	~		
	~		
255	99	17,40	18,30
	~		
	~		
260	99	17,60	18,60
	100		
	~		
265	100	18,00	18,90
	102		
	103		
270	103	18,40	19,20
	104		
	105		
275	105	18,80	19,50
	106		
	107		
280	107	19,20	19,80
	109		
	110		
290	110	20,00	20,40
	112		
	113		
295	113	20,40	20,70
	114		
	115		
300	~	20,80	21,00
	116		
	117		
305	~	21,20	21,30
	117		
	119		

- **Уметак поставе задњег дела ЧВУ М-10А,** слика 20 и табела 15:

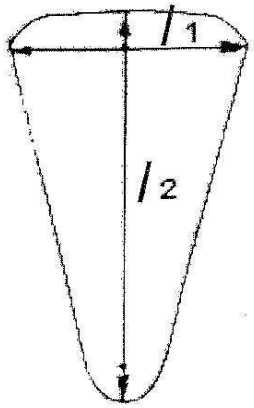

Слика 20 – Изглед уметка поставе задњег дела ЧВУ М-10А

Табела 15 – Табела раста уметка поставе задњег дела

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“	
		l 1	l 2
235	97 ~ ~	45	78
240	97 ~ ~	46	81
245	97 ~ ~	47	84
250	99 ~ ~	48	87
255	99 ~ ~	49	90
260	99 100 ~	50	93
265	100 102 103	51	96
270	103 104 105	52	99
275	105 106 107	53	102
280	107 109 110	54	105
290	110 112 113	56	111
295	113 114 115	57	114
300	~ 116 117	58	117
305	~ 117 119	59	120

- **Луб ЧВУ М-10,** слика 21 и табела 16:

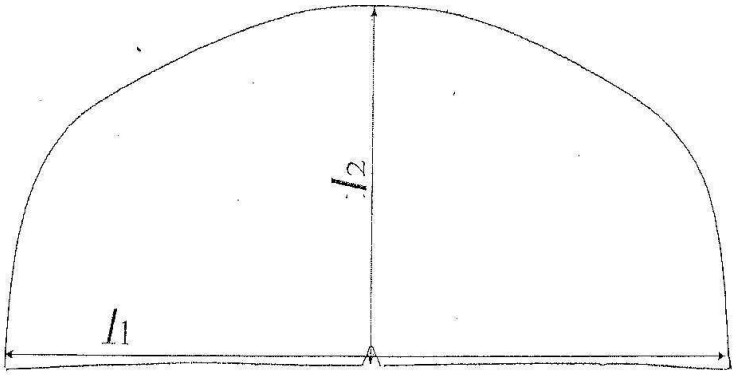

Слика 21 – Изглед луба ЧВУ М-10

Табела 16 – Табела раста луба

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“	
		l 1	l 2
235	97	20,90	8,20
	~		
	~		
240	97		
	~		
	~		
245	97		
	~		
	~		
250	99		
	~		
	~		
255	99	21,90	8,50
	~		
	~		
260	99		
	100		
	~		
265	100		
	102		
	103		
270	103	22,90	8,80
	104		
	105		
275	105		
	106		
	107		
280	107		
	109		
	110		
290	110	24,20	9,20
	112		
	113		
295	112		
	113		
	115		
300	~	25,20	9,50
	116		
	117		
305	~		
	117		
	119		

- **Термопластична капна ЧВУ М-10,** слика 22 и табела 17:

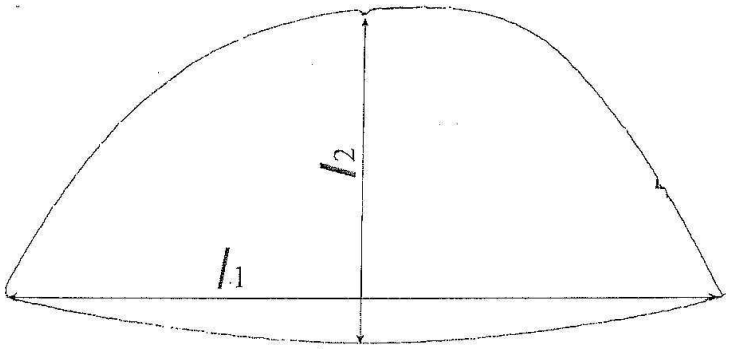

Слика 22 – Изглед капне ЧВУ М-10

Табела 17 – Табела раста капне

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“	
		l 1	l 2
235	97	17,50	8,50
	~		
	~		
240	97		
	~		
	~		
245	97		
	~		
	~		
250	99		
	~		
	~		
255	99	18,20	8,80
	~		
	~		
260	99		
	100		
	~		
265	100		
	102		
	103		
270	103	18,90	9,10
	104		
	105		
275	105		
	106		
	107		
280	107		
	109		
	110		
290	110	19,90	9,50
	112		
	113		
295	113		
	114		
	115		
300	~	20,60	9,80
	116		
	117		
395	~		
	117		
	119		

- **Табаница са липном за *„good year"* шивење ЧВУ М-10,** слика 23 и табела 18:

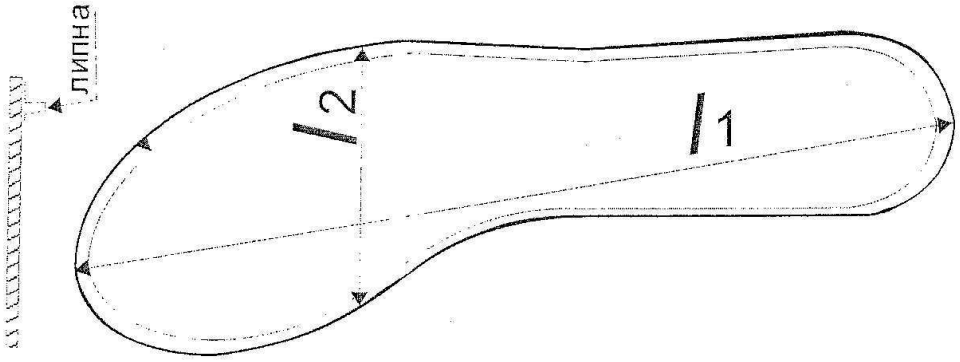

Слика 23 – Изглед табанице са липном за „good year" шивење ЧВУ М-10

Табела 18 – Табела раста табанице са липном

Величински број у „cm"	Ширински број	Димензије у „cm"	
		l1	l2
235	97	24,50	8,20
	~		
	~		
240	97	25,00	8,30
	~		
	~		
245	97	25,50	8,40
	~		
	~		
250	99	26,00	8,50
	~		
	~		
255	99	26.50	8,60
	~		~
	~		
260	99	27,00	8,70
	100		8,90
	~		
265	100	27,50	8,80
	102		9,00
	103		
270	103	28,00	8,90
	104		9,10
	105		
275	105	28,50	9,00
	106		9,20
	107		
280	107	29,00	9,10
	109		9,30
	110		
290	110	30,00	9,30
	112		9,50
	113		
295	113	30,50	9,40
	114		9,60
	115		
300	~	31,00	~
	116		9,70
	117		
305	~	31,50	~
	117		9,80
	119		

- **Материјал за испуну табанице са фиксираним челичним гленком ЧВУ М-10** (до висине липне), слика 24 и табела 19:

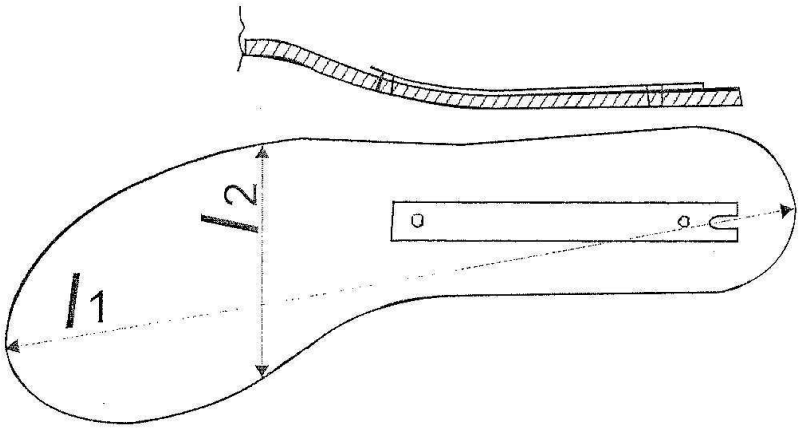

Слика 24 – Изглед испуне табанице са фиксираним челичним глеком ЧВУ М-10

Табела 19 – Табела раста испуне табанице до висине липне

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“	
		l 1	l 2
235	97 ~ ~	22,40	6,70
240	97 ~ ~	22,90	6,80
245	97 ~ ~	23,40	6,90
250	99 ~ ~	23,90	7,00
255	99 ~ ~	24,40	7,10
260	99 100 ~	24,90	7,20
265	100 102 103	25,40	7,30
270	103 104 105	25,90	7,40
275	105 106 107	26,40	7,50
280	107 109 110	26,90	7,60
290	110 112 113	27,90	7,80
295	113 114 115	28,40	7,90
300	~ 116 117	28,90	8,00
305	~ 117 119	29,40	8,10

- **Мађуђон гумени за ЧВУ М-10**, слика 25 и табела 20:

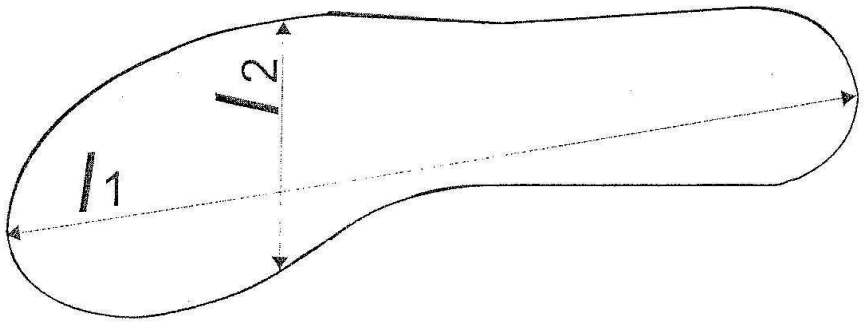

Слика 25 – Изглед гуменог међуђона ЧВУ М-10

Табела 20 – Табела раста гуменог међуђона

Величински број у „cm“	Ширински број	Димензије у „cm“	
		l 1	l 2
235	97	27,20	11,20
	~		
	~		
240	97	27,70	11,30
	~		
	~		
245	97	28.20	11,40
	~		
	~		
250	99	28,70	11,50
	~		
	~		
255	99	29,20	11,60
	~		
	~		
260	99	29,70	11,70
	100		
	~		
265	100	30,20	11,80
	102		
	103		
270	103	30,70	11,90
	104		
	105		
275	105	31,20	12,00
	106		
	107		
280	107	31,70	12,10
	109		
	110		
290	110	32,70	12,30
	112		
	113		
295	113	33,20	12,40
	114		
	115		
300	~	33,70	12,50
	116		
	117		
305	~	34.20	12,60
	117		
	119		

4.4. Начин израде

Израда серије ЧВУ М-10 подразумева организацију и реализацију технолошког поступка по прописима обућарске струке, сходно дефинисаним захтевима из овог стандарда и потребама серијске производње.
Након одговарајуће технолошке припреме, приступа се изради ЧВУ М-10, организацијом производње по следећим основним сегментима - фазама:
- израда горњих делова,
- израда доњих делова,
- спајање горњих и доњих делова и
- завршна обрада.

ЧВУ М-10 су израђене системом двоструког прошивања у „good year" технологији.
Овим стандардом се не регулише детаљнија разрада одговарајућих технологија израде ЧВУ М-10, јер ће се приликом поступака обавезне овере узорака, међуфазне и завршне контроле и лабораторијских испитивања, реализовати разваљивање горњих и доњих делова, чиме ће се проверити заступљеност и остварени ниво квалитета свих основних елемената процеса производње.

5. Квалитет израђених ЧВУ М-10

5.1. Отпорност од продирања воде

Хидрофобни квалитет коже за израду основних горњих делова ЧВУ М-10 мора да обезбеди период заштите од најмање 240 минута, испитано динамичком методом на пенетрометру, у складу са тачком 6.13, SRPS EN ISO 20344:2008.

ЧВУ М-10 мора да обезбеди отпорност према води, која се испитује на готовој обући у складу са таком 5.15.2, SRPS EN ISO 20344:2008, тако да у времену од 15 минута не сме доћи до пенетрације воде.

5.2. Отпорност према суровим условима околине

5.2.1. Изолациона својства склопа ђона против топлоте

Изолациона својства склопа ђона против топлоте се испитују на готовим ЧВУ М-10 у складу са тачком 5.12, SRPS EN ISO 20344:2008, при чему пораст температуре на горњој површини табанице не сме бити већи од 22°C и не сме доћи до кривљења или круњења ђона које би смањило његову функционалност. Изолација се постиже различитим слојевима ђона и мора бити уграђена у обућу на такав начин да се не може одстранити без оштећења обуће.

5.2.2. Изолациона својства склопа ђона против хладноће

Изолациона својства склопа ђона против хладноће се испитују на готовим ЧВУ М-10 у складу са тачком 5.13, SRPS EN ISO 20344:2008, при чему смањење температуре на горњој површини табанице не сме бити веће од 10°C. Изолација мора бити уграђена у обућу на такав начин да се не може одстранити без оштећења обуће.

5.3. Поузданост и трајност

Сви прописани елементи и показатељи квалитета морају остати поуздани и стабилни у смислу оптималног очувања функционалности при правилном складиштењу и експлоатацији.

Поузданост чизама војничких оцењује се према следећим основним показатељима:
- одвајање и одлепљивање ђонова (доњишта),
- жуљање, ако је узроковано неодговарајућом конструкцијом и квалитетом чизама,
- пропуштање воде кроз неоштећене чизме.

Век трајања, односно радни век ЧВУ М-10 у условима нормалне употребе и одржавања, без потребе за оправкама на доњишту, прописије се на најмање **осамнаест месеци**.

6. Означавање, паковање, начин чувања и асортиман

6.1. Означавање

Означавање на ЧВУ М-10 врши се на унутрашњем делу језика, нумерички у облику тачкастих убода, тако да перфорација на кожи буде Ø (0,7 – 0,9) mm, према слици 26.

Слика 26 – Изглед означавања на језику ЧВУ М-10

Димензије тачкастих убода за означавање бројева на језику ЧВУ М-10:
- висина појединачне цифре износи: $l_1 = (7 – 9)$ mm,
- ширина појединачне цифре износи: $l_2 = (3 – 5)$ mm.

Шифра произвођача (четвороцифрена нумеричка вредност) се одређује од стране произвођача, а приликом овере узорка се уноси у картон овереног узорка.

Не дозвољава се било каво видљиво означавање на ЧВУ М-10 или истицање лога са амблемом или именом произвођача на видљивом делу обуће када је она обувена.

Парска и транспортна амбалажа садрже уобичајене податке о врсти (ЧВУ М-10А или ЧВУ М-10Б), броју пари, величини и ширини, години производње и произвођачу (продавцу), односно могу садржати и друге податке сагласно одредбама уговора.

6.2. Паковање и складиштење

ЧВУ М-10 се пакују прво у парску амбалажу, уз евентуално коришћење међупапира, а затим се по пет упакованих пари истог величинског и ширинског броја пакује у транспортну амбалажу. Транспортна амбалажа је од петослојне лепенке, квалитета К2Ш, одговарајућих димензија. Транспортна амбалажа се одозго и одоздо затвара лепљивом траком, а затим према потреби шинује.

На бочној страни транспортне кутије, у горњем десном углу лепи се папирна етикета формата А5 са следећим подацима:

- назив и место продавца / произвођача,
- број уговора,
- назив производа,
- број стандарда,
- величински број,
- број пари,
- година производње.

ЧВУ М-10 се чувају у сувим условним просторијама без директног утицаја сунчеве светлости.

6.3. Асортиман величинских бројева

Асортиман величинских бројева за серијску производњу приказан је у табели 24, примењује се у случају да се уговором не одреди другачије. Израда асортимана бројева у екстремним величинама (изнад броја 48) дефинише се уговором.

Табела 21 – Асортиман величинских бројева за израду ЧВУ М-10

Величински број у „cm“ систему мера	Величински број у „француском“ систему мера	Укупни % израде	% израде у ширинским бројевима			% израде по мери
			8	9	10	
1	2	3	4	5	6	7
235	36	1,2	1,2			Израда ванстандардних величинских бројева дефинише се уговором
240	37	1,2	1,2			
245	38	1,2	1,2			
250	39	1,2	1,2			
255	39.5	0,5	0,5			
260	40	2,5	2	0,5		
265	41	25,7	20	5	0,7	
270	42	26	23	2,5	0,5	
275	43	16	13	2	1	
280	44	10	8,4	1	0,6	
290	45	5	3,5	1	0,5	
295	46	4	3,4	0,5	0,1	
300	47	3		2,5	0,5	
305	48	2,5		2	0,5	
Свега:		100	78,6	17	4.4	

7. Проверавање квалитета

7.1. Органолептичка провера квалитета

Произвођач је дужан да организује интерну контролу квалитета у свим фазама производње, са основним задатком да се у свему обезбеди прописани квалитет ЧВУ М-10, што се проверава и утврђује приликом међуфазне контроле од стране контролног органа купца.

Провера квалитета дефинисана је Упутством о контроли квалитета, квалитативном и квантитативном пријему интендатских покретних ствари у Војсци Србије (инт. бр. 1385-1 од 23.05.2003. године), а начин међуфазне контроле регулише се уговором.

Органолептички пријем обуће (у I степену провере квалитета) врши се уочавањем мана и дефектних јединици производа и оценом њихове бројности, на основу одредби овог стандарда и овереног узорка, ради доношења одлуке о пријему или одбијању партије обуће припремљене за пријем и испоруку.

Органолептичка контрола квалитета врши се на 10 % од пријављене количине ЧВУ М-10. Ако квалитет одступа од стандарда или овереног узорка контрола се проширује на још 20 % од пријављене количине. Уколико и ова количина не задовољава одбија се целокупна пријављена партија.

Контролни орган примењује поступак контроле према атрибутима, којим се утврђује исправност или неисправност јединице производа (пар ЧВУ М-10):

- Примењује се план једноструког узимања узорака за II општи ниво контролисања;
- Критичне мане на чизмама су: неупареност према величинском броју, некомплетност, деформисаност, пропуштање воде и слично.
- Веће мане су неупареност према висини сарица, облику и величини капни и лубова, незатегнути конци, разне набораности, несиметрично и неестетско шивење и слично.
- Мање мане су неупареност према нијанси, неодсечени крајеви конца, разне нечистоће и слично.

Прихватљив ниво квалитета за критично неисправне јединице производа је 0,65, за јединице производа неисправне у већој мери је 1, а за јединице производа које су неисправне у мањој мери износи 1,5.

Контролни орган пре приступања органолептичком прегледу ЧВУ М-10 мора имати решења о пријему основних репроматеријала (све врсте кожа, монтажни ђонови, четворослојна мембрана, плетенина за поставу) и помоћних репроматеријала (хакне, прстенчићи и пертле). Контролу квалитета осталог помоћног материјала (конац, лепак, термопластични материјали за луб и капну, материјали за унутрашње слојеве ђона и сл.), који се уграђује у готов производ и чија се употреба одобрава приликом овере узорака, контролни орган врши непосредним увидом приликом међуфазне контроле и квалитативног пријема готових производа, при чему уноси у записник податке о томе да је у готов производ уграђен атестирани и одобрени материјали.

7.2. Лабораторијска провера квалитета

Лабораторијска провера квалитета потребних материјала за израду ЧВУ М-10 врши се пре конфекционирања и монтаже.

За лабораторијско испитивање готових ЧВУ М-10 (чврстоћа цепања лепљених делова ђона, квалитет репроматеријала, отпорност на продирање воде целе обуће и отпорност на сурове услове околине) одређује се следећи број узорака:

Количина ЧВУ М-10 за испоруку	Број узорака за лабораторијско испитивање	
	у II степену	у III степену
до 10 000 пари	1 узорак	1 контраузорак
10 001 – 20 000 пари	2 узорка	2 контраузорка
20 001 – 35 000 пари	3 узорка	3 контраузорка

На сваких даљих 20 000 пари издваја се још по 1 узорак.

Величина једног узорка и једног контраузорка који се издаваја и упућује у Лабораторију за текстил, кожу и обућу (ВТИ) представља 5 јединица производа (1 јединица производа је 1полупар ЧВУ М-10). За лабораторијско испитивање у II степену, надлежној лабораторији се на прописан начин, упаковано у PVC кесу и пломбирано клештима овлашћеног лица, упућује одговарајући број узорака ради лабораторијских испитивања.

За евентуално лабораторијско испитивање у III степену (суперанализа) упућује се потребан број контраузорака прописан овим стандардом, који су приликом узорковања упаковани у PVC кесу, која се пломбира клештима овлашћеног лица и са одговарајућом документацијом оставља на чување у магацину продавца.

8. Веза са другим стандардима

Одредбе стандарда на које се позива овај стандард истовремено важе и као одредбе овог стандарда. Наведена издања важила су у време објављивања овог стандарда, а када се он примењује, користе се најновија издања наведених стандарда.

SRPS EN ISO 9237:2010	Текстил - Одређивање пропустљивости ваздуха кроз текстилну површину
SRPS EN ISO 12947-2:2008	Текстил - Одређивање отпорности текстилних површина према хабању помоћу Мартинделове методе – Део 2: Одређивање оштећења епрувете
SRPS EN ISO 13934-1:2008	Текстил -- Затезна својства текстилних површина – Део 1: Одређивање највеће силе и издужења при тој сили употребом епрувете у облику траке
SRPS EN ISO 13937-1:2012	Текстил – Својства цепања текстилних површина– Део1: Одређивање силе цепања употребом балистичке методе са клатном (Елмендорф)
SRPS EN ISO 20344:2008	Опрема за личну заштиту – Методе испитивања обуће

SRPS EN 20811:2010	Текстилне површине – Одређивање отпорности текстилних површина према продору воде – Испитивање хидростатичким притиском
SRPS ISO 2781:1997	Гума – Одређивање густине гуме
SRPS F.S2.015:1986	Текстил – Метражна роба–Одређивање ширине комада–намотаја
SRPS F.S2.016:1986	Текстил – Метражна роба – Одређивање масе по јединици дужине и јединици површине
SRPS F.S2.023:1959	Физикална испитивања текстила - Одређивање отпорности тканина према хабању
SRPS F.S9.060:1996	Испитивање текстила – Понашање према горењу – Вертикална метода – Дејство пламена на ивицу епрувете
SRPS G.B1.056:1987	Готове коже – Кожа за лице обуће
SRPS G.S2.125:1986	Гума – Одређивање тврдоће методом утискивања игле (тврдоћа по Шору А и Д)
SRPS G.S2.301:1990	Гума – Одређивање отпорности према хабању на уређају са цилиндричним ваљком
SRPS G.S2.421:1967	Испитивање меких еластичних пенастих производа – Одређивање тврдоће или промене тврдоће после старења
SRPS G.S2.735:1970	Физикална испитивања гуме и пластичних маса – Испитивање отпора према цепању гуме, фолија из пластичних маса и еластичних пенастих производа
СОРС 0472/84	Готова кожа – Кожа поставна
СОРС 1049/92	Готова кожа – Семихром хидрофобирани
СОРС 1051/92	Готова кожа – Бокс за језике
СОРС 5986/84	Паста за обућу
СОРС 6015/84	Чарапе вунено-синтетичке платиране, доколенице
СОРС 6762/87	Чарапа летња за теренску обућу М-85– Квалитет материјала
ASTM E96/E96M–05	Standard Test Methods for Water Vapor Transmission of Materials

STANDARD NARODNE ODBRANE Obavezna primena od 1992-07-18	Gotova koža SEMIHROM HIDROFOBIRANI	SNO 1049/92
	Rešenje In. br. 1-8 od 1992-07-01 "Službeni vojni list", br. 14/92	4210
Deskriptori: Gotova koža, koža za gornje delove obuće, semihrom hidrofobrani		Vojna tajna INTERNO

Ovaj standard je nastao revizijom SNO 1049/84

S A D R Ž A J

		Strana
1	Predmet standarda	2
2	Namena	2
3	Kvalitet	2
3.1	Klase kvaliteta	2
3.2	Organoleptički zahtevi kvaliteta	3
3.3	Hemijski i fizičko-mehanički zahtevi kvaliteta	5
3.4	Tolerancije	6
4	Tehničke odredbe	8
4.1	Sirovina	8
4.2	Tehnologija štave i dorade	8
5	Proveravanje kvaliteta	9
5.1	Organoleptička kontrola kvaliteta	9
5.2	Laboratorijska kontrola kvaliteta	9
6	Garancija kvaliteta	11
7	Označavanje	11
8	Pakovanje i skladištenje	11
8.1	Pakovanje	11
8.2	Skladištenje	11
9	Veza sa drugim standardima	12

Preštampavanje u celosti ili delovima samo uz odobrenje Biroa za SIM u JNA

II izdanje	BIRO ZA STANDARDIZACIJU I METROLOGIJU U JNA	SP	Izmena broj:

1 **PREDMET STANDARDA**

Ovim standardom se propisuju zahtevi kvaliteta, postupci izrade i dorade i proveravanje kvaliteta za sledeću vrstu gotove kože:

SEMIHROM HIDROFOBIRANI

2 **N A M E N A**

Navedena vrsta gotove kože namenjena je za izradu gornjih delova obuće za pripadnike Vojske SRJ, s tim što može da se upotrebi i u druge svrhe, ako se propiše. Primena ove kože propisuje se standardima za gotove predmete.

3 **K V A L I T E T**

3.1 Klase kvaliteta

Koža koja je predmet ovog standarda nabavlja se u I, II i III klasi kvaliteta.

Kože se razvrstavaju u klase kvaliteta po korisnoj površini, koju uslovljavaju sva oštećenja nastala za vreme života životinje, usled lošeg konzervisanja i tokom procesa prerade, prema tabeli 1.

Tabela 1.: Klase kvaliteta

K l a s a kvaliteta	I	II	III
Korisna površina, %, n a j m a n j e	97	92	85
O b l i k	Pravilan	Pravilan	Pravilan
Oštećenje lica i mesne strane, % površine, najviše	3% samo po ivicama, žigovi nisu dozvoljeni	8% od čega do 0,5% oštećenja od žiga	15% od čega do 1% oštećenja od žiga
Ugrci	Oštećenja od ugrka nisu dozvoljena		
Osipi	mineralni, masni, smolasti ili drugi osipi nisu dozvoljeni		
Prirodni nabori	tragovi	plitki, dobro obrađeni	znatnije izraženi
Spoljni izgled lica kože	boja i sjaj moraju biti ujednačeni po celoj površini, a u slučaju presovanog artikla reljef treba da se pretežno zadrži i posle navlačenja kože na kalup u procesu izrade obuće		

3.1.1 Definicije i objašnjenja

3.1.1.1 Pod korisnom površinom podrazumeva se za prerađivačku industriju upotrebljiva površina (površina bez greške), izražena u procentima ukupne površine kože.

Oštećenom površinom (površinom sa greškama), smatra se površina u obliku pravougaonika koji obuhvata sva oštećena mesta. Ako su dva ili više oštećenja međusobno udaljena manje od 6 cm na najbližem mestu, uključuju se u jedan pravougaonik, te se i njihov međuprostor smatra oštećenom površinom.

3.1.1.2 Pod pravilnim oblikom podrazumeva se polovica kože sa čijih su ivica odstranjeni trouglasti ostaci i drugi neupotrebljivi delovi kože.

3.1.1.3 Pod oštećenjima na strani lica ili mesnoj strani podrazumevaju se:

- otvorene i jače vidljive ogrebotine, zarezi, ožiljci od žigosanja i dr.;
- otvorena i zarasla oštećenja od ugrka;
- oštećenja do kojih je došlo usled isecanja dela korijuma pri skidanju kože (rupe, zarezi, ulegnuća i dr.);
- greške nastale pri skidanju mesine, cepanju, struganju, brušenju i drugim neodgovarajuće izvedenim tehnološkim operacijama.

3.1.1.4 U oštećenju lica spadaju i greške, nastale kao posledica:

- ujeda raznih insekata;
- bolesti (ekcemi, lišajevi i dr.);
- truljenja od zaostale mokraće i drugih nečistoća;
- lošeg konzervisanja.

3.1.1.5 Pod osipima se podrazumevaju razna "izbijanja", koja se pojavljuju na kožama odmah posle procesa prerade ili tokom skladištenja. Manifestuju se u vidu sivkasto-beličaste skrame i zauzimaju manje ili veće površine na koži.

3.1.1.6 Pod prirodnim naborima podrazumevaju se oštećenja koja se javljaju na vratnim delovima kože, upravno na leđnu liniju. Pod dobro obrađenim naborima podrazumevaju se nabori koji pri opipu ne pokazuju dubinu.

3.1.1.7 Koža semihrom hidrofobirani je crna, osim ako se drugačije ne propiše ili ugovori. Lice kože može da bude presovano ili nepresovano, što se reguliše standardima za gotove predmete, odnosno ugovorom.

3.1.1.8 Odnos vrednosti između klasa kvaliteta

Upotrebna vrednost kože II klase je za 7%, a III klase za 15% manja od vrednosti kože I klase kvaliteta.

3.1.1.9 Osnov obračunavanja količine koža

Koža semihrom hidrofobirani se prodaje na osnovu površine.

3.2 Organoleptički zahtevi kvaliteta

3.2.1 Spoljni izgled

Lice kože treba da bude čisto, glatko i čvrsto priljubljeno. Ne dozvoljava se brušenje lica radi skidanja neravnina i ostalih većih površinskih nedostataka kože.

Za odstranjivanje plitkih površinskih grešaka i nabora sa strane lica dozvoljeno je samo fino brušenje. Mesna strana treba da bude potpuno očišćena od potkožnog tkiva i dobro obrađena.

Proizvođač je dužan da na koži vidno obeleži sva oštećenja (zareze, ulegnuća i dr.), koja se pokrivaju presovanjem, a koja se navlačenjem na kalup ponovo pojavljuju.

3.2.2 O b l i k

Kože se proizvode u polovicama (slika 1.). Rezanje je duž leđne linije. Linija reza treba da bude ravna.

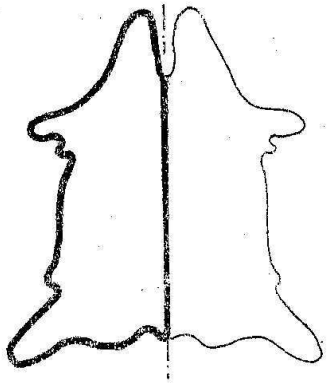

Slika 1

3.2.2.1 Prema dogovoru - ugovoru između proizvođača, prerađivača i kupca, kože se mogu isporučivati i cele, sa odstranjenim okrajinama (hehte).

3.2.3 Debljina

Debljina kože mora da bude u propisanim granicama, određenim namenom, odnosno ugovorom.

Debljina se meri na više mesta po celoj površini kože.

3.2.4 Opip i otpornost na savijanje

Ova vrsta kože treba da po celoj površini bude mekana, elastična i puna.

Pri normalnoj sadržini vlage i sobnoj temperaturi ne sme da dođe do prskanja pokrivnog sloja lica kože, pri savijanju načetvoro leđnog dela kože, licem spolja, kada se pritisne palcem i kažiprstom na mestu udaljenom 2 cm od ivice prevoja.

3.2.5 Postojanost boje na trljanje

Boja kože treba da bude postojana na ručno trljanje suvom i mokrom belom flanelskom krpom. Na krpi kojom je probana postojanost boje ne smeju da ostanu tragovi boje.

3.3 Hemijski i fizičko-mehanički zahtevi kvaliteta

Ovi zahtevi kvaliteta, kao i metode ispitivanja, dati su u tabeli 2.

Tabela 2.: Zahtevi kvaliteta

Red. br.	Elementi kvaliteta	Zahtevi kvaliteta	M e t o d a ispitivanja
1.	Vlaga, %, najviše	16	JUS G.S2.010
2.	Pepeo iznad sadržaja hromoksida, %, najviše	2	JUS G.S2.010
3.	Hromoksid, %	1 do 3	JUS G.S2.011
4.	Nevezana mast, %	4 do 9	JUS G.S2.014 i tačka 5.2.3.1 ovog standarda
5.	Ukupni vodeni ekstrakt , %, najviše	2	JUS G.S2.016
6.	Organski vodeni ekstrakt, %, najviše	1,5	JUS G.S2.016
7.	pH vodenog ekstrakta, najmanje	3,5	JUS G.S2.018
8.	Razlika pH vrednosti, najviše	0,7	JUS G.S2.018
9.	Kožna supstanca, %, najmanje	45	JUS G.S2.017
10.	Broj proštavljenosti, najmanje	30	JUS G.S2.021
11.	Otpor prema cepanju u dva suprotna smera, N/mm, najmanje	75	JUS G.S2.029 i tačka 5.2.3.2 ovog standarda
12.	Otpor prema cepanju klinom, N/mm, najmanje	80	JUS G.S2.030
13.	Otpornost na naizmenično previjanje, pregiba, najmanje	50.000	JUS G.S2.038 i tačka 5.2.3.3 ovog standarda
14.	Određivanje dvodimenzionalnog istezanja metodom tenzometra - pritisak prskanja, MPa, najmanje - linearno istezanje, %	 1,4 18 do 25	JUS G.S2.042 Metoda A
15.	Ponašanje prema vodenoj pari - apsorpcija, mg, najmanje - propustljivost, mg, najmanje	 300 250	SNO 1052
16.	Ponašanje pri dinamičkom ispitivanju popustljivosti vode na Bali (Bally) - penetrometru - vreme prodiranja vode, minuta, najmanje - upijanje vode za 1 sat, %, najviše - upijanje vode za 2 sata, %, najviše	 240 10 15	JUS G.S2.036 i tačka 5.2.3.4 ovog standarda
17.	Debljina, mm	prema nameni ili ugovoru	JUS G.S2.022

Napomene:
- Rezultati hemijskih ispitivanja obračunavaju se na 16% vlage;
- Zahtevi kvaliteta predstavljaju srednje vrednosti elemenata kvaliteta svih pojedinačnih uzoraka iz partije koža.

3.4 Tolerancije

3.4.1 Podela hemijskih i fizičko-mehaničkih elemenata kvaliteta na grupe zavisno od uticaja na upotrebni kvalitet i vrednost kože:

I grupa:

pepeo, hromoksid, nevezana mast, ukupni vodeni ekstrakt, organski vodeni ekstrakt, kožna supstanca, broj proštavljenosti.

II grupa:

otpor prema cepanju u dva suprotna smera, otpor prema cepanju klinom, linearno istezanje na tenzometru, apsorpcija vodene pare, propustljivost vodene pare, upijanje vode za 1 sat, upijanje vode za 2 sata.

III grupa:

Otpornost na naizmenično previjanje, pritisak prskanja na tenzometru, vreme prodiranja vode na Bali-penetrometru.

3.4.2 Granične vrednosti za tolerancije odstupanja od propisanih zahteva kvaliteta, bez i sa uticajem na umanjenje kvaliteta, date su u tabeli 3.

Tabela 3.: Tolerancije

Grupa	Elementi kvaliteta	Granične vrednosti zahteva kvaliteta	
		Neumanjeni kvalitet	Umanjeni kvalitet
I	Pepeo iznad sadržaja hromoksida, %, najviše	2,3	2,5
	Hromoksid, %, najviše	3,1	3,3
	Nevezana mast, %, najviše	10	11
	najmanje	ne toleriše se	3,5
	Ukupni vodeni ekstrakt, %, najviše	2,2	2,5
	Organski vodeni ekstrakt, %, najviše	1,7	2
	Kožna supstanca, %, najmanje	43	40
	Broj proštavljenosti, najmanje	28	ne toleriše se
II	Otpor prema cepanju u dva suprotna smera, N/mm, najmanje	72	69
	Otpor prema cepanju klinom, N/mm, najmanje	78	75
	Linearno istezanje na tenzometru, %, najmanje	17	15
	najviše	26	28
	Apsorpcija vodene pare, mg, najmanje	280	250
	Propustljivost vodene pare, mg, najmanje	230	200
	Upijanje vode za 1 sat, %, najviše	11	13
	Upijanje vode za 2 sata, %, najviše	16	18
III	Otpornost na naizmenično previjanje, pregiba, najmanje	30.000	20.000
	Pritisak prskanja na tenzometru, MPa, najmanje	1,0	0,9
	Vreme prodiranja vode na Bali-penetrometru, minuta, najmanje	120	90
	Debljina, mm	Odstupanje srednje vrednosti debljine se ne toleriše	

3.4.2.1 Tolerancije za III grupu ograničene su sledećim brojem pojedinačnih uzoraka sa navedenim graničnim odstupanjima:

- u partiji koža sa do 6 uzetih uzoraka ..... 1 uzorak
- u partiji koža sa od 7 do 11 uzetih uzoraka .... 2 uzorka
- u partiji koža sa od 12 do 15 uzetih uzoraka ... 3 uzorka.

Ako je iz partije kože uzeto više od 15 uzoraka, taj višak se smatra posebnom partijom i obračunava se prema istoj tabeli.

3.4.3 Broj dozvoljenih odstupanja pojedinačnih elemenata kvaliteta

Dozvoljava se istovremeno odstupanje 3 elementa kvaliteta iz svake grupe ili iz kombinacije grupa iz tačke 3.4.1. ovog standarda, obračunato zasebno za tolerancije bez i sa umanjenjem kvaliteta.

3.4.4 Nedozvoljeno prekoračenje broja pojedinačnih odstupanja

Odstupanja u okviru graničnih vrednosti tolerancija za neumanjeni kvalitet na većem broju uzoraka i elemenata od brojeva navedenih u tač. 3.4.2.1 i 3.4.3 ovog standarda, smatraju se umanjenjem kvaliteta cele partije koža.

3.4.5 Obračun umanjenog kvaliteta

Umanjeni kvalitet se odnosi i obavezno obračunava na celu partiju koža.

3.4.5.1 Odstupanje po osnovu prekoračenja broja pojedinačnih uzoraka sa graničnim vrednostima tolerancija za neumanjeni kvalitet.

Umanjeni kvalitet po osnovu nedozvoljenog odstupanja iz tačke 3.4.4 ovog standarda, za odstupanje do najviše dvostrukog broja pojedinačnih uzoraka i elemenata kvaliteta u odnosu na propisano ograničenje, obračunava se prema tabeli 4.

Tabela 4.: Umanjeni kvalitet zbog odstupanja većeg broja uzoraka--elemenata

Tačka ovog standarda	Umanjenje kvaliteta-vrednosti
3.4.2.1	1%
3.4.3	1%

3.4.5.2 Odstupanje u okviru graničnih vrednosti tolerancija za umanjeni kvalitet

Procenat umanjenog kvaliteta-vrednosti po osnovu ovih tolerancija, za odstupanje svakog elementa kvaliteta iz pojednih grupa iz tačke 3.4.1 ovog standarda, dat je u tabeli 5.

Tabela 5.: Umanjeni kvalitet zbog nedozvoljenog odstupanja elemenata

G r u p a	Umanjenje kvaliteta-vrednosti za odstupanje svakog elementa
I	1 %
II	2 %
III-za odstupanje: do 2 uzorka 3 uzorka	 1 % 2 %

4 **TEHNIČKE ODREDBE**

4.1 S i r o v i n a

Koža semihrom hidrofobirana izrađuje se od sirovih goveđih-junećih volovskih koža, propisno konzervisanih, domaćeg ili uvoznog porekla.

Upotrebljava se sirovina guste strukture i sa takvom kategorijom mase da se postupkom prerade dobije gotova koža kvaliteta propisanog ovim standardom i debljine određene namenom.

4.2 Tehnologija štave i dorade

Ova vrsta kože se štavi hromnim štavnim sredstvima. Kože se doštavljuju. Za doštavu se koriste biljni tanini ili kombinacija biljnih i sintetičkih tanina. Kože se maste sa sulfatiranim prirodnim i sintetičkim sredstvima za mašćenje, koja ne smeju da utiču negativno na hidrofobni karakter kože.

Kože se obrađuju odgovarajućim sredstvima za hidrofobiranje radi postizanja otpornosti prema vodi. Hidrofobiranje mora biti izvedeno kroz ceo presek kože.

Kože se osnovno boje anilinskim bojama u buretu, a pokrivni sloj se u procesu dovršavanja nanosi prskanjem.

Tokom postupka dovršavanja, kože se podvrgavaju odgovarajućim mehaničkim operacijama.

U slučaju presovanog artikla, presom se utiskuje odgovarajući reljef.

Detaljan tehnološki proces proizvodnje određuje proizvođač, tako da gotova koža zadovolji:

- propisane organoleptičke, hemijske i fizičko-mehaničke zahteve kvaliteta;
- uslov da se navedeni zahtevi kvaliteta očuvaju tokom dužeg perioda skladištenja;
- zahtev za otpornost na dejstvo gljivica.

5 **PROVERAVANJE KVALITETA**

5.1 Organoleptička kontrola kvaliteta

Organoleptička kontrola kvaliteta (I stepen kontrole) obavlja se na celoj partiji koža određenoj za prijem, načelno po sistemu pregleda svakog komada kože. Kontrola obuhvata proveru ispravnosti klasiranja u odnosu na zahteve iz tačke 3.1 i organoleptičkih zahteva kvaliteta navedenih u tačkama od 3.2.1 do 3.2.5 ovog standarda.

Kontrolni organ u svakoj partiji koža, pre pristupanja pregledu svakog komada, izdvaja reprezentativni uzorak od 100 koža. Ukoliko utvrdi da više od 3% ne odgovara deklarisanoj klasi kvaliteta, organoleptičkom kvalitetu i debljini, cela partija koža se vraća proizvođaču na ponovnu pripremu - preklasiranje. Time se kontrolni organ ne obavezuje da prihvati kožu koja je nepravilno klasirana, odnosno koja ne odgovara propisanim zahtevima kvaliteta.

5.2 Laboratorijska kontrola kvaliteta

5.2.1 Uzimanje laboratorijskih uzoraka

Uzorci za laboratorijsko ispitivanje uzimaju se prema JUS G.S2.006, (broj uzoraka, mesto i način isecanja i dr.), pod uslovom da partija koža iz koje se uzimaju uzorci zadovoljava organoleptičke zahteve kvaliteta.

Uzorci za redovno laboratorijsko ispitivanje (II stepen kontrole) istovremeno se uzimaju sa uzorcima za eventualno arbitražno ispitivanje u III stpenu (kontra uzorci).

Kontra uzorci se takođe uzimaju prema JUS G.S2.006, ali iz drugih koža iste isporuke.

Ovako odabrani laboratorijski uzorci se sastave i od cele količine se proizvoljno odabere 1/2 za ispitivanje u II stepenu, a druga polovina ostaje za eventualno arbitražno ispitivanje.

5.2.2 Slanje laboratorijskih uzoraka na ispitivanje

Odabrani laboratorijski uzorci za ispitivanje u II stepenu se vezuju kanapom ili nekom odgovarajućom vrpcom i zapečate (plombiraju). Isti postupak se istovremeno sprovodi sa kontra uzorcima.

Uz ovako zapečaćene uzorke se priključuje karton sa sledećim podacima: broj uzoraka, vrsta kože, naziv proizvođača i prerađivača, količina, cena kože, mesto i datum uzimanja uzoraka.

Na karton kontra uzoraka stavlja se u desni gornji ugao oznaka "kontra".

Ovako pripremljeni laboratorijski uzorci se stavljaju u polietilenske vrećice, koje se pečate tako da je isključena mogućnost vađenja pojedinih uzoraka, a da se ne oštete pečat, plomba ili kanap.

O uzimanju uzoraka i kvalitativnom prijemu sastavlja se komisijski zapisnik u propisanom broju primeraka. U zapisnik se unose i sve okolnosti koje mogu uticati na ishod ispitivanja.

Uzorci za ispitivanje u II stepenu se uz propisani broj naloga dostavljaju laboratoriji koju odredi kupac, a kontra uzorci načelno ostaju kod proizvođača. Kupac i prodavac sporazumno određuju laboratoriju za ispitivanje u III stepenu.

5.2.3 Metode ispitivanja

Uzorci za laboratorijsko ispitivanje pripremaju se prema JUS G.S2.006.

Hemijski i fizičko-mehanički elementi kvaliteta ispituju se po metodama označenim u tabeli 2. iz tačke 3.3 ovog standarda.

5.2.3.1 Ispitivanje sadržaja nevezane masti obavlja se prema JUS G.S2.014, s tim što se za ekstrakciju masti koristi petroletar.

5.2.3.2 Ispitivanje otpora prema cepanju u dva suprotna smera obavlja se prema metodi A JUS G.S2.029, s tim što se rezultati izražavaju na jedinicu debljine.

5.2.3.3 Ispitivanje naizmeničnim previjanjem

Ovo ispitivanje se obavlja prema JUS G.S2.033, uz sledeće napomene:

- epruvete se ispituju u standardnom stanju;
- oštećenja na koži se posmatraju bez uveličanja;
- ne dozvoljavaju se bilo kakva oštećenja;
- debljina partije koža za ispitivanje po ovoj metodi ne sme biti iznad 2,4 mm. Svaki pojedinačni uzorak eventualno veće debljine se obračunava kao neuslovan u pogledu otpornosti na naizmenično previjanje. U slučaju propisivanja ili ugovaranja kože veće debljine od 2,4 mm, uzorci se ne mogu ispitivati po ovom elementu kvaliteta.

5.2.3.4 Ispitivanje ponašanja kože na Bali-penetrometru

Ovo ispitivanje se obavlja prema JUS G.S2.036, uz sledeće dopune:

- za ispitivanje se koristi ekscentar za pregibanje od 5%;
- uzorci kože se pre ispitivanja sa strane lica stružu brusnim papirom finoće 180. Struganje se obavlja pomoću aparata za određivanje postojanosti boje prema trljanju propisanog u JUS G.S2.040. Traka brusnog papira od 15 mm širine se učvrsti na nosač ovog aparata preko ležišta u koje se stavlja filcani jastučić. Uzorak kože se postavlja na podlogu aparata i struže po sredini. Opterećenje iznosi 0,5 kg, a broj hodova je 5 u jednom i 5 u drugom pravcu.

- vreme upijanja vode za 1, odnosno 2 sata računa se od početka ispitivanja.

5.2.4 Ocena rezultata ispitivanja

Da li i koliko elementi kvaliteta odstupaju od zahteva iz tačke 3.3 ovog standarda utvrđuje se upoređivanjem vrednosti dobijenih laboratorijskim ispitivanjem sa propisanim vrednostima. Na dobijene razlike primenjuju se tolerancije, odnosno obračun umanjenog kvaliteta prema odredbama tačke 3.4 ovog standarda.

6 GARANCIJA KVALITETA

Garantni rok za kožu semihrom hidrofobiranu iznosi 3 godine, pod propisanim uslovima skladištenja, što proizvođač prihvata i garantuje potpisom kupoprodajnog ugovora, odnosno dužan je da kupcu za svoj proizvod izda garanciju kvaliteta u propisnoj formi.

U garantnom roku koža treba da zadrži tehnološke osobine koje zahteva proces dalje prerade, a elementi kvaliteta treba da se uklope najmanje u granice tolerancija za umanjeni kvalitet (bez nadoknade za umanjeni kvalitet).

7 O Z N A Č A V A N J E

Svaka koža treba da ima vidne oznake vrste kože i klase kvaliteta, žig proizvođača, godinu proizvodnje, oznaku debljine i površine, kao i oznaku standarda ukoliko koža odgovara propisanim zahtevima kvaliteta.

8 PAKOVANJE I SKLADIŠTENJE

8.1 P a k o v a n j e

Kože se pakuju u bale, po 6 polovica u jednu balu. Jedna bala treba da sadrži kože iste klase. Kože se pakuju licem unutra. Bale se umotavaju u hartiju tako da strane koža ostaju slobodne i vezuju se kanapom ili lepljivom trakom. Na bale se stavljaju nalepnice sa oznakom vrste kože, klase kvaliteta, ukupne površine i datuma kvalitativnog prijema.

8.2 S k l a d i š t e n j e

8.2.1 Prostorije za skladištenje treba da budu suve, čiste i provetrene. Obavezna oprema svakog skladišta su termometar i higrometar za kontrolu temperature i relativne vlažnosti. Optimalna temperatura skladišne prostorije kreće se od 10°C do 25°C, a relativna vlažnost od 55% do 75%.

8.2.2 Kože sortirane prema vrstama i klasama stavljaju se na police sa pregradama ili na palete. Police treba da obezbede da kože sa dve strane budu pregrađene, kako ne bi došlo do mešanja naslaganih koža, a da sa druge dve strane kože budu dostupne radi manipulacije. Najniža pregrada na koju se smeštaju kože treba da bude najmanje 10 cm udaljena od poda. Visina stoga koža može da iznosi najviše 1,5 m. Udaljenje od tida treba da iznosi najmanje 25 cm, a prostor između polica, odnosno paleta oko 50 cm.

9 VEZA SA DRUGIM STANDARDIMA

JUS G.S2.006 -	Gotova koža i krzno. Uzimanje uzoraka i priprema uzoraka za ispitivanje.
JUS G.S2.010 -	Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje vlage i pepela.
JUS G.S2.011 -	Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje hromnih jedinjenja.
JUS G.S2.014 -	Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje nevezane i vezane masti.
JUS G.S2.016 -	Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje ukupnih rastvorljivih materija u vodi i organskih rastvorljivih materija u vodi.
JUS G.S2.017 -	Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje kožne supstance.
JUS G.S2.018 -	Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje pH vodenog ekstrakta i pH razlike.
JUS G.S2.021 -	Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje vezanih štavnih materija, mase uštavljene kože, randmana i broja proštavljenosti.
JUS G.S2.022 -	Koža. Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje debljine.
JUS G.S2.029 -	Koža. Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje sile cepanja.
JUS G.S2.030 -	Koža. Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje sile cepanja klinom.
JUS G.S2.033 -	Koža. Metode ispitivanja gotove kože. Ispitivanje naizmeničnim previjanjem.
JUS G.S2.036 -	Metode ispitivanja gotove kože. Dinamičko ispitivanje propustljivosti vode za gornju kožu.
JUS G.S2.040 -	Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje postojanosti boje prema trljanju.
JUS G.S2.042 -	Koža. Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje dvodimenzionalnog istezanja kože.
SNO 1052 -	Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje apsorpcije i propustljivosti vodene pare u ciklusu.

STANDARD NARODNE ODBRANE Obavezna primena od 1992-07-18	Gotova koža BOKS ZA JEZIKE Rešenje In. br. 1-8 od 1992-07-01 "Službeni vojni list", br. 14/92	SNO 1051/92 4210
Deskriptori: Gotova koža, koža za gornje delove obuće, boks za jezike		Vojna tajna INTERNO

Ovaj standard je nastao revizijom SNO 1051/84.

S A D R Ž A J

		Strana
1	Predmetstandarda	2
2	Namena	2
3	Kvalitet	2
3.1	Klase kvaliteta	2
3.2	Organoleptički zahtevi kvaliteta	3
3.3	Hemijski i fizičko-mehanički zahtevi kvaliteta.	5
3.4	Tolerancije	5
4	Tehničke odredbe	8
4.1	Sirovina	8
4.2	Tehnologija štave i dorade	8
5	Proveravanje kvaliteta	8
5.1	Organoleptička kontrola kvaliteta	8
5.2	Laboratorijska kontrola kvaliteta	9
6	Garancija kvaliteta	10
7	Označavanje	11
8	Pakovanje i skladištenje	11
8.1	Pakovanje	11
8.2	Skladištenje	11
9	Veza sa drugim standardima	11

Preštampavanje u celosti ili delovima samo uz odobrenje Biroa za SIM u JNA

1 PREDMET STANDARDA

Ovim standardom se propisuju zahtevi kvaliteta, postupci izrade i dorade i proveravanje kvaliteta za sledeću vrstu gotove kože:

BOKS ZA JEZIKE

2 N A M E N A

Navedena vrsta gotove kože namenjena je za izradu jezika obuće Vojske SRJ, s tim što može da se upotrebi i u druge svrhe, ako se propiše.

Primena ove kože propisuje se standardima za gotove predmete.

3 K V A L I T E T

3.1 Klase kvaliteta

Koža koja je predmet ovog standarda nabavlja se u I, II i III klasi kvaliteta.

Kože se razvrstavaju u klase kvaliteta po korisnoj površini, koju uslovljavaju svo oštećenja nastala za vreme života životinje, usled lošeg konzervisanja i tokom procesa prerade, prema tabeli 1.

Tabela 1.: Klase kvaliteta

K l a s a kvaliteta	I	II	III
Korisna površina, %, najmanje	95	88	80
O b l i k	pravilan	pravilan	pravilan
Oštećenje lica i mesne strane, % površine, najviše	% po ivicama, ugrci i žigovi nisu dozvoljeni	12% od čega do 1% oštećenja od žiga i zaraslih ugrka	najviše 20% površine, od čega do 2% oštećenja od žiga i žaraslih ili otvorenih ugrka
O s i p i	Mineralni, masni, smolasti ili drugi osipi nisu dozvoljeni		
Prirodni nabori	plitki, dobro obrađeni	znatnije izraženi	duboki nabori
Spoljni izgled lica kože	boja i sjaj moraju biti ujednačeni po celoj površini. Apretura ne sme da pokriva prirodno lice korijuma.		

3.1.1 Definicije i objašnjenja

3.1.1.1 Pod korisnom površinom podrazumeva se za prerađivačku industriju upotrebljiva površina (površina bez grešaka), izražena u procentima ukupne površine kože.

Oštećenom površinom (površinom sa greškama) smatra se površina u obliku pravougaonika koji obuhvata sva oštećena mesta. Ako su dva ili više oštećenja međusobno udaljena manje od 4 cm na najbližem mestu, uključuju se u jedan pravougaonik, te se i njihov međuprostor smatra oštećenom površinom.

3.1.1.2 Pod pravilnim oblikom podrazumeva se polovica kože sa čijih su ivica odstranjeni trouglasti ostaci i drugi neupotrebljivi delovi kože.

3.1.1.3 Pod oštećenjima na strani lica ili mesnoj strani podrazumevaju se:

- otvorene i jače vidljive ogrebotine, zarezi, ožiljci od žigosanja i dr.;
- otvorena i zarasla oštećenja od ugrka;
- oštećenja do kojih je došlo usled isecanja dela korijuma pri skidanju kože (rupe, zarezi, ulegnuća i dr.);
- greške nastale pri skidanju mesine, cepanju, strugaњu, brušenju i drugim neodgovarajuće izvedenim tehnološkim operacijama.

3.1.1.4 U oštećenja lica spadaju i greške, nastale kao posledica:

- ujeda raznih insekata;
- bolesti (ekzemi, lišajevi i dr.);
- truljenja od zaostale mokraće i drugih nečistoća;
- lošeg konzervisanja.

3.1.1.5 Pod osipima podrazumevaju se razna "izbijanja", koja se pojavljuju na kožama odmah posle procesa prerade ili tokom skladištenja. Manifestuju se u vidu sivkasto-beličaste skrame i zauzimaju manje ili veće površine na koži.

3.1.1.6 Pod prirodnim naborima podrazumevaju se oštećenja koja se javljaju na vratnim delovima kože, upravno na leđnu liniju. Pod dobro obrađenim naborima podrazumevaju se nabori koji pri opipu ne pokazuju dubinu.

3.1.1.7 Koža boks za jezike je crna, osim ako se drugačije ne propiše ili ugovori. Lice kože može da bude presovano ili nepresovano, što se reguliše standardima za gotove predmete, odnosno ugovorom.

3.1.1.8 Odnos vrednosti između klasa kvaliteta

Upotrebna vrednost kože II klase je za 7%, a III klase za 15% manja od vrednosti kože I klase kvaliteta.

3.1.1.9 Osnov obračunavanja količine koža

Koža boks za jezike se prodaje na osnovu površine.

3.2 Organoleptički zahtevi kvaliteta

3.2.1 Spoljni izgled

Lice kože treba da je čisto, glatko i čvrsto priljubljeno. Može da se doteruje brušenjem i peglanjem.

Mesna strana treba da bude potpuno očišćena od potkožnog tkiva i dobro obrađena.

3.2.2 O b l i k

Kože se proizvode u polovicama (slika 1). Rezanje je duž leđne linije. Linija reza treba da bude ravna.

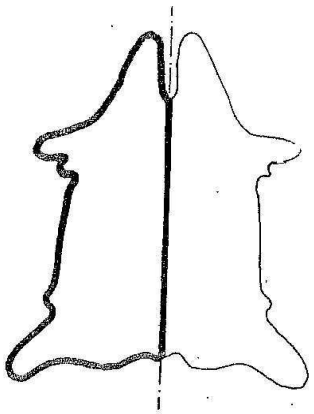

Slika 1

3.2.2.1 Prema dogovoru-ugovoru između proizvođača, prerađivača i kupca, kože se mogu isporučivati i cele, sa odstranjenim okrajinama (hehte).

3.2.3 D e b l j i n a

Debljina kože mora da bude u propisanim granicama, određenim namenom, odnosno ugovorom.

Debljina se meri na više mesta po celoj površini kože.

3.2.4 Opip i otpornost na savijanje

Ova vrsta kože treba da po celoj površini bude mekana, elastična i puna.

Pri normalnoj sadržini vlage i sobnoj temperaturi ne sme da dođe do prskanja pokrivnog sloja ili kože, pri savijanju načetvoro leđnog dela kože, licem spolja, kada se pritisne palcem i kažiprstom na mestu udaljenom 2 cm od ivice prevoja.

3.2.5 Postojanost boje na trljanje

Boja kože treba da bude postojana na ručno trljanje suvom i mokrom belom flanelskom krpom. Na krpi kojom je probana postojanost boje ne smeju da ostanu tragovi boje.

3.3 Hemijski i fizičko-mehanički zahtevi kvaliteta

Ovi zahtevi kvaliteta, kao i metode ispitivanja, dati su u tabeli 2.

Tabela 2.: Zahtevi kvaliteta

Redni broj	Elementi kvaliteta	Zahtevi kvaliteta	Metoda ispitivanja
1	Vlaga, %, najviše	16	JUS G.S2.010
2	Pepeo iznad sadržaja hromoksida, %, najviše	2	JUS G.S2.010
3	Hromoksid, %, najmanje	2,5	JUS G.S2.011
4	Nevezana mast, %	4 do 9	JUS G.S2.014
5	Masa uštavljene kože, %, najmanje	70	JUS G.S2.021
6	Zatezna čvrstoća, N/mm^2, najmanje	14	JUS G.S2.028
7	Prekidno izduženje, %, najviše	75	JUS G.S2.028
8	Otpor prema cepanju u dva suprotna smera, N/mm, najmanje	60	JUS G.S2.029 i tač.5.2.3.1 ovog standarda
9	Otpor prema cepanju klinom, N/mm, najmanje	70	JUS G.S2.030
10	Otpornost na naizmenično previjanje, pregiba, najmanje	50.000	JUS G.S2.033 i tač.5.2.3.2 ovog standarda
11	Propustljivost vodene pare, mg, najmanje	250	JUS G.S2.026 i tač.5.2.3.3 ovog standarda
12	Vreme prodiranja vode na Bali (Bally) - penetrometru, minuta, najmanje	60	JUS G.S2.036 i tač.5.2.3.4 ovog standarda
13	Debljina, mm	prema nameni ili ugovoru	JUS G.S2.022

Napomene:
- Rezultati hemijskih ispitivanja obračunavaju se na 16% vlage.
- Zahtevi kvaliteta predstavljaju srednje vrednosti elemenata kvaliteta svih pojedinačnih uzoraka iz partije koža.

3.4 T o l e r a n c i j e

3.4.1 Podela hemijskih i fizičko-mehaničkih elemenata kvaliteta na grupe zavisno od uticaja na upotrebni kvalitet i vrednost kože:

I grupa:

pepeo, hromoksid, nevezana mast.

II grupa:

zatezna čvrstoća, prekidno izduženje, otpor prema cepanju u dva suprotna smera, otpor prema cepanju klinom, propustljivost vodene pare.

III grupa:

otpornost na naizmenično previjanje, vreme prodiranja vode na Bali-peretrometru.

3.4.2 Granične vrednosti za tolerancije odstupanja od propisanih zahteva kvaliteta, bez i sa uticajem na umanjenje kvaliteta, date su u tabeli 3.

Tabela 3.: Tolerancije

Grupa	Elementi kvaliteta	Granične vrednosti zahteva kvaliteta	
		Neumanjeni kvalitet	Umanjeni kvalitet
I	Pepeo iznad sadržaja hromoksida, %, najviše	2,2	2,5
	Hromoksid, %, najmanje	2,3	2
	Nevezana mast, %, najviše	10	11
	najmanje	-	3,5
II	Zatezna čvrstoća, N/mm^2, najmanje	12	11
	Prekidno izduženje, %, najviše	77	80
	Otpor prema cepanju u dva suprotna smera, N/mm, najmanje	57	54
	Otpor prema cepanju klinom, N/mm, najmanje	67	64
	Propustljivost vodene pare, mg, najmanje	220	200
III	Otpornost na naizmenično previjanje, pregiba, najmanje	30.000	20.000
	Vreme prodiranja vode na Bali-penetrometru, minuta, najmanje	45	30
	Debljina, mm	odstupanje srednje vrednosti debljine se ne toleriše	

3.4.2.1 Tolerancije za III grupu ograničene su sledećim brojem pojedinačnih uzoraka sa navedenim graničnim odstupanjima:

- u partiji koža sa do 6 uzetih uzoraka 1uzorak
- u partiji koža sa od 7 do 11 uzetih uzoraka.. 2uzorka
- u partiji koža sa od 12 do 15 uzetih uzoraka.. 3uzorka

Ako je iz partije koža uzeto više od 15 uzoraka, taj višak se smatra posebnom partijom i obračunava se prema istoj tabeli.

3.4.3 Broj dozvoljenih odstupanja pojedinačnih elemenata kvaliteta

Dozvoljava se istovremeno odstupanje 3 elementa kvaliteta iz svake grupe ili iz kombinacije grupa iz tačke 3.4.1 ovog standarda, obračunato zasebno za tolerancije bez i sa umanjenjem kvaliteta.

3.4.4 Nedozvoljeno prekoračenje broja pojedinačnih odstupanja

Odstupanja u okviru graničnih vrednosti tolerancija za neumanjeni kvalitet, na većem broju uzoraka i elemenata od brojeva navedenih u tač. 3.4.2.1 i 3.4.3 ovog standarda, smatraju se umanjenjem kvaliteta cele partije koža.

3.4.5 Obračun umanjenog kvaliteta

Umanjeni kvalitet se odnosi i obavezno obračunava na celu partiju koža.

3.4.5.1 Odstupanje po osnovu prekoračenja broja pojedinačnih uzoraka sa graničnim vrednostima tolerancija za neumanjeni kvalitet.

Umanjeni kvalitet po osnovu nedozvoljenog odstupanja iz tačke 3.4.4 ovog standarda, za odstupanje do najviše dvostrukog broja pojedinačnih uzoraka i elemenata kvaliteta u odnosu na propisano ograničenje, obračunava se prema tabeli 4.

Tabela 4.: Umanjeni kvalitet zbog odstupanja većeg broja uzoraka-elemenata

Tačka ovog standarda	Umanjenje kvaliteta-vrednosti
3.4.2.1	1 %
3.4.3	1 %

3.4.5.2 Odstupanje u okviru graničnih vrednosti tolerancija za umanjeni kvalitet

Procenat umanjenog kvaliteta-vrednosti po osnovu ovih tolerancija, za odstupanje svakog elementa kvaliteta iz pojedinih grupa iz tačke 3.4.1 ovog standarda, dat je u tabeli 5.

Tabela 5.: Umanjeni kvalitet zbog nedozvoljenog odstupanja elemenata

G r u p a	Umanjenje kvaliteta-vrednosti za odstupanje svakog elementa
I	1 %
II	2 %
III-za odstupanje: do 2 uzorka 3 uzorka	 1 % 2 %

4 **TEHNIČKE ODREDBE**

4.1 S i r o v i n a

Koža boks za jezike izrađuje se od govećih-junećih sirovih kao i poluprerađenih koža, propisno konzervisanih, domaćeg ili uvoznog porekla.

Upotrebljava se sirovina takve strukture i kategorije mase, čijom će se preradom dobiti gotova koža kvaliteta propisanog ovim standardom i debljine određene namenom.

4.2 Tehnologija štave i dorade

Ova vrsta kože se štavi hromnim štavnim sredstvima. Kože se doštavljuju. Za doštavu se koriste sintetička štavna sredstva ili kombinacija biljnih i sintetičkih štavnih sredstava.

Kože se maste sa sulfatiranim uljima biljnog, životinjskog ili mineralnog porekla, uz dodatak sirovog i sintetičkog ulja. Maščenje može da se izvodi i mastima sa hidrofobnim karakterom, uz dodatak sirovih i sintetičkih ulja.

Koža boks za jezike se osnovno boji u buretu anilinskim bojama, a pokrivni sloj se u procesu dovršavanja nanosi prskanjem.

U slučaju presovanog artikla presom se utiskuje odgovarajući reljef.

Detaljan tehnološki proces proizvodnje određuje proizvođač, tako da gotova koža zadovolji:

- propisane organoleptičke, hemijske i fizičko-mehaničke zahteve kvaliteta;
- uslov da se navedeni zahtevi kvaliteta očuvaju tokom dužeg perioda skladištenja;
- zahtev za otpornost na dejstvo gljivica.

5 **PROVERAVANJE KVALITETA**

5.1 Organoleptička kontrola kvaliteta

Organoleptička kontrola kvaliteta (I stepen kontrole) obavlja se na celoj partiji koža određenoj za prijem, načelno po sistemu pregleda svakog komada kože. Kontrola obuhvata proveru ispravnosti klasiranja u odnosu na zahteve iz tačke 3.1 i organoleptičkih zahteva kvaliteta navedenih u tačkama od 3.2.1 do 3.2.5 ovog standarda.

Kontrolni organ u svakoj partiji koža, pre pristupanja pregledu svakog komada, izdvaja reprezentativni uzorak od 100 koža. Ukoliko utvrdi da više od 5% ne odgovara deklarisanoj klasi kvaliteta, organoleptičkom kvalite-

tetu i debljini, cela partija koža se vraća proizvođaču na ponovnu pripremu - preklarisanje. Time se kontrolni organ ne obavezuje da prihvati kožu koja je nepravilno klasirana, odnosno koja ne odgovara propisanim zahtevima kvaliteta.

5.2 Laboratorijska kontrola kvaliteta

5.2.1 Uzimanje laboratorijskih uzoraka

Uzorci za laboratorijsko ispitivanje uzimaju se prema JUS G.S2.006, (broj uzoraka, mesto i način isecanja i dr.), pod uslovom da partija koža iz koje se uzimaju uzorci zadovoljava organoleptičke zahteve kvaliteta.

Uzorci za redovno laboratorijsko ispitivanje (II stepen kontrole) uzimaju se istovremeno sa uzorcima za eventualno arbitražno ispitivanje u III stepenu (kontra uzorci).

Kontra uzorci se takođe uzimaju prema JUS G.S2.006, ali iz drugih koža iste isporuke.

Ovako odabrani laboratorijski uzorci se sastave i od cele količine se proizvoljno odabere 1/2 za ispitivanje u II stepenu, a druga polovina ostaje za eventualno arbitražno ispitivanje.

5.2.2 Slanje laboratorijskih uzoraka na ispitivanje

Odabrani laboratorijski uzorci za ispitivanje u II stepenu vezuju se kanapom ili nekom odgovarajućom vrpcom i zapečate (plombiraju). Isti postupak se istovremeno sprovodi sa kontra uzorcima.

Uz ovako zapečaćene uzorke se priključuje karton sa sledećim podacima: broj uzoraka, vrsta kože, naziv proizvođača i prerađivača, količina, cena kože, mesto i datum uzimanja uzoraka.

Na karton kontra uzoraka stavlja se u desni gornji ugao oznaka "kontra".

Ovako pripremljeni laboratorijski uzorci se stavljaju u polietilenske vrećice, koje se pečate tako da je isključena mogućnost vađenja pojedinih uzoraka, a da se ne oštete pečat, plomba ili kanap.

O uzimanju uzoraka i kvalitativnom prijemu sastavlja se komisijski zapisnik u propisanom broju primeraka. U zapisnik se unose i sve okolnosti koje mogu uticati na ishod ispitivanja.

Uzorci za ispitivanje u II stepenu se uz propisani broj naloga dostavljaju laboratiriji koju odredi kupac, a kontra uzorci načelno ostaju kod proizvođača. Kupac i prodavac sporazumno određuju laboratoriju za ispitivanje u III stepenu.

5.2.3 Metode ispitivanja

Uzorci za laboratorijsko ispitivanje pripremaju se prema JUS G.S2.006.

Hemijski i fizičko-mehanički elementi kvaliteta ispituju se po metodama označenim u tabeli 2. iz tačke 3.3 ovog standarda.

5.2.3.1 Ispitivanje otpora prema cepanju u dva suprotna smera obavlja se prema metodi A JUS G.S2.029, s tim što se rezultati izražavaju na jedinicu debljine.

5.2.3.2 Ispitivanje naizmeničnim previjanjem

Ovo ispitivanje se obavlja prema JUS G.S2.033, uz sledeće napomene:

- epruvete se ispituju u standardnom stanju;
- oštećenja na koži se posmatraju bez uveličanja;
- ne dozvoljavaju se bilo kakva oštećenja.

5.2.3.3 Propustljivost vodene pare se ispituje prema JUS G.S2.026 ali se za obračunavanje propustljivosti uzima srednja vrednost gubitaka mase za 24 časa.

5.2.3.4 Ispitivanje ponašanja kože na Bali-penetrometru

Ovo ispitivanje se obavlja prema JUS G.S2.036, uz sledeće dopune:

- za ispitivanje se koristi ekscentar za pregibanje od 5%;
- ivice uzorka koje se stavljaju u kleme treba namazati tankim slojem lepka, kako bi se zaštitile od prodiranja vode.

5.2.4 Ocena rezultata ispitivanja

Da li i koliko elementi kvaliteta odstupaju od zahteva iz tačke 3.3 ovog standarda utvrđuje se upoređivanjem vrednosti dobijenih laboratorijskim ispitivanjem sa propisanim vrednostima. Na dobijene razlike primenjuju se tolerancije, odnosno obračun umanjenog kvaliteta prema odredbama iz tačke 3.4 ovog standarda.

6 **GARANCIJA KVALITETA**

Garantni rok za kožu boks za jezike iznosi 3 godine, pod propisanim uslovima skladištenja, što proizvođač prihvata i garantuje potpisom kupoprodajnog ugovora, odnosno dužan je da kupcu za svoj proizvod izda garanciju u propisnoj formi.

U garantnom roku koža treba da zadrži tehnološke osobine koje zahteva proces dalje prerade, a elementi kvaliteta treba da se uklope najmanje u granice tolerancija za umanjeni kvalitet (bez nadoknade za umanjeni kvalitet).

7 OZNAČAVANJE

Svaka koža treba da ima vidne oznake vrste kože i klase kvaliteta, žig proizvođača, godinu proizvodnje, oznaku debljine i površine, kao i oznaku standarda ukoliko koža odgovara propisanim zahtevima kvaliteta.

8. PAKOVANJE I SKLADIŠTENJE

8.1 P a k o v a n j e

Kože se pakuju u bale, po 10 polovica u jednu balu. Jedna bala treba da sadrži kože iste klase. Kože se pakuju licem unutra. Bale se umotavaju u hartiju tako da strane koža ostaju slobodne i vezuju se kanapom ili lepljivom trakom. Na bale se stavljaju nalepnice sa oznakom vrste kože, klase kvaliteta, ukupne površine i datuma kvalitativnog prijema.

8.2 S k l a d i š t e n j e

8.2.1 Prostorije za skladištenje treba da budu suve, čiste i provetrene. Obavezna oprema svakog skladišta su termometar i higrometar za kontrolu temperature i relativne vlažnosti. Optimalna temperatura skladišne prostorije kreće se od 10°C do 25°C, a relativna vlažnost od 55% do 75%.

8.2.2 Kože sortirane prema vrstama i klasama stavljaju se na police sa pregradama ili na palete. Police treba da obezbede da kože sa dve strane budu pregrađene, kako ne bi došlo do mešanja naslaganih koža, a da sa druge dve strane kože budu dostupne radi manipulacije. Najniža pregrada na koju se smeštaju kože treba da bude najmanje 10 cm udaljena od poda. Visina stoga koža može da iznosi najviše 1,5 m. Udaljenje od zida treba da iznosi najmanje 25 cm, a prostor između polica, odnosno paleta oko 50 cm.

9 VEZA SA DRUGIM STANDARDIMA

JUS G.S2.006 - Gotova koža i krzno. Uzimanje uzoraka i priprema uzoraka za ispitivanje.

JUS G.S2.010 - Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje vlage i pepela.

JUS G.S2.011 - Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje hromnih jedinjenja.

JUS G.S2.014 - Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje nevezane i vezane masti.

JUS G.S2.021 - Metode ispitivanja gotove kože. Određivanje vezanih štavnih materija, mase uštavljene kože, randmana i broja proštavljenosti.

STANDARD NARODNE ODBRANE Obavezna primena od 1984-05-11	Gotova koža KOŽA POSTAVNA	SNO 0472/84
	Rešenje br. 449-1 od 1984-04-11 „Sl. voj. list" br. 11/84	4210
Deskriptori: namena uslovi i proveravanje kvaliteta, sirovina, vrsta štave i dorade, skladištenje.		Vojna tajna INTERNO

Prešampavanje u celosti ili delovima samo uz odobrenje Biroa za Standardizaciju u JNA

SADRŽAJ

		Strana
1	OPŠTE ODREDBE	2
1.1	Predmet standarda	2
1.2	Namena	2
2	USLOVI KVALITETA	2
2.1	Klase kvaliteta	2
2.2	Definicije i objašnjenja	2
2.3	Odnos vrednosti između klasa	3
2.4	Osnov obračunavanja količine koža	3
2.5	Organoleptički uslovi kvaliteta	3
2.6	Hemijski i fizičko-mehanički uslovi kvaliteta	4
2.7	Tolerancije i bonifikacije	5
3	TEHNIČKE ODREDBE	7
3.1	Sirovina	7
3.2	Tehnologija štave i dorade	7
4	PROVERAVANJE KVALITETA	7
4.1	Organoleptička kontrola kvaliteta	7
4.2	Laboratorijska kontrola kvaliteta	7
5	GARANCIJA KVALITETA	9
6	OZNAČAVANJE PROIZVODA	9
7	NAČIN PAKOVANJA I SKLADIŠTENJA	9
7.1	Pakovanje	9
7.2	Skladištenje	9
8	VEZA SA DRUGIM STANDARDIMA	9

I izdanje	BIRO ZA STANDARDIZACIJU I METROLOGIJU U JNA	PS	

1 OPŠTE ODREDBE

1.1 Predmet standarda

Ovaj standard propisuje postupak izrade, dorade, uslove kvaliteta i kontrolu kvaliteta za sledeću vrstu gotove kože:

KOŽA POSTAVNA

1.2 Namena

Navedena vrsta gotove kože namenjena je za izradu postave za obuću pripadnika oružanih snaga SFRJ.

Primena ove kože propisuje se standardima za gotove predmete.

Ova vrsta kože može da se upotrebi i u druge svrhe, ako se drugačije propiše.

2 USLOVI KVALITETA

2.1 Klase kvaliteta

Koža, koja je predmet ovog standarda, nabavlja se u I, II i III klasi kvaliteta.

Ona se razvrstava u klase kvaliteta prema korisnoj površini, koju uslovljavaju sva oštećenja, nastala za vreme života životinje, usled lošeg konzervisanja ili tokom procesa prerade.

Klasa	I	II	III
Korisna površina, %, najmanje	95	88	80
Oblik	pravilan	pravilan	pravilan
Oštećenje lica i mesne strane	najviše do 5% površine kože, od čega najviše 0,6% zaraslih oštećenja od ugrka i to po ivicama.	najviše do 12% površine, od čega najviše 0,6% zaraslih oštećenja od ugrka.	najviše do 20% površine, od čega najviše 1% oštećenja od ugrka (zaraslih i otvorenih).
Prirodni nabori	plitki dobro obrađeni	znatnije izraženi nabori	duboki nabori
Boja	ujednačena po celoj koži	manja odstupanja po ivicama	znatnija odstupanja po celoj koži

2.2 Definicije i objašnjenja

2.2.1 Pod korisnom površinom podrazumeva se, za prerađivačku industriju upotrebljiva površina (površina bez grešaka), izražena u procentima celokupne površine kože.

Oštećenom površinom, površinom sa greškama, smatra se površina u obliku pravougaonika, koji obuhvata sva oštećena mesta. Ako dva ili više oštećenja nisu među-

sobno udaljena više od 4 cm na najbližem mestu, uključuju se u jedan pravougaonik, te se i njihov međuprostor smatra oštećenom površinom.

2.2.2 Pravilan oblik ima polovica sa čijih su iviča odstranjeni trouglasti ostaci i drugi neiskoristljivi delovi kože (slika 1).

2.2.3 Pod oštećenjima na strani lica ili mesnoj strani podrazumevaju se:

— otvorene i jače vidljive ogrebotine, zarezi, ožiljci od žigosanja i dr., otvorena i zarasla oštećenja od ugrka;

— oštećenja do kojih je došlo usled isecanja dela korijuma pri skidanju kože (rupe, ulegnuća i sl.);

— greške od lošeg skidanja mesine, lošeg cepanja, struganja, brušenja i drugih loše izvedenih tehnoloških operacija.

2.2.4 U oštećenja lica spadaju i greške, nastale kao posledica:

— ujeda raznih insekata;

— bolesti (ekcemi, lišajevi i sl.);

— truljenja od zaostale mokraće i drugih nečistoća;

— lošeg konzervisanja.

2.2.5 Pod prirodnim naborima podrazumevaju se oštećenja, koja se javljaju na vratnim delovima kože, upravno na leđnu liniju. Pod dobro obrađenim naborima podrazumevaju se nabori, koji pri opipu ne pokazuju dubinu.

2.2.6 Postavna koža treba da bude žuto-smeđe boje, ili druge boje ako se drugačije propiše.

2.3 **Odnos vrednosti između klasa**

Vrednost kože II klase je 7%, a III klase 15% niža od vrednosti kože I klase kvaliteta.

2.4 **Osnov obračunavanja količine koža**

Postavna koža prodaje se na osnovu površine.

2.5 **Organoleptički uslovi kvaliteta**

2.5.1 **Spoljni izgled.** Lice kože treba da bude čisto, glatko i čvrsto priljubljeno. Može da se doteruje brušenjem i peglanjem. Mesna strana treba da je potpuno očišćena od potkožnog tkiva i dobro obrađena.

2.5.2 **Oblik.** Kože se proizvode u polovicama. Rezanje kože se vrši duž leđne linije. Linija reza treba da bude ravna.

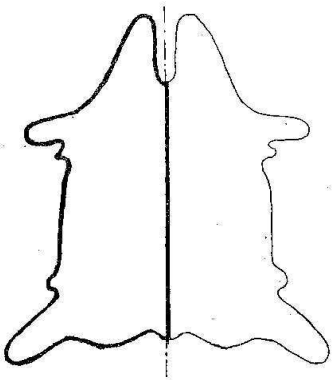

Slika 1

2.5.3 **Debljina.** Debljina postavne kože treba da bude u propisanim granicama, određenim namenom.

Merenje debljine vrši se na više mesta po celoj površini kože.

2.5.4 **Opip i otpornost na savijanje.** Ova vrsta kože treba da bude mekana i elastična.

Pri oštrom savijanju kože na četvoro, licem spolja, između palca i kažiprsta, koža ne sme da prsne.

2.5.5 **Postojanost boje na trljanje.** Boja postavne kože treba da bude postojana na trljanje suvom i mokrom belom flanelskom krpom. Na krpi kojom je vršena proba ne sme da ostane trag boje.

2.6 **Hemijski i fizičko-mehanički uslovi kvaliteta**

Red. br.	Elementi kvaliteta	Zahtevi kvaliteta za postavnu kožu	Metoda ispitivanja
1	2	3	4
1.	Vlaga, %, najviše	12	JUS G.S2.010
2.	Pepeo iznad sadržaja hromoksida, %, najviše	2	JUS G.S2.010
3.	Hromoksid, %, najviše	5 (s tim što preko 4% treba vršiti određivanje rastvornih hromnih jedinjenja)	JUS G.S2.011
4.	Kvalitativna proba na rastvorna hromna jedinjenja (kada je Cr_2O_3 iznad 4%)	negativna	tačka 4.2.3.1 ovog standarda

1	2	3	4
5.	Nevezana mast, %	7 do 12	JUS G.S2.014
6.	Ukupni vodeni ekstrakt, %, najviše	2	JUS G.S2.016
7.	Organski vodeni ekstrakt, %, najviše	1,5	JUS G.S2.016
8.	pH vodenog ekstrakta, najmanje	3,5	JUS G.S2.018
9.	Razlika pH vrednosti, najviše	07	JUS G.S2.018
10.	Zatezna čvrstoća, N/mm^2 najmanje	13	JUS G.S2.028
11.	Prekidno izduženje, %, najviše	70	JUS G.S2.028
12.	Čvrstoća cepanja u dva suprotna smera, N/mm, najmanje	39	JUS G.S2.029 i tačka 4.2.3.2 ovog standarda
13.	Upijanje vode za 30 minuta, %, najmanje	75	JUS G.S2.024
14.	Koeficijent propustljivosti vazduha, najmanje	500	JUS G.S2.025
15.	Propustljivost vodene pare, mg, najmanje	400	JUS G.S2.026 i tačka 4.2.3.3 ovog standarda

Napomena: rezultati hemijskih ispitivanja obračunavaju se na 15% vlage.

2.7 **Tolerancije i bonifikacije**

2.7.1 Podela hemijskih i fizičko-mehaničkih osobina na grupe

I grupa:

pepeo, nevezana mast, ukupni vodeni ekstrakt, organski vodeni ekstrakt.

II grupa:

zatezna čvrstoća, prekidno izduženje, čvrstoća cepanja u dva suprotna smera, upijanje vode, koeficijent propustljivosti vazduha, propustljivost vodene pare.

2.7.2 Granične vrednosti za tolerancije

Grupa	Elementi kvaliteta	
I	Pepeo iznad sadržaja hromoksida, %, najviše	2,3
	Nevezana mast, %, najmanje	6,5
	najviše	12,5
	Ukupni vodeni ekstrakt, %, najviše	2,2
	Organski vodeni ekstrakt, %, najviše	1,7

II	Zatezna čvrstoća, N/mm², najmanje	12
	Prekidno izduženje, %, najviše	73
	Čvrstoća cepanja u dva suprotna smera, N/mm, najmanje	37
	Upijanje vode za 30 minuta, %, najmanje	72
	Koeficijent propustljivosti vazduha, najmanje	480
	Propustljivost vodene pare, mg,	380

2.7.2.1 Broj dozvoljenih odstupanja

Dozvoljava se istovremeno odstupanje 3 elementa iz jedne grupe ili iz kombinacije grupa.

2.7.3 Granične vrednosti za bonifikacije

Grupa	Elementi kvaliteta	
I	Pepeo iznad sadržaja hromoksida, %, najviše	3,0
	Nevezana mast, %, najmanje	6,0
	Ukupni vodeni ekstrakt, %, najviše	2,5
	Organski vodeni ekstrakt, %, najviše	2,0
II	Zatezna čvrstoća, N/mm², najmanje	10
	Prekidno izduženje, %, najviše	80
	Čvrstoća cepanja u dva suprotna smera, N/mm, najmanje	29
	Upijanje vode za 30 minuta, %, najmanje	65
	Koeficijent propustljivosti vazduha, najmanje	400
	Propustljivost vodene pare, mg, najmanje	300

2.7.3.1 Broj dozvoljenih odstupanja

Dozvoljava se istovremeno odstupanje 3 elementa iz jedne grupe ili iz kombinacije grupa

2.7.4 Visina bonifikacije

Bonifikacija se obračunava na celu partiju kože.

Za odstupanje svakog elementa iz:

I grupe	1%	ugovorene cene partije
II grupe	2%	— „ —

3 TEHNIČKE ODREDBE

3.1 Sirovina

Postavna koža izrađuje se od goveđih, odnosno junećih koža, propisno konzervisanih, sirovih, kao i poluprerađenih, domaćeg ili uvoznog porekla.

Za proizvodnju postavne kože upotrebljava se sirovina takve kategorije mase, čijom će se preradom dobiti gotova koža kvaliteta propisanog ovim standardom i debljine određene namenom.

3.2 Tehnologija štave i dorade

Ova vrsta kože štavi se hromnim štavnim sredstvima. Kože mogu da se doštavljuju.

Za doštavu se koriste biljna ili sintetička štavna sredstva.

Za mašćenje se upotrebljavaju prirodna sulfatirana ili sulfitirana ulja, sintetička ulja, uz dodatak sirovih ulja.

Osnovno bojenje vrši se kiselim i direktnim anilinskim bojama.

Tokom postupka dorade, kože se podvrgavaju odgovarajućim mehaničkim operacijama.

Detaljan postupak prerade određuje proizvođač, tako da gotova koža zadovolji:

— zahteve tačke 2.5 — organoleptički uslovi kvaliteta i tačke 2.6 — hemijski i fizičko-mehanički uslovi kvaliteta;

— zahteve prerade u obuću postupkom lepljenja i prošivanja;

— zahteve za očuvanjem kvaliteta tokom dugog vremenskog perioda skladištenja;

— zahteve za otpornost na dejstvo gljivica.

4 PROVERAVANJE KVALITETA

4.1 Organoleptička kontrola kvaliteta

Organoleptička kontrola kvaliteta vrši se na celoj partiji koža određenoj za prijem, po sistemu pregleda svakog komada kože. Kontrola obuhvata proveru ispravnosti klasiranja i organoleptičkih uslova kvaliteta, navedenih u tačkama: 2.5.1 — spoljni izgled; 2.5.2 — oblik; 2.5.3 — debljina; 2.5.4 — opip i otpornost na savijanje i 2.5.5 — postojanost boje na trljanje.

Kontrolni organ u svakoj partiji koža, pre pristupanja pregledu svakog komada, izdvaja reprezentativni uzorak od 100 koža. Ukoliko utvrdi da više od 5% ne odgovara deklarisanoj klasi kvaliteta i debljini, vraća se cela partija koža proizvođaču na ponovnu pripremu — preklasiranje. Ovim se kontrolni organ ne obavezuje da prihvati kožu koja nije pravilno klasirana.

4.2 Laboratorijska kontrola kvaliteta

4.2.1 **Uzimanje laboratorijskih uzoraka.** Mesto, broj i veličina laboratorijskih uzoraka određuje se prema JUS G.S2.006.

Istovremeno se uzimaju uzorci za prvostepeno ispitivanje i uzorci za eventualno arbitražno (drugostepeno) ispitivanje — kontra uzorci.

Kontra uzorci se uzimaju, takođe, prema JUS G.S2.006, ali od drugih koža iste isporuke.

Ovako odabrani laboratorijski uzorci — uzorci za prvostepeno ispitivanje i kontra uzorci — sastave se i od cele količine se proizvoljno odabere 1/2 za prvostepeno ispitivanje, a druga polovina ostaje za arbitražno ispitivanje.

4.2.2 Slanje laboratorijskih uzoraka na ispitivanje

Odabran broj laboratorijskih uzoraka za prvostepeno ispitivanje, odnosno kontra uzorci vezuju se kanapom ili nekom odgovarajućom vrpcom i zapečate.

Uz ovako zapečaćene uzorke priključuje se karton sa sledećim podacima: broj uzoraka, vrsta kože, naziv proizvođača i kupca, količina, cena kože, mesto i datum uzimanja uzoraka.

Na karton kontra uzoraka stavlja se, desni gornji ugao, oznaka „kontra".

Ovako pripremljeni laboratorijski uzorci stavljaju se u polietilenske vrećice, koje se pečate tako da je isključena mogućnost vađenja pojedinih uzoraka, a da se ne ošteti pečat ili kanap.

O uzimanju uzoraka i kvalitativnom prijemu sastavlja se komisijski zapisnik u propisanom broju primeraka. U zapisnik se unose i sve okolnosti koje mogu uticati na ishod ispitivanja.

Uzorci za prvostepeno ispitivanje se uz propisani broj naloga dostavljaju laboratoriji, a kontra uzorci ostaju kod proizvođača.

4.2.3 **Metode ispitivanja.** Priprema uzoraka za laboratorijsko ispitivanje vrši se prema propisima JUS G.S2.006.

Ispitivanje hemijskih i fizičko-mehaničkih karakteristika kvaliteta vrši se po metodama označenim u tabeli 2.6. ovog standarda.

4.2.3.1 Kvalitativna proba na rastvorna hromna jedinjenja vrši se na sledeći način:

sitno isečeni uzorci kože najpre se odmaste i u tikvici za jodni broj dobro iskuvaju sa vodom. Rastvor se odlije, eventualno filtrira, zatim zakiseli koncentrovanom sonom kiselinom, doda malo etra i vodonik superoksida (3%) i dobro promućka. U prisustvu šestovalentnih hromnih jedinjenja, gornji sloj se oboji plavo, usled stvaranja perhromne kiseline. Ako je rezultat ovog ispitivanja negativan, mora se vršiti ispitivanje na rastvorna trovalentna hromna jedinjenja. U tu svrhu, u vodeni rastvor se najpre doda malo natrijum-peroksida, zatim kuva, zakiseli i obradi na isti način kao što je gore opisano. Nastalo plavo obojenje dokazuje prisustvo hromnih jedinjenja.

4.2.3.2 Ispitivanje čvrstoće cepanja u dva suprotna smera.

Ovo ispitivanje obavlja se prema metodi JUS G.S2.029. Rezultati se izražavaju na jedinicu debljine.

4.2.3.3 Ispitivanje propustljivosti vodene pare

Ovo ispitivanje obavlja se prema metodi JUS G.S2.026, ali se za obračunavanje propustljivosti uzima srednja vrednost gubitka mase za 24 časa.

4.2.4 **Ocena rezultata ispitivanja.** Da li i koliko elementi kvaliteta odstupaju od zahteva iz tačke 2.6. ovog standarda utvrđuje se upoređivanjem vrednosti dobivenih laboratorijskim ispitivanjem sa propisanim vrednostima. Na dobivene razlike primenjuju se, za svaki pojedini elemenat, tolerancije, odnosno bonifikacije iz tačke 2.7 ovog standarda.

5 GARANCIJA KVALITETA

Proizvođač je dužan da kupcu, za svoj proizvod, izda garanciju kvaliteta. Garantni rok za postavnu kožu iznosi 3 godine, pod propisanim uslovima skladištenja. U garantnom roku koža treba da zadrži tehnološke osobine, koje zahteva proces dalje prerade, a elementi kvaliteta treba da se uklope najmanje u granice propisane bonifikacijom (bez naplate bonifikacije).

6 OZNAČAVANJE PROIZVODA

Svaka koža treba da ima oznaku vrste kože i klase kvaliteta, žig proizvođača, godinu proizvodnje, oznaku debljine i površine, kao i oznaku standarda, ukoliko koža odgovara zahtevima kvaliteta.

7 NAČIN PAKOVANJA I SKLADIŠTENJA

7.1 Pakovanje

Kože se pakuju u bale, po 10 polovica u jednu balu. Jedna bala treba da sadrži kože iste klase. Postavne kože se pakuju licem spolja. Bale se umotavaju u hartiju, tako da strane koža ostaju slobodne i vezuju se kanapom ili lepljivom trakom. Na bale se stavljaju nalepnice sa oznakom vrste kože, klase kvaliteta, ukupne površine i datuma kvalitativnog prijema.

7.2 Skladištenje

7.2.1 Prostorije za skladištenje treba da budu suve, čiste i provetrene.

Obavezna oprema svakog skladišnog prostora je termometar i higrometar za kontrolu temperature i relativne vlažnosti. Temperatura skladišnih prostorija treba da se kreće od 10 do 25°C a relativna vlažnost od 55 do 75%.

7.2.2 Kože sortirane prema vrstama i klasama stavljaju se na drvene police sa pregradama ili na palete.

Police treba da budu tako napravljene da kože sa dve strane budu odvojene letvama, kako ne bi došlo do mešanja naslaganih koža. Sa druge dve strane kože treba da budu dostupne radi manipulacije.

Najniža pregrada na koju se smeštaju kože treba da bude najmanje 10 cm udaljena od poda. Visina stoga može da iznosi najviše 1,5 m. Udaljenje polica-paleta od zida treba da iznosi najmanje 25 cm, a prostor između polica, odnosno paleta, da bude oko 50 cm.

8 VEZA SA DRUGIM STANDARDIMA

JUS G.S2.006 — Uzimanje i priprema uzoraka za ispitivanje

JUS G.S2.010 — Određivanje vlage i pepela

JUS G.S2.011 — Određivanje hromnih jedinjenja

JUS G.S2.014 — Određivanje nevezane i vezane masti

JUS G.S2.016 — Određivanje ukupnih rastvorljivih materija u vodi i organskih rastvorljivih materija u vodi.

JUS G.S2.018 — Određivanje pH vodenog ekstrakta i pH razlike

JUS G.S2.024 — Određivanje upijanja vode (po Kubelki)

JUS G.S2.025 — Određivanje propustljivosti vazduha

JUS G.S2.026 — Određivanje propustljivosti vodene pare

JUS G.S2.028 — Određivanje zatezne čvrstoće i izduženja

JUS G.S2.029 — Određivanje sile cepanja u dva suprotna smera

SNO 0001/80 — Izrada standarda narodne odbrane. Oubličavanje i redigovanje

СТРУКТУРА ВЕЛИЧИНСКИХ БРОЈЕВА И ИЗРАДЕ ШИРИНА ЧИЗАМА ВОЈНИЧКИХ УНИВЕРЗАЛНИХ М-10А ЗА 2015. ГОДИНУ

МЕСТО ИСПОРУКЕ ВП 2078-5 МЛАДЕНОВАЦ

НАЗИВ ДОБРА	ВЕЛИЧИНСКИ БРОЈ														**УКУПНО**
	35	**36**	**37**	**38**	**39**	**40**	**41**	**42**	**43**	**44**	**45**	**46**	**47**	**48**	
Чизма војничка универзална М-10А	120	155	155	200	220	250	400	750	800	600	200	100	10	10	**4000**

МЕСТО ИСПОРУКЕ ВП 2079-4 НИШ

НАЗИВ ДОБРА	ВЕЛИЧИНСКИ БРОЈ														**УКУПНО**
	35	**36**	**37**	**38**	**39**	**40**	**41**	**42**	**43**	**44**	**45**	**46**	**47**	**48**	
Чизма војничка универзална М-10А	120	155	155	200	220	250	400	750	800	600	200	100	10	10	**4000**

СТРУКТУРА ВЕЛИЧИНСКИХ БРОЈЕВА ЗА УКУПНЕ КОЛИЧИНЕ

НАЗИВ ДОБРА	ВЕЛИЧИНСКИ БРОЈ														**УКУПНО**
	35	**36**	**37**	**38**	**39**	**40**	**41**	**42**	**43**	**44**	**45**	**46**	**47**	**48**	
Чизма војничка универзална М-10А	240	310	310	400	440	500	800	1500	1600	1200	400	200	20	20	**8000**

СТРУКТУРА ИЗРАДЕ ШИРИНА ЗА СВАКИ ВЕЛИЧИНСКИ БРОЈ ЧВУ М-10А ЗА МЕСТО ИСПОРУКЕ ВП 2078-5 МЛАДЕНОВАЦ

Ред. број	НАЗИВ ДОБРА	ВЕЛИЧИНСКИ БРОЈ														**УКУПНО**
		35	**36**	**37**	**38**	**39**	**40**	**41**	**42**	**43**	**44**	**45**	**46**	**47**	**48**	
1	ШИРИНА 8	120	155	155	185	200	220	365	670	700	500	150	50	20	4	**3494**
2	ШИРИНА 9				15	20	30	35	55	50	65	30	30	10	3	**353**
3	ШИРИНА 10								25	40	35	20	20	10	3	**153**
																4000

СТРУКТУРА ИЗРАДЕ ШИРИНА ЗА СВАКИ ВЕЛИЧИНСКИ БРОЈ ЧВУ М-10А ЗА МЕСТО ИСПОРУКЕ ВП 2079-4 НИШ

Ред. број	НАЗИВ ДОБРА	ВЕЛИЧИНСКИ БРОЈ														**УКУПНО**
		35	**36**	**37**	**38**	**39**	**40**	**41**	**42**	**43**	**44**	**45**	**46**	**47**	**48**	
1	ШИРИНА 8	120	155	155	185	200	220	365	670	700	500	150	50	20	4	**3494**
2	ШИРИНА 9				15	20	30	35	55	50	65	30	30	10	3	**353**
3	ШИРИНА 10								25	40	35	20	20	10	3	**153**
																4000

СТРУКТУРА ИЗРАДЕ ШИРИНА ЗА СВАКИ ВЕЛИЧИНСКИ БРОЈ ЧВУ М-10А ЗА УКУПНЕ КОЛИЧИНЕ

Ред. број	НАЗИВ ДОБРА	ВЕЛИЧИНСКИ БРОЈ														**УКУПНО**
		35	**36**	**37**	**38**	**39**	**40**	**41**	**42**	**43**	**44**	**45**	**46**	**47**	**48**	
1	ШИРИНА 8	240	310	310	370	400	440	730	1340	1400	1000	300	100	40	6	**6988**
2	ШИРИНА 9				30	40	50	70	110	120	130	60	60	20	6	**706**
3	ШИРИНА 10								50	80	70	40	40	20	6	**306**
																8000